ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1998

Vyhlásené: 25.06.1998 Časová verzia predpisu účinná od: 01.11.2005 do: 31.12.2005

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

195

ZÁKON

z 19. mája 1998

o sociálnej pomoci

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ktorej cieľom je zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana sociálnu núdzu, zabraňovať príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Sociálna pomoc a sociálna práca

§ 2

(1) Sociálna pomoc je

a) sociálna prevencia a

b) riešenie sociálnej núdze, riešenie sociálnej núdze občana s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzáciou sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“).

(2) Rodinu na účely tohto zákona tvoria jej členovia, ktorými sú manžel, manželka, dieťa a rodičia dieťaťa.

§ 3

(1) Sociálna pomoc sa uskutočňuje najmä prostredníctvom sociálnej práce.

(2) Sociálna práca je získavanie a spracúvanie informácií o príčinách vzniku alebo možného vzniku sociálnej núdze a o potrebe poskytovania sociálnej pomoci, voľba a uplatňovanie foriem sociálnej pomoci a sledovanie účinnosti ich pôsobenia.

§ 4
Účastníci právnych vzťahov

Účastníci právnych vzťahov sociálnej pomoci sú:

a) občan,

b) cudzinec,[1]) osoba bez štátnej príslušnosti, azylant,[2]) odídenec,[2]) zahraničný Slovák,[3]) ak sa im neposkytuje pomoc podľa osobitných predpisov[4]) alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,

c) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),

d) Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,

e) zariadenia sociálnych služieb, ktoré sú rozpočtovými organizáciami[6]) alebo príspevkovými organizáciami,[6])

f) obce a samosprávne kraje,

g) ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú sociálnu prevenciu alebo poskytujú sociálne poradenstvo alebo sociálne služby za podmienok ustanovených týmto zákonom (ďalej len „subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona“).

§ 4a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom.[6a])

(3) Ten, kto sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.[6a])

DRUHÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA
SOCIÁLNA PREVENCIA

§ 5

(1) Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana.

(2) Sociálna prevencia sa vykonáva najmä pre

občana s ťažkým zdravotným postihnutím a občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 6

(1) Formy sociálnej prevencie sú:

a) vyhľadávacia činnosť,

b) rehabilitačná činnosť,

c) organizovanie výchovno-rekreačných táborov.

(2) Vyhľadávacia činnosť je vyhľadávanie

občanov, ktorí potrebujú pomoc právnickej osoby alebo inej fyzickej osoby.

(3) Rehabilitačná činnosť sú postupy na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu, fyzickej výkonnosti a pracovnej výkonnosti občana.

(4) Výchovno-rekreačné tábory sa organizujú pre deti

s ťažkým zdravotným postihnutím.

DRUHÁ HLAVA
RIEŠENIE SOCIÁLNEJ NÚDZE

§ 9

(1) Za majetok na účely tohto zákona sa považujú hnuteľné veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

(2) Od občana nemožno požadovať predaj alebo prenájom

a) nehnuteľnosti, ktorú užíva na primerané trvalé bývanie,

b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užíva pre svoju potrebu,

c) hnuteľnej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti[20]) alebo na ktorú sa poskytla dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu,

d) hnuteľnej veci a nehnuteľnej veci, ktorú potrebuje na výkon svojej práce alebo na profesijnú prípravu,

e) osobného motorového vozidla, ktoré

1. využíva na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo
2. je viac ako päťročné a jeho hodnota podľa znaleckého posudku nie je vyššia ako 100 000 Sk, alebo

f) hnuteľnej veci, ak by bol v rozpore s morálnymi zásadami.

§ 10
Sociálna núdza

(1) Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, starostlivosť o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie svojich práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobenosť alebo stratu zamestnania.

(2) Za sociálnu núdzu sa na účely tohto zákona považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia alebo ich prekonať za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(3) Za nepriaznivý zdravotný stav sa na účely tohto zákona považujú invalidita podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne, choroba, porucha zdravia alebo zdravotné postihnutie[21]) uznané príslušným ošetrujúcim lekárom.

TRETIA HLAVA
FORMY RIEŠENIA SOCIÁLNEJ NÚDZE

§ 11

Formy riešenia sociálnej núdze sú:

a) sociálne poradenstvo,

b) sociálne služby,

c) sociálne služby, peňažné príspevky na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie.

PRVÝ DIEL
SOCIÁLNE PORADENSTVO

§ 12

(1) Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia sociálnej núdze a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci; sociálne poradenstvo sa poskytuje najmä rodinám.

(2) V rámci sociálneho poradenstva možno občanovi odporučiť poskytnutie odborných poradenských služieb špecializovanými inštitúciami.

DRUHÝ DIEL
SOCIÁLNOPRÁVNA OCHRANA

§ 13 - Zrušený od 1. 9. 2005.

TRETÍ DIEL
SOCIÁLNE SLUŽBY

§ 14

(1) Sociálne služby sú špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze.

(2) Sociálne služby sú:

a) opatrovateľská služba,

b) organizovanie spoločného stravovania,

c) prepravná služba,

d) starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb,

e) sociálna pôžička.

Prvý oddiel
Opatrovateľská služba

§ 15

(1) Opatrovateľskú službu možno poskytovať

a) občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní

   1. nevyhnutných životných úkonov,

   2. nevyhnutných prác v domácnosti alebo

   3. kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby[29]) a predčítaním,

b) dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu.

(2) Opatrovateľskú službu možno poskytovať aj vtedy, ak sa jednej matke

a) súčasne narodili tri deti a viac detí alebo

b) v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá.

(3) Opatrovateľskú službu v prípadoch uvedených v odseku 2 možno poskytovať do dovŕšenia troch rokov veku detí.

(4) Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím sú uvedené v prílohe č. 1.

(5) Rozsah opatrovateľskej služby podľa odseku 1 písm. a) určí príslušný orgán na základe odporúčania zdravotníckeho zariadenia.

(6) Vážne dôvody, pre ktoré nemožno poskytovať alebo zabezpečiť osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa, sú:

a) choroba, úraz, kúpeľná liečba alebo úmrtie rodiča alebo občana, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,

b) pôrod matky alebo ženy, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,

c) nástup do práce z dôvodu vyčerpania podpory pri ošetrovaní člena rodiny, ak ide o osamelého rodiča alebo o občana uvedeného v písmene a).

(7) Za osamelého občana sa považuje slobodná žena, ovdovená žena alebo rozvedená žena, slobodný muž, ovdovený muž alebo rozvedený muž, alebo žena a muž osamelí z iných vážnych dôvodov.

(8) Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať občanovi, ktorému

a) sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo

b) sa poskytuje celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2, alebo

c) je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.

(9) Opatrovateľská služba sa poskytuje prednostne v byte občana.

Druhý oddiel
Organizovanie spoločného stravovania

§ 16

(1) Spoločné stravovanie možno organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku alebo

b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

(2) Spoločné stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne možno organizovať aj pre osoby, ktoré si uplatnili nárok na zabezpečenie základných životných podmienok podľa osobitného predpisu.[29a])

(3) Spoločné stravovanie sa poskytuje najmä v jedálňach pre dôchodcov a v ďalších zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie.

Tretí oddiel
Prepravná služba

§ 17

(1) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Občan je odkázaný na individuálnu prepravu, ak nie je schopný

a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako zdravý občan,

b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan alebo

c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

(2) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak sa prepravnou službou vhodne kompenzuje jeho znížená pohybová schopnosť v dôsledku narušenia telesných funkcií.

(3) Prepravnú službu nemožno poskytovať, ak individuálnu prepravu možno zabezpečiť inak.

(4) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje prepravná služba podľa tohto zákona, nemožno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla a peňažný príspevok na prepravu.

Štvrtý oddiel
Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

§ 18

(1) Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb možno poskytovať občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo ak poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb obec zriaďuje zariadenia sociálnych služieb:

a) domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť denne,

b) domov dôchodcov,

c) zariadenie chráneného bývania,

d) zariadenie opatrovateľskej služby.

(3) Na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb samosprávny kraj a obec zriaďujú tieto zariadenia sociálnych služieb:

a) domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť týždenne a celoročne,

b) domov sociálnych služieb pre dospelých, ktorým sa poskytuje starostlivosť celoročne a týždenne,

c) domov dôchodcov,

d) domov pre osamelých rodičov,

e) stanica opatrovateľskej služby,

f) útulok,

g) rehabilitačné stredisko.

(4) Obec zriaďuje okrem zariadení sociálnych služieb uvedených v odseku 3 aj

a) domov-penzión pre dôchodcov,

b) klub dôchodcov,

c) jedáleň pre dôchodcov,

d) stredisko osobnej hygieny,

e) práčovňu.

(5) Zariadenie sociálnych služieb uvedené v odseku 2 zriaďuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ako svoju rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu.

(6) Obec a samosprávny kraj zriaďujú zariadenia sociálnych služieb ako svoje rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, iné právnické osoby[30]) alebo ako organizačné jednotky obce[30a]) a samosprávneho kraja.

(7) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v odsekoch 2 až 4 s výnimkou zariadenia pestúnskej starostlivosti a zariadenia sociálnych služieb uvedené v odseku 5 možno účelne a vhodne zlučovať,[31]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(8) Zariadenie sociálnych služieb zriadené zlúčením zariadení sociálnych služieb uvedených v odseku 4 písm. d), e), g) až k) môže poskytovať aj sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a) a c).

(9) V zariadeniach sociálnych služieb sa starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne; možno ju poskytovať aj prechodne na určitý čas. Pri dennej starostlivosti sa starostlivosť poskytuje v pracovných dňoch a v pracovnom čase. Pri dennej starostlivosti sa neposkytuje bývanie. Pri týždennej starostlivosti sa neposkytuje starostlivosť počas sobôt a nedieľ, štátnych sviatkov a sviatkov bezprostredne predchádzajúcich sobote alebo bezprostredne nasledujúcich po nedeli.

(10) V zariadení sociálnych služieb nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorého zdravotný stav vyžaduje ústavnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení.

(11) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, detský domov, stanica opatrovateľskej služby, zariadenie opatrovateľskej služby a rehabilitačné stredisko sa podieľajú na zabezpečovaní poskytovania zdravotnej starostlivosti. Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov a detský domov utvárajú podmienky na zriadenie zdravotníckeho zariadenia podľa osobitného predpisu.[32]) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, detský domov a zariadenie opatrovateľskej služby môžu poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu[32]) na základe povolenia podľa osobitného predpisu.[32a])

(12) Domov sociálnych služieb pre deti a detský domov sa podieľajú na zabezpečovaní vzdelávania a prípravy na povolanie; domov sociálnych služieb pre deti sa podieľa aj na zabezpečovaní prípravy na prácu a zaškolenia.

§ 18a

Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb občanom s duševnými poruchami a poruchami správania nie je možné použiť prostriedky telesného a netelesného obmedzenia občana, a to ani v akútnom štádiu prejavov jeho choroby.

§ 19

(1) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, zariadenie chráneného bývania, detský domov a resocializačné stredisko zriadené ako rozpočtové organizácie môžu zabezpečovať v rámci záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie ďalšie činnosti ako vedľajšie hospodárstvo. Vedľajšie hospodárstvo je súčasťou hlavnej činnosti, pričom náklady na vedľajšie hospodárstvo a výnosy z vedľajšieho hospodárstva sú súčasťou rozpočtu zariadenia sociálnych služieb. Výnosy z vedľajšieho hospodárstva možno použiť na rozvoj vedľajšieho hospodárstva a na rozvoj starostlivosti poskytovanej v týchto zariadeniach sociálnych služieb.

(2) Ak je výsledkom záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie zhotovenie hnuteľnej veci, možno poskytnúť občanovi, ktorý sa podieľal na jej zhotovení, odmenu; ak sa na zhotovení veci podieľalo viac občanov, odmena sa určí pre každého z nich rovnakým dielom.

(3) Spôsob určenia výšky odmeny podľa odseku 2 a spôsob jej vyplácania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 19a

Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, sa podieľa na určovaní životných podmienok v zariadení sociálnych služieb prostredníctvom zvolených zástupcov.

Domov sociálnych služieb

§ 20

(1) V domove sociálnych služieb možno poskytovať starostlivosť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorým sú telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania alebo zmyslové postihnutie uvedené v prílohe č. 2, alebo kombinácia postihnutí, ak

a) je na tento druh sociálnej služby odkázaný,

b) je pre neho tento druh sociálnej služby účelný, pretože

1. tomuto občanovi nemožno poskytnúť inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo
2. poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Posudok o zdravotnom postihnutí na účely poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb vydáva príslušný orgán.

(3) V domove sociálnych služieb sa

a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,
2. bývanie,
3. zaopatrenie,

b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je

1. výchova,
2. poradenstvo,
3. záujmová činnosť,
4. kultúrna činnosť,

5. pracovná terapia,
6. rekreačná činnosť,
7. rehabilitačná činnosť,

c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove sociálnych služieb poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,

d) utvárajú podmienky na pracovné uplatnenie,

e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(4) Stravovanie je poskytovanie stravy v súlade so zásadami zdravej výživy, s prihliadnutím na vek a zdravotný stav občanov, ktorým sa stravovanie poskytuje, a podľa stravných jednotiek.

(5) Za celodenné stravovanie sa považujú raňajky, obed, večera a dve vedľajšie jedlá; pri diabetickej diéte, pri bielkovinovej diéte a pri výživnej diéte tri vedľajšie jedlá. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne alebo týždenne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň dve jedlá denne. Ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, poskytujú sa tomuto občanovi raňajky, desiata, obed a olovrant. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň jedno jedlo. Počet ďalších odoberaných jedál je predmetom dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje.

(6) Za stravnú jednotku sa považuje finančná norma priemerných nákladov na potraviny (suroviny).

(7) Výšku stravnej jednotky a ďalšie podrobnosti o stravovaní vrátane spôsobu zabezpečovania stravovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(8) Za bývanie v domove sociálnych služieb sa považuje užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, užívanie prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(9) Za zaopatrenie sa považuje najmä

a) upratovanie,

b) poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne,

c) pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva,

d) údržba a oprava osobného vybavenia,

e) poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1, ak ich poskytovanie vyžaduje nepriaznivý zdravotný stav občana.

(10) Za osobné vybavenie sa považuje osobné šatstvo, osobná obuv a hygienické potreby.

(11) Podrobnosti o poskytovaní starostlivosti v domove sociálnych služieb, o príslušenstve obytnej miestnosti, o prevádzkovom zariadení obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti, o vybavení obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, o spoločných priestoroch a podrobnosti o vecných plneniach spojených s bývaním ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 21

Domov sociálnych služieb možno zriaďovať ako domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých. Domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých možno účelne a vhodne zlučovať.

§ 22

(1) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu s

a) telesným postihnutím,

b) duševnými poruchami a poruchami správania alebo

c) telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania.

(2) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť aj dieťaťu s telesným postihnutím alebo s duševnými poruchami a poruchami správania, ktoré je zároveň zmyslovo postihnuté.

(3) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od narodenia do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do skončenia vzdelania za osobitných podmienok a v prípade ďalšej prípravy na povolanie do skončenia tejto prípravy na povolanie, najdlhšie do 25 rokov veku, v odôvodnených prípadoch aj dlhšie.

(4) Deťom s duševnými poruchami a poruchami správania sa pred umiestnením do domova sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania zabezpečuje špeciálnopedagogická diagnostika, psychologická diagnostika, lekárska diagnostika a sociálna diagnostika v diagnostickom oddelení, ktoré môže zriaďovať domov sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania.

(5) Starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti sa organizuje v skupinách s prihliadnutím na vek a schopnosť detí. Počty detí v skupine ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(6) Dieťaťu s nariadenou ústavnou výchovou, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, domov sociálnych služieb pre deti poskytuje mesačne vreckové podľa osobitného predpisu.[32b])

(7) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, vecné dary v sume najviac 400 Sk v kalendárnom roku. Poskytovanie vecných darov dieťaťu s nariadenou ústavnou výchovou upravuje osobitný predpis.[32b])

(8) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje pri skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb, najskôr po dosiahnutí 18. roku veku, jednorazový peňažný príspevok na výbavu podľa osobitného predpisu.[32b]) Jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa neposkytuje, ak po skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb pre deti sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre dospelých.

§ 23

(1) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi

a) s telesným postihnutím,

b) s duševnými poruchami a poruchami správania,

c) so zmyslovým postihnutím alebo

d) s kombináciou postihnutí.

(2) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi od skončenia povinnej školskej dochádzky, od skončenia vzdelania za osobitných podmienok, od skončenia ďalšej prípravy na povolanie a ďalším dospelým občanom so zdravotným postihnutím od 25 rokov veku.

§ 24
Domov dôchodcov

(1) V domove dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku,

b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby, ktorú občanovi nemôže zabezpečiť rodina ani poskytovanie opatrovateľskej služby, alebo

c) poskytovanie starostlivosti v domove dôchodcov potrebuje z iných vážnych dôvodov.

(2) V domove dôchodcov sa

a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
   1. stravovanie,
   2. bývanie,
   3. zaopatrenie,

b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
   1. poradenstvo,
   2. záujmová činnosť,
   3. kultúrna činnosť,
   4. rehabilitačná činnosť,

c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove dôchodcov poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,

d) podporuje účasť na spoločenskom živote,

e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) a na poskytovanie osobného vybavenia podľa odseku 2 písm. c) ustanovenia § 20 ods. 4 až 11 platia rovnako.

§ 25
Zariadenie chráneného bývania

(1) V zariadení chráneného bývania možno poskytovať bývanie a dohľad občanovi

a) so zdravotným postihnutím uvedeným v prílohe č. 2 alebo

b) s duševnou poruchou uvedenou v prílohe č. 3.

(2) Občan uvedený v odseku 1 musí byť schopný viesť samostatný život s pomocou inej osoby.

(3) Posudok o zdravotnom postihnutí uvedenom v prílohe č. 2 a posudok o duševnej poruche uvedenej v prílohe č. 3 vydáva príslušný orgán.

(4) Dohľad je sledovanie správania a činnosti občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení chráneného bývania.

(5) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 26 - Zrušený od 1. 9. 2005.

§ 27
Domov pre osamelých rodičov

(1) V domove pre osamelých rodičov možno poskytovať bývanie a poradenstvo

a) osamelému rodičovi maloletého alebo osamelému rodičovi s maloletým, ktorých život alebo zdravie sú ohrozené alebo je ohrozená výchova maloletého, alebo

b) osamelej tehotnej žene, ktorá sa ocitla v sociálnej núdzi spôsobenej stratou rodinného prostredia.

(2) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 28
Stanica opatrovateľskej služby

(1) V stanici opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od dvoch rokov veku do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak si rodičia alebo iný občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, nemôžu na prechodný čas plniť povinnosti voči dieťaťu.

(2) V stanici opatrovateľskej služby sa poskytuje

a) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,
2. bývanie,
3. zaopatrenie,

b) pomoc pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy a zo školy alebo sprevádzanie na záujmovú činnosť a zo záujmovej činnosti,

c) výchovná starostlivosť o deti predškolského veku.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 29 - Zrušený od 1. 9. 2005.

§ 30
Útulok

(1) V útulku možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý je bez prístrešia a

a) je v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu[29a]) alebo

b) sa zrušila ústavná výchova alebo ochranná výchova po dosiahnutí jeho plnoletosti.

(2) V útulku možno poskytovať starostlivosť aj občanovi, na ktorom je páchané násilie osobou, s ktorou žije v domácnosti.

(3) V útulku sa

a) poskytuje

1. prístrešie,
2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. b) a e),
3. poradenstvo,
4. sociálna prevencia,

b) zabezpečuje stravovanie alebo utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(4) Stravovanie v útulku sa zabezpečuje najmä dovozom stravy z iných zariadení sociálnych služieb.

§ 31 - Zrušený od 1. 9. 2005.

§ 32 - Zrušený od 1. 9. 2005.

§ 33
Rehabilitačné stredisko

(1) V rehabilitačnom stredisku možno poskytovať starostlivosť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu odkázaný na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu a fyzickej výkonnosti.

(2) V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje

a) rehabilitácia s cieľom aktivizovať vnútorné schopnosti občana na prekonanie osobnostných dôsledkov a sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,

b) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie,

c) poradenstvo súvisiace s ťažkým zdravotným postihnutím.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. b) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34
Zariadenie opatrovateľskej služby

(1) V zariadení opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý podľa odporúčania zdravotníckeho zariadenia je odkázaný na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak tomuto občanovi

nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu podľa § 15 v jeho byte.

(2) V zariadení opatrovateľskej služby nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

(3) V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytujú

nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,
2. bývanie,

3. zaopatrenie.

(4) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 3 písm. a) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34a
Domov-penzión pre dôchodcov

(1) V domove-penzióne pre dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno inak zabezpečiť bývanie, ak je poberateľom starobného dôchodku alebo poberateľom výsluhového dôchodku starším ako 60 rokov a ich zdravotný stav nevyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby.

(2) V domove-penzióne pre dôchodcov sa

a) poskytuje
   1. bývanie,
   2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. a) a b),
b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
   1. poradenstvo,
   2. záujmová činnosť,
   3. kultúrna činnosť,
c) podporuje účasť na spoločenskom živote,
d) utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(3) Domov-penzión pre dôchodcov môže v rámci starostlivosti poskytovať stravovanie v rozsahu obeda na základe dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje. Na poskytovanie stravovania ustanovenia § 20 ods. 4 až 7 platia rovnako.

(4) Na poskytovanie bývania ustanovenie § 20 ods. 8 platí rovnako.

§ 35
Klub dôchodcov

V klube dôchodcov sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku, alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 36
Jedáleň pre dôchodcov

(1) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať spoločné stravovanie občanovi, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku alebo
b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

(2) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne aj osobám ktorým sa zabezpečujú základné životné podmienky podľa osobitného predpisu.[29a])

§ 37
Stredisko osobnej hygieny

V stredisku osobnej hygieny možno zabezpečovať osobnú hygienu občanovi, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo občanovi, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia.

§ 38
Práčovňa

Práčovňa slúži pre občana, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo pre občana, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia, na pranie osobného šatstva a iného textilu, ak nemožno pranie zabezpečiť inak.

Piaty oddiel
Sociálna pôžička

§ 39

(1) Sociálnu pôžičku možno poskytovať občanovi, ktorému sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi[29a]), na úhradu výdavkov na

a) kúpu základného vybavenia domácnosti,

b) opravu základného vybavenia domácnosti,

c) opravu strechy, rozvodu elektrickej energie, rozvodu vody a rozvodu plynu, ktoré sú príslušenstvom rodinného domu, ktorý užíva na trvalé bývanie.

(2) Základné vybavenie domácnosti je posteľ, stôl, stolička, skriňa, vykurovacie teleso, sporák, chladnička, práčka, ak nie sú súčasťou vybavenia bytového domu.

(3) Sociálnu pôžičku nemožno poskytnúť na základné vybavenie domácnosti, ktoré je súčasťou vybavenia bytového domu.

(4) Sociálna pôžička sa poskytuje na základe písomnej zmluvy o poskytnutí sociálnej pôžičky; túto zmluvu uzatvára občan s obcou.

(5) Zmluva o poskytnutí sociálnej pôžičky musí obsahovať najmä

a) výšku pôžičky,

b) účel pôžičky,

c) lehotu splatnosti pôžičky,

d) výšku splátok,

e) záväzok občana, že pôžičku

1. začne splácať najneskôr do troch rokov od jej poskytnutia a splatí ju do piatich rokov od jej výplaty,
2. vráti, ak ju nepoužije na účel, na ktorý sa poskytla.

(6) Sociálna pôžička je bezúročná.

(7) Sociálna pôžička sa poskytuje v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom z účtu na účet právnickej osoby alebo fyzickej osoby, od ktorej občan kupuje základné vybavenie domácnosti.

Šiesty oddiel
Úhrada za sociálnu pomoc poskytnutú príslušným orgánom, obcou, samosprávnym krajom a zariadením sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia

§ 40

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za sociálnu prevenciu, ktorú vykonávajú príslušné orgány podľa tohto zákona, za sociálne poradenstvo a za sociálnoprávnu ochranu, ktorú poskytujú príslušné orgány podľa tohto zákona. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za sociálnu pomoc poskytovanú obcou podľa § 71 ods. 1 písm. e) až h), p) a r) a samosprávnym krajom podľa § 71a písm. r).

(2) Občan je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak tento zákon neustanovuje inak. Občan je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu[8]) a majetku. Na použitie majetku na platenie úhrady za poskytnutú sociálnu službu ustanovenie § 9 ods. 3 platí rovnako.

(3) Za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ktorá sa poskytuje nezaopatrenému dieťaťu, je povinný platiť úhradu rodič alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Rodič platí úhradu zo svojho príjmu a majetku a z príjmu a majetku dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d). Občan, ktorý prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, platí úhradu

a) zo svojho príjmu a z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak má voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť,

b) z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak nemá voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(4) Za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb pre deti a v detskom domove poskytovanú nezaopatrenému dieťaťu, voči ktorému nikto nemá vyživovaciu povinnosť, alebo dieťaťu, ktoré nespĺňa podmienky nezaopatrenosti, platí úhradu dieťa zo svojho príjmu.

(5) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa do príjmu občana započítava aj zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť občana, ktorému sa sociálna služba poskytuje, a príplatok k prídavkom na dieťa, ktorému sa sociálna služba poskytuje, s výnimkou prípadov, keď sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje týždenne alebo denne.

(6) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa od príjmu občana odpočítava úhrada za

a) inú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť,

b) sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, za občana, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), voči ktorému má vyživovaciu povinnosť.

§ 41

Úhrada za poskytnutú sociálnu službu sa určuje podľa druhu poskytovanej sociálnej služby a rozsahu poskytovanej sociálnej služby. Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa úhrada určuje aj podľa toho, či sa táto starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne.

§ 42

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za tlmočenie v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a úhradu za predčítanie pre nevidiacich pri vybavovaní úradných záležitostí. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za organizovanie spoločného stravovania.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú,[10]) je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(3) Ak príjem občana a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) občan platí za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom.[9])

(4) Rodič nie je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(5) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) rodič platí za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Podľa odsekov 4 a 5 sa postupuje aj v prípade, ak občan prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a) a c), vyživovaciu povinnosť.

(7) Na účely úhrady podľa odsekov 2 a 4 za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

§ 43

(1) Úhrada za stravovanie, bývanie a zaopatrenie sa platí v

a) domove sociálnych služieb s výnimkou domova sociálnych služieb pre deti,

b) domove dôchodcov,

c) rehabilitačnom stredisku,

d) zariadení opatrovateľskej služby.

(2) Úhrada za stravovanie a zaopatrenie sa platí v

a) domove sociálnych služieb pre deti,

b) stanici opatrovateľskej služby,

c) útulku a resocializačnom stredisku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Občan po dosiahnutí 18. roku veku, ktorý nespĺňa podmienku nezaopatrenosti podľa osobitného predpisu[17]) a ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti, je povinný platiť úhradu za stravovanie, bývanie a zaopatrenie.

(4) V domove-penzióne pre dôchodcov sa úhrada platí za bývanie, zaopatrenie a stravovanie, ak sa poskytuje v rámci starostlivosti. V jedálni pre dôchodcov sa úhrada platí za stravovanie s výnimkou, ak sa poskytuje spoločné stravovanie na účely zabezpečenia základných životných podmienok[29a]). V klube dôchodcov, v stredisku osobnej hygieny a v práčovni sa úhrada za starostlivosť neplatí.

(5) Ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, úhrada za bývanie sa neplatí.

(6) V zariadení chráneného bývania sa úhrada platí za bývanie a dohľad, v domove pre osamelých rodičov sa úhrada platí za bývanie a v útulku sa úhrada platí za zaopatrenie.

(7) Úhrada za stravovanie zahŕňa výdavky na stravnú jednotku.

(8) Úhrada za bývanie zahŕňa časť bežných výdavkov za užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti, spoločných priestorov, prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a za užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(9) Úhrada za zaopatrenie zahŕňa časť bežných výdavkov za upratovanie, poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne, pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva a poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1.

(10) Spôsob určenia úhrady, výšku úhrady a spôsob platenia úhrady za stravovanie, bývanie, zaopatrenie, a dohľad v zariadeniach sociálnych služieb uvedených v § 18 ods. 2 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 44

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem je nižší alebo ak sa rovná

a) 20 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne,

b) 75 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne bez poskytovania stravovania,

c) 60 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne s poskytovaním obeda,

d) 50 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb týždenne,

e) 75 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú,[10]) je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(3) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, ten nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak príjem manželov je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(4) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, je vyšší ako suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e), občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi zostala z príjmu suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e).

(5) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(6) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a príjem manželov je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, manžel platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby manželom zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(7) Rodič nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(8) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, rodič platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(9) Pri poskytovaní starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou celoročne alebo starostlivosti v detskom domove odsek 1 písm. a) neplatí.

(10) Pri určovaní výšky úhrady za poskytovanú starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou celoročne sa postupuje podľa osobitného predpisu.[32b])

(11) Podľa odsekov 7, 8 a 10 sa postupuje aj v prípade občana, ktorý prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, vyživovaciu povinnosť.

(12) Na účely úhrady podľa odsekov 1, 2, 3 a 7 za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

(13) Na účely úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytovanú prechodne na určitý čas sa z príjmu občana, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje, odpočítava najviac počas troch mesiacov nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo ich podiel pripadajúci na občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne na určitý čas, ak byt užíva viac osôb.

§ 45

(1) Príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, požaduje úhradu postupne od manžela, manželky, detí alebo rodičov, ak občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba podľa § 42 alebo § 44, nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo platí len časť tejto úhrady.

(2) Osoba, ktorá má voči občanovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba, vyživovaciu povinnosť, je povinná platiť úhradu alebo jej časť podľa svojho príjmu a majetku. Ustanovenia § 40, 42 a § 44 platia rovnako.

(3) Ak súd určí osobám uvedeným v odsekoch 1 a 2 vyživovaciu povinnosť voči občanovi, ktorému sa poskytujú sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), platí táto osoba úhradu alebo jej časť do výšky súdom určeného výživného.

§ 46

Ak medzi príslušným orgánom, obcou, samosprávnym krajom alebo zariadením sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, a osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2 nedôjde k dohode o úhrade, rozhodne o povinnosti týchto osôb platiť úhradu a o výške úhrady príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť.

§ 47

(1) Nezaplatená úhrada alebo jej časť je pohľadávkou

a) štátu, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje príslušný orgán, alebo

b) obce, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje obec,

c) samosprávneho kraja, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje samosprávny kraj.

(2) Peňažné pohľadávky nezanikajú smrťou občana, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu. Ak občan, ktorý bol povinný platiť úhradu, zomrie, nezaplatená úhrada za poskytnutú sociálnu službu alebo jej časť sa uplatňuje v konaní o dedičstve.[37])

§ 47a

Ak občan, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu, zomrie, príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb nahlási pomernú časť zo zaplatenej úhrady za dni neposkytovania sociálnej služby do aktív dedičstva po tomto občanovi.

PIATY DIEL
Sociálne služby, peňažné príspevky na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie

Spoločné ustanovenia

§ 49

(1) Kompenzácia je určená na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia sa na účely tohto zákona považuje znevýhodnenie, ktoré má občan s ťažkým zdravotným postihnutím v porovnaní so zdravým občanom rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(3) Formy kompenzácie sú:

a) sociálne služby,

b) peňažné príspevky,

c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 50

(1) Na účely kompenzácie sa posudzuje miera funkčnej poruchy občana podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 4.

(2) Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností občana, ktorý z hľadiska predpokladov vývoja zdravotného postihnutia trvá dlhšie ako jeden rok.

(3) Miera funkčnej poruchy sa určuje v percentách.

(4) Ak má občan viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením.

(5) Miera funkčnej poruchy, ktorá nie je uvedená v prílohe č. 4, sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej takému zdravotnému postihnutiu, ktoré je najviac porovnateľné v obsahu a v rozsahu znevýhodnenia so zdravotným postihnutím občana.

§ 51

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely tohto zákona sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.

§ 52

(1) Na účely kompenzácie u občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa ďalej posudzujú jeho

a) osobnostné predpoklady,

b) rodinné prostredie a

c) prostredie, ktoré ovplyvňuje jeho integráciu do spoločnosti.

(2) Posudzovanie osobnostných predpokladov obsahuje najmä hodnotenie vlastností a úsilia riešiť sociálnu núdzu vlastným pričinením, najmä vlastnou prácou.

(3) Posudzovanie rodinného prostredia obsahuje najmä hodnotenie rozsahu pomoci, ktorú rodina poskytuje občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím.

(4) Posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje integráciu občana s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, obsahuje najmä hodnotenie podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu.[40])

§ 53

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má znížený pohybovú schopnosť alebo orientačnú schopnosť, sa poskytuje kompenzácia na zmiernenie znevýhodnenia a prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám, najmä k stavbám občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu,[40]) a na uľahčenie orientácie.

(2) Znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť je obmedzená schopnosť samostatne sa premiestňovať v dôsledku narušenia telesných funkcií, zmyslových funkcií a duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie zníženej pohybovej schopnosti alebo orientačnej schopnosti sú:

a) sociálne služby, a to

1. prepravná služba,
2. opatrovateľská služba,
3. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,

b) peňažné príspevky na

1. zaobstaranie pomôcky,
2. opravu pomôcky,
3. kúpu osobného motorového vozidla,
4. prepravu,
5. osobnú asistenciu,
6. úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže,

c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 54

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má narušenú schopnosť dorozumievania, sa poskytuje kompenzácia na umožnenie styku so spoločenským prostredím a na sprístupnenie informácií.

(2) Narušená schopnosť dorozumievania je obmedzená schopnosť dorozumievať sa v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie narušenej schopnosti dorozumievania sú:

a) sociálne služby, a to
   1. opatrovateľská služba,
   2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
b) peňažné príspevky na
   1. zaobstaranie pomôcky,
   2. opravu pomôcky,
   3. osobnú asistenciu,
c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 55

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má obmedzenú schopnosť alebo stratil schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5, sa poskytuje kompenzácia zameraná na zabezpečenie týchto úkonov, prác alebo činností.

(2) Obmedzenie schopnosti alebo strata schopnosti vykonávať nevyhnuté životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 je stav, keď občan v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií nemôže vykonávať tieto úkony, práce alebo činnosti sám.

(3) Formy kompenzácie obmedzenej schopnosti alebo straty schopnosti vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 sú:

a) sociálne služby, a to
   1. opatrovateľská služba,
   2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
b) peňažné príspevky na
   1. zaobstaranie pomôcky,
   2. opravu pomôcky,
   3. osobnú asistenciu,
c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 56

(1) Občanovi sa v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia kompenzujú aj zvýšené výdavky

a) na diétne stravovanie,
b) súvisiace
   1. s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
   2. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
   3. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Za zvýšené výdavky na diétne stravovanie sa na účely tohto zákona považujú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním špecifického diétneho režimu.

(3) Za zvýšené výdavky na zabezpečenie hygieny sa na účely tohto zákona považujú výdavky súvisiace so zabezpečovaním bežnej osobnej hygieny a hygieny domácnosti v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia občana.

(4) Za zvýšené výdavky súvisiace s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia sa na účely tohto zákona považujú výdavky spojené s obnovou a s nákupom predmetov bežnej osobnej spotreby a bytovej spotreby, ktoré sa nadmerne opotrebúvajú v dôsledku chronických stavov a používania technicky náročných pomôcok uvedených v prílohe č. 12.

(5) Za zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla sa na účely tohto zákona považujú výdavky na pohonné látky slúžiace na prevádzku osobného motorového vozidla, ktoré občan s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím podniká alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu.

(6) Za zvýšené výdavky súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom sa na účely tohto zákona považujú výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

(7) Formy kompenzácie zvýšených výdavkov sú peňažné príspevky na zvýšené výdavky.

§ 57

(1) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 a § 52 ods. 1 sa vydáva posudok o

a) miere funkčnej poruchy,

b) tom, či ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím,

c) sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia.

(2) Súčasťou posudku uvedeného v odseku 1 je vždy návrh formy kompenzácie.

(3) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vydáva preukaz, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6. Preukaz je určený aj na uplatnenie ďalších kompenzácií podľa osobitných predpisov.[41])

(4) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 sa rozhodne o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6 a ktorý je určený len na uplatnenie kompenzácií podľa osobitných predpisov.[4])

§ 58
Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na osobnú asistenciu, možno poskytovať peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať najskôr od 6. roku veku dieťaťa do 65. roku veku občana, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonáva manžel, manželka, rodičia alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka[41a]) občana s ťažkým

zdravotným postihnutím, deti, starí rodičia, vnuci, súrodenci, nevesta, zať, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(3) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytnúť, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávajú fyzické osoby uvedené v odseku 2, s výnimkou rodičov dieťaťa od šiesteho roku veku do dosiahnutia jeho plnoletosti, alebo občana, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzickej osoby, ktorú súd ustanovil za opatrovníka občana s ťažkým zdravotným postihnutím, za podmienky, že tieto osoby vykonávajú činnosti podľa prílohy č. 5 písm. a) až f), n), r), ac), a to

a) v rozsahu 50 % určeného rozsahu osobnej asistencie najviac 4 hodiny denne, ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím zamestnaný alebo navštevuje základnú školu, špeciálnu školu, strednú školu alebo vysokú školu,

b) v rozsahu najviac 3 hodiny denne, ak je rozsah osobnej asistencie určený najmenej 14 hodín denne a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nenavštevuje základnú školu, špeciálnu školu, strednú školu alebo vysokú školu a nie je zamestnaný.

(4) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. Ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať len na činnosti, na ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný pri procese vzdelávania, ak sa mu poskytujú mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb.

(5) Osobná asistencia občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím je zameraná na zmiernenie znevýhodnenia a na prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám občianskeho vybavenia, na umožnenie styku so spoločenským prostredím, na sprístupnenie informácií a na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov alebo nevyhnutných prác v domácnosti uvedených v prílohe č. 1, alebo činností uvedených v prílohe č. 5, ktoré tomuto občanovi poskytuje osobný asistent, prípadne osobní asistenti. Osobnou asistenciou sa podporuje nezávislosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím, jeho pracovné, vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity, ktoré smerujú k jeho spoločenskej integrácii.

(6) Občan, ktorý vykonáva osobnú asistenciu (ďalej len „osobný asistent“), musí mať 18 rokov veku a spôsobilosť na právne úkony. Osobnú asistenciu nemôže vykonávať občan, ktorý je podľa rozhodnutia príslušného orgánu odkázaný na osobnú asistenciu alebo na opatrovateľskú službu v tých činnostiach alebo úkonoch, ktoré by mal vykonávať ako osobný asistent alebo ktoré sa mu poskytujú v rámci opatrovateľskej služby, alebo ten občan, ktorý je odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v odseku 2.

(7) Rozsah osobnej asistencie sa určuje na základe činností, ktoré si nemôže občan s ťažkým zdravotným postihnutím vykonať sám, a počtu hodín, ktoré sú potrebné na vykonanie týchto činností. Zoznam činností na účely určenia rozsahu osobnej asistencie je uvedený v prílohe č. 5. Počet hodín osobnej asistencie sa určuje na obdobie kalendárneho roka. Z takto uvedeného počtu hodín sa vypočíta rozsah priemernej osobnej asistencie na jeden deň, ktorý môže byť najviac 20 hodín. Počet hodín osobnej asistencie určený na obdobie kalendárneho roka, ktorý osobný asistent neodpracoval v tomto kalendárnom roku, nemožno uplatniť v nasledujúcom kalendárnom roku. Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím podá žiadosť v priebehu kalendárneho roku, prizná sa tomuto občanovi na obdobie tohto roka pomerná časť z určeného rozsahu osobnej asistencie na kalendárny rok. Do rozsahu hodín osobnej asistencie nemožno započítať hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne alebo týždenne.

(8) Na účely tohto zákona môže osobný asistent vykonávať osobnú asistenciu najviac 10 hodín denne. To neplatí, ak sa osobná asistencia vykonáva v čase, keď sa občan s ťažkým zdravotným postihnutím zdržiava mimo svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.

(9) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa poskytuje vo výške, ktorá zodpovedá rozsahu osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je nižší alebo sa rovná trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(10) Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa vypočíta zo súčtu príjmu občana a príjmov osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú[41aa]) tak, že sa tento súčet vydelí počtom osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú.

(11) Sadzba na jednu hodinu osobnej asistencie na účely výpočtu výšky peňažného príspevku na osobnú asistenciu je vo výške 55 Sk.

(12) Ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) od príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa odpočíta suma trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36]) Ak tento rozdiel je menší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa rovná rozdielu týchto dvoch súm. Ak rozdiel medzi príjmom občana s ťažkým zdravotným postihnutím a trojnásobkom sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) je väčší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, nárok na peňažný príspevok na osobnú asistenciu nevznikne.

(13) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím neposkytne, ak jeho majetok a úspory presahujú 800 000 Sk. Do hodnoty majetku sa nezapočítava majetok uvedený v osobitnom predpise.[41ab]) Majetok občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa preukazuje vyhlásením na osobitnom tlačive a úradne osvedčeným podpisom.

(14) Kalendárny rok, za ktorý sa zisťuje príjem podľa odseku 10, je kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom občan požiadal o peňažný príspevok na kompenzáciu. Tento príjem sa zisťuje u peňažných príspevkov, ktoré sa každoročne prehodnocujú, vždy v septembri bežného roka a platí do konca augusta bežného roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, v ktorom občan požiadal o peňažný príspevok na kompenzáciu.

(15) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa vypláca mesačne podľa počtu hodín osobnej asistencie, ktoré osobný asistent odpracoval v predchádzajúcom mesiaci pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť podklady za každý mesiac príslušnému orgánu na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho mesiaca. Príslušný orgán vyplatí peňažný príspevok na osobnú asistenciu najneskôr do 15 dní od predloženia vyúčtovania.

(16) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím uzatvára s osobným asistentom zmluvu o výkone osobnej asistencie,[41b]) podľa ktorej je osobný asistent povinný vykonávať osobnú asistenciu. Zmluva o výkone osobnej asistencie musí obsahovať najmä

a) druh vykonávaných činností podľa zoznamu činností uvedených v prílohe č. 5 a rozsah vykonávaných činností,

b) miesto vykonávaných činností,

c) obdobie vykonávania osobnej asistencie,

d) práva a povinnosti osobného asistenta,

e) odmenu a spôsob vyplácania odmeny,

f) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(17) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný jedno vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu predložiť príslušnému orgánu.

(18) Rozsah hodín osobnej asistencie určený na kalendárny rok sa kráti, ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení za čas dlhší ako 30 dní, o rozsah hodín osobnej asistencie určených pre činnosti uvedené v prílohe č. 5 písm. a) až h), m), n), t), s), ab) a ae) pripadajúci na každý deň pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení.

(19) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu vypočítaná podľa odsekov 11 až 15 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť za celý kalendárny rok.

(20) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím po dovŕšení 65. roku veku, len ak je tento občan zamestnaný.

(21) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu poskytovaný občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím staršiemu ako 65 rokov veku nesmie presiahnuť v období jedného kalendárneho mesiaca alikvotnú časť určeného rozsahu hodín osobnej asistencie v kalendárnom roku pripadajúcu na jeden kalendárny mesiac určenej v slovenských korunách. Počet hodín osobnej asistencie pripadajúci na jeden kalendárny mesiac, ktoré osobný asistent neodpracoval v danom kalendárnom mesiaci, nemožno uplatniť v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

(22) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím staršiemu ako 65 rokov veku odníme a jeho výplata sa zastaví odo dňa, ktorý nasleduje po dni skončenia zamestnania.

§ 58a

Za zamestnanie sa na účely poskytovania peňažného príspevku na osobnú asistenciu považuje

a) práca zamestnanca vykonávaná pre zamestnávateľa na základe pracovnej zmluvy alebo dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru,[41c])

b) práca zamestnanca v pracovnoprávnom vzťahu k zamestnávateľovi pri výkone práce vo verejnom záujme,[41d])

c) štátnozamestnanecký pomer,[41e])

d) výkon verejnej funkcie,[41f])

e) podnikanie a iná samostatná zárobková činnosť.[41g])

§ 59
Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku, možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak sa táto pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe zdravotného poistenia,[42])

(2) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť na

a) kúpu pomôcky,

b) zácvik (výcvik) pomôcky alebo zácvik (výcvik) používania pomôcky,

c) úpravu pomôcky.

(3) Za pomôcku sa považuje hnuteľná vec, ktorá slúži na zmiernenie alebo na prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Skutočnosť, že ide o psa so špeciálnym výcvikom, preukazuje občan s ťažkým zdravotným postihnutím osobitným potvrdením.

(4) Osobné motorové vozidlo sa považuje za pomôcku len na účely zácviku pomôcky a úpravy pomôcky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Zácvik je činnosť potrebná na získanie vedomosti, zručnosti a schopnosti na používanie pomôcky. Úprava pomôcky je prispôsobenie pomôcky individuálnym potrebám občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátane zavedenia pomôcky do prevádzky.

(6) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky s výnimkou výšky peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, ak tento zákon neustanovuje inak. Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť najviac vo výške 260 000 Sk.

(7) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny psa so špeciálnym výcvikom a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7a.

(8) Ak sa znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť, alebo schopnosť dorozumievania, alebo schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzuje zaobstaraním jednej pomôcky, výška peňažného príspevku sa určí pre každého občana s ťažkým zdravotným postihnutím z časti zaobstarávacej ceny pomôcky, ktorá pripadá pomerne na každého z nich.

(9) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(10) Ak pomôcku uvedenú v odseku 3 môžu používať aj občania bez zdravotného postihnutia, výška peňažného príspevku na zaobstaranie takejto pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena pomôcky sa zohľadní najviac v sume, ktorú ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(11) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky podľa odseku 10 možno poskytnúť na základe dokladu o cene pomôcky alebo na základe dokladu o kúpe pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je zaobstarávanie pomôcok a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o vykonaní zácviku pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie zácviku pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o úprave pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie. Zaobstaranie pomôcky, ktoré môže byť predmetom činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby, je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť si pomôcku alebo dať si upraviť pomôcku, na ktorej zaobstaranie mu bol poskytnutý peňažný príspevok, do troch mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku v prípade, keď pomôcku nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana

s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(13) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak si pomôcku nekúpi alebo nedá upraviť do troch mesiacov odo dňa poskytnutia príspevku, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 12.

(14) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11 ako súčasť žiadosti.

(15) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky. Súčet výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(16) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstarávanie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky.

(17) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie viacerých pomôcok, ak spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie každej z týchto pomôcok.

(18) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím až po uplynutí troch rokov od predchádzajúceho poskytnutia peňažného príspevku na takúto pomôcku, ak táto pomôcka si vyžaduje opravu a ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by presiahla výšku 50 % ceny pomôcky.

(19) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím aj pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 18, ak pomôcka, na ktorú bol poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky určený na kúpu pomôcky, prestane plniť svoj účel.

(20) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, s výnimkou peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom, najmenej vo výške 5 000 Sk, zomrie, dedičia sú povinní vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, jeho pomernú časť alebo pomôcku, ak od poskytnutia peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky uplynulo menej ako päť rokov.

(21) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá alebo daruje.

(22) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť pomôcku alebo peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku nevyužíva z dôvodu, že prestala plniť svoj účel; pomôcku je povinný vrátiť, ak je funkčná. Lehota piatich rokov začína plynúť prvým dňom v

mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky nadobudlo právoplatnosť.

(23) Vrátenú pomôcku možno poskytnúť zariadeniu sociálnych služieb alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý o ňu prejaví záujem, za predpokladu, že pomôcka je vhodná na kompenzáciu. Pomôcka sa poskytne na základe písomnej zmluvy o poskytnutí pomôcky, ktorú uzatvorí príslušný orgán so zariadením sociálnych služieb alebo s občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

(24) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal pomôcku alebo daroval pomôcku, na ktorú bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo v ktorom príslušný orgán zistil, že pomôcka, na ktorú bol poskytnutý tento peňažný príspevok, prestala plniť svoj účel. To platí aj na vrátenie pomernej časti peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky dedičmi podľa odseku 20.

§ 60
Peňažný príspevok na opravu pomôcky

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku a táto pomôcka vyžaduje opravu alebo pes so špeciálnym výcvikom vyžaduje chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti, možno poskytnúť peňažný príspevok na opravu pomôcky alebo na chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti na psovi so špeciálnym výcvikom (ďalej len „peňažný príspevok na opravu pomôcky“) s výnimkou pomôcky, ktorá sa poskytuje alebo požičiava na základe zdravotného poistenia.

(2) Peňažný príspevok na opravu pomôcky možno poskytnúť, ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv účtovaných právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorých predmetom činnosti je oprava pomôcky a majú na túto činnosť oprávnenie alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi, nepresiahne spravidla 50 % ceny novej pomôcky.

(3) Výška peňažného príspevku na opravu pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny opravy pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 8.

(4) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na opravu pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje ustanovenie § 58 ods. 14.

(5) Peňažný príspevok na opravu pomôcky sa poskytne na základe dokladu o oprave pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi.

(6) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 5.

§ 61
Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

(2) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím len do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65 rokov veku, a rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudne právoplatnosť do konca kalendárneho roka, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím dovŕši 65 rokov veku.

(3) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, s výnimkou nezaopatreného dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v takomto zariadení na účely plnenia povinnej školskej dochádzky alebo sústavnej prípravy na povolanie.

(4) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť na osobné motorové vozidlo, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako päť rokov.

(5) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak bude osobné motorové vozidlo využívať najmenej dvakrát do týždňa na účely prepravy do zamestnania, do školského zariadenia alebo do zariadenia sociálnych služieb.

(6) Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla a na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 9, pričom cena osobného motorového vozidla môže byť najviac 400 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť najviac vo výške 200 000 Sk. Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je najviac 250 000 Sk, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu osobného motorového vozidla, ktorá zahŕňa automatickú prevodovku. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou sa poskytne občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, len ak má oprávnenie na vedenie osobného motorového vozidla.

(9) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť osobné motorové vozidlo do troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku v prípade, ak osobné motorové vozidlo nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava osobných motorových vozidiel.

(10) Ak si viacerí občania s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaní na individuálnu prepravu zabezpečujú kúpu jedného osobného motorového vozidla, výška peňažného príspevku sa určí pre každého z nich z časti kúpnej ceny osobného motorového vozidla, ktorá pripadá na každého z nich.

(11) Ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak

a) občan s ťažkým zdravotným postihnutím sa zaviaže, že osobné motorové vozidlo, na ktoré sa poskytol predchádzajúci peňažný príspevok, predá alebo ak osobné motorové vozidlo bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel, a to do šiestich mesiacov od kúpy nového osobného motorového vozidla, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok a

b) od poskytnutia predchádzajúceho peňažného príspevku uplynulo sedem rokov; podmienka uplynutia siedmich rokov sa považuje za splnenú, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(12) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, nesplní povinnosť uloženú v odseku 11, príslušný orgán rozhodne o povinnosti občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátiť tento peňažný príspevok.

(13) Výška ďalšieho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla po uplynutí siedmich rokov sa určí podľa odsekov 6 až 8 v závislosti od ceny predaného osobného motorového vozidla alebo v závislosti od výšky náhrady škody vyplatenej z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. Od ceny nového osobného motorového vozidla sa odpočíta časť ceny alebo časť výšky náhrady škody vyplatenej z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, ktorá sa rovná výške podielu peňažného príspevku na cene osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. To neplatí, ak predchádzajúci peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla bol poskytnutý pred viac ako desiatimi rokmi.

(14) Ak vznikne rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla určeného podľa odsekov 6 až 8 a výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla vypočítaného podľa odseku 13, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný tento rozdiel vrátiť.

(15) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak osobné motorové vozidlo pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť aj vtedy, ak osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol tento príspevok, sa nevyužíva na individuálnu prepravu občana s ťažkým zdravotným postihnutím. To neplatí, ak osobné motorové vozidlo bolo odcudzené a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nepožiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov. Lehota siedmich rokov začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudlo právoplatnosť.

(16) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok alebo jeho pomerná časť sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve. To neplatí, ak hodnota osobného motorového vozidla podľa znaleckého posudku vyhotoveného na účely dedičského konania nepresahuje 30 000 Sk.

(17) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla sa poskytne na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla alebo na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je predaj osobných motorových vozidiel alebo sprostredkovanie tohto predaja a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(18) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. To platí aj na vrátenie

pomernej časti peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, ktorá sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve podľa odseku 16.

(19) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 17.

(20) Ak cena osobného motorového vozidla je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla. Súčet výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 8.

(21) Ak cena osobného motorového vozidla je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla.

§ 62
Peňažný príspevok na prepravu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na prepravu.

(2) Peňažný príspevok na prepravu nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje prepravná služba alebo peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla. Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť, ak sa preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím má vykonať v čase, keď osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol peňažný príspevok a ktorým sa zabezpečuje preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím, nie je technicky spôsobilé na cestnú premávku podľa osobitného predpisu.[43])

(3) Peňažný príspevok na prepravu sa poskytuje na základe preukázaných výdavkov na prepravu zabezpečovanú právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy.

(4) Výška peňažného príspevku na prepravu sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 10.

(5) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na prepravu použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(6) Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť najviac vo výške 2 500 Sk mesačne. Nevyčerpanú časť peňažného príspevku na prepravu za kalendárny mesiac nemožno využiť v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

§ 63
Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť, možno poskytnúť peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže. Peňažný príspevok možno poskytnúť aj na úpravu vstupu do bytového domu a na úpravu prístupu k výťahu. Za bariéry v byte, bytovom dome, rodinnom dome a v garáži sa považujú prekážky, v ktorých dôsledku občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný sa premiestňovať, orientovať, dorozumievať, vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1 alebo vykonávať činnosti uvedené v prílohe č. 5 rovnakým spôsobom ako zdravý občan rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(2) Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa považujú také zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v byte, v rodinnom dome alebo v garáži. Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno považovať vybudovanie nového objektu alebo zariadenia (kúpeľňa, WC, plyn, kanalizácia, vodovod).

(3) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím má v byte alebo v rodinnom dome trvalý pobyt alebo je vlastníkom garáže, alebo garáž je súčasťou nájomného bytu, ale nie je súčasťou zariadenia sociálnych služieb. Poskytnutie peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa týka aj ich príslušenstva.

(4) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím vopred uzatvorí písomnú zmluvu s príslušným orgánom, v ktorej sa zaviaže, že v prípade zmeny trvalého pobytu, predaja, darovania alebo prenájmu bytu, rodinného domu alebo garáže inej osobe pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(5) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno poskytnúť na úpravy vykonané pred dňom posúdenia podľa § 57.

(6) Výška peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu je najviac 550 000 Sk a cena potrebnej úpravy garáže je najviac 50 000 Sk. Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu možno poskytnúť najviac vo výške 200 000 Sk a peňažný príspevok na úpravu garáže možno poskytnúť najviac vo výške 50 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytol peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, vykoná vyúčtovanie tohto príspevku do jedného mesiaca od skončenia úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(9) Úhrn poskytnutých peňažných príspevkov na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže v období siedmich rokov nesmie presiahnuť 250 000 Sk.

(10) Ak sa úpravy, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok, neuskutočnili v celom rozsahu, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný pomernú časť vyplateného peňažného príspevku vrátiť najneskôr do 30 dní od vyúčtovania tohto peňažného príspevku.

(11) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa poskytne na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonávanie úprav a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11.

(13) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže. Súčet výšky peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(14) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(15) Ďalší príspevok na inú úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť až po vyúčtovaní predchádzajúceho príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže.

§ 64
Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky

a) na diétne stravovanie,

b) súvisiace

1. s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
2. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
3. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Kompenzácia na každé zvýšenie výdavkov uvedených v odseku 1 sa posudzuje samostatne.

(3) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie je mesačne

a) 1 000 Sk pre choroby a poruchy uvedené v prvej skupine podľa prílohy č. 13,

b) 500 Sk pre choroby a poruchy uvedené v druhej skupine podľa prílohy č. 13,

c) 300 Sk pre choroby a poruchy uvedené v tretej skupine podľa prílohy č. 13.

(4) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je 500 Sk.

(5) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla je 900 Sk.

(6) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa § 17 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorý

a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla alebo

b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale jeho prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

(7) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. To neplatí, ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne a na určitý čas, najviac na 30 dní.

(8) Peňažné príspevky uvedené v odsekoch 3 až 5 a 9 sa poskytujú mesačne.

(9) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom je 1 200 Sk.

(10) Peňažný príspevok na zvýšené výdavky sa neposkytuje, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím presiahol dvojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(11) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

§ 64a
Peňažný príspevok za opatrovanie

(1) Fyzickej osobe, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako šesť rokov odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 na celodenné, osobné a riadne opatrovanie (ďalej len „opatrovanie"), možno poskytnúť peňažný príspevok za opatrovanie. Peňažný príspevok za opatrovanie nemožno poskytnúť, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa mu starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou.

(2) Na účely poskytnutia peňažného príspevku za opatrovanie sa za fyzickú osobu považuje manžel, manželka, rodič alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka[41a]) občana s ťažkým zdravotným postihnutím, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodenec, nevesta, zať, svokor, svokra. Za nevestu sa považuje aj ovdovená žena po synovi svokry (svokra) a za zaťa sa považuje aj ovdovený muž po dcére svokry (svokra).

(3) Opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 sa vykonáva najmä na účely zabezpečenia pomoci pri nevyhnutných životných úkonoch uvedených v prílohe č. 1. Za opatrovanie sa považuje aj opatrovanie v rozsahu hodín uvedenom v odsekoch 6 a 7.

(4) Fyzická osoba, ktorá vykonáva opatrovanie, musí byť plnoletá, musí mať spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a musí byť schopná vykonávať opatrovanie. Za fyzickú osobu schopnú vykonávať celodenné, osobné a riadne opatrovanie sa nepovažuje fyzická osoba, ktorá pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V prípade pochybností vykonávať celodenné, osobné a riadne opatrovanie príslušný orgán potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby uvedenej v odseku 2. Fyzická osoba nesmie vykonávať opatrovanie bez písomného súhlasu občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného na opatrovanie. Písomný súhlas sa nevyžaduje, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný písomný súhlas udeliť alebo ak ide o maloleté dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím alebo o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý bol súdom pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas potvrdzuje príslušný orgán.

(5) Peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 6 000 Sk mesačne pri opatrovaní jedného občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vo výške 8 000 Sk mesačne pri opatrovaní dvoch alebo viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 navštevuje zariadenie sociálnych služieb, základnú školu, strednú školu alebo školské zariadenie typu predškolského zariadenia, školského klubu, školského strediska záujmovej činnosti a centra voľného času v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 5 300 Sk mesačne. Pri opatrovaní dvoch alebo viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím navštevujúcich tieto zariadenia v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne sa peňažný príspevok za opatrovanie poskytuje vo výške 7 500 Sk mesačne.

(7) Ak jeden občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 navštevuje niektoré zo zariadení uvedených v odseku 6 v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne a druhý občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie touto fyzickou osobou nenavštevuje žiadne z týchto zariadení alebo navštevuje niektoré z týchto zariadení v rozsahu najviac 20 hodín týždenne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 7 800 Sk mesačne.

(8) Peňažný príspevok za opatrovanie podľa odsekov 5 až 7 sa zvyšuje o 1 500 Sk mesačne, ak je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím jedno alebo viacero nezaopatrených detí[44]) a fyzická osoba uvedená v odseku 2 nemá v čase opatrovania príjem podľa osobitného predpisu[44a]) a nepoberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia.

(9) Ak fyzická osoba uvedená v odseku 2, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím, poberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia okrem sirotského dôchodku a invalidného dôchodku poistenca, ktorý pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac o 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, peňažný príspevok za opatrovanie podľa odsekov 5 až 7 sa zníži o sumu, ktorá zodpovedá 50 % dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia, ktorú poberá táto fyzická osoba. Krátenie peňažného príspevku za opatrovanie podľa odseku 10 prvej vety a druhej vety sa nepoužije.

(10) Ak je príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu,[36]) peňažný príspevok za opatrovanie zistený podľa odsekov 5 až 7 a odseku 9 sa kráti o sumu prevyšujúcu tento príjem. Ak je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím nezaopatrené dieťa,[44]) peňažný príspevok za

opatrovanie sa kráti o sumu, ktorou príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím prevyšuje 3-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.[36]) Ak majetok a úspory občana s ťažkým zdravotným postihnutím presahujú sumu uvedenú v § 58 ods. 13, peňažný príspevok za opatrovanie sa fyzickej osobe uvedenej v odseku 2 neposkytne. Na zisťovanie príjmu, preukazovanie príjmu a prehodnocovanie príjmu platí § 58 ods. 13 a 14 rovnako.

(11) Na účely zisťovania príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa odseku 10 sa za príjem nepovažuje peňažný príspevok za opatrovanie vo výške, v ktorej bol poskytovaný fyzickej osobe uvedenej v odseku 2, ak sa príjem tejto fyzickej osoby započítava[41aa]) s príjmom občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

(12) Peňažný príspevok možno poskytnúť, len ak fyzická osoba uvedená v odseku 2 nemá v čase opatrovania občana odkázaného na opatrovanie mesačný príjem podľa osobitného predpisu[44a]) presahujúci dvojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(13) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, peňažný príspevok za opatrovanie zistený podľa odsekov 5 až 7, 9 a odseku 10 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

(14) Výška peňažného príspevku za opatrovanie sa kráti pomernou časťou o dni, počas ktorých bol občan s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení za čas dlhší ako 30 dní. Peňažný príspevok za opatrovanie sa kráti o dni počas pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v školskom zariadení typu školy v prírode, na rehabilitačnom pobyte alebo rekreačnom pobyte. To neplatí, ak fyzická osoba vykonávala opatrovanie počas pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v školskom zariadení typu školy v prírode, na rehabilitačnom pobyte alebo na rekreačnom pobyte. Preplatky možno zúčtovať so sumami peňažného príspevku za opatrovanie poskytnutými v ďalších mesiacoch.

(15) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý bol opatrovaný, zomrie, peňažný príspevok za opatrovanie sa vyplatí v pomernej časti pripadajúcej na tie dni v kalendárnom mesiaci, počas ktorých bolo opatrovanie vykonávané. Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie v zdravotníckom zariadení pred uplynutím 30-dňovej lehoty poskytovania zdravotnej starostlivosti, peňažný príspevok za opatrovanie sa vyplatí pomernou časťou za dni v kalendárnom mesiaci do dňa smrti občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

TRETIA ČASŤ
ORGANIZÁCIA SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA
ŠTÁTNE ORGÁNY SOCIÁLNEJ POMOCI A ICH PÔSOBNOSŤ

§ 65
Vymedzenie štátnych orgánov sociálnej pomoci

Štátne orgány sociálnej pomoci sú:

a) ministerstvo,

b) krajské úrady,

c) okresné úrady.

§ 66
Pôsobnosť ministerstva

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti sociálnej pomoci

a) vypracúva koncepciu sociálnej pomoci,

b) vypracúva projekty životného minima,

c) riadi a kontroluje výkon štátnej správy uskutočňovaný krajskými úradmi, okresnými úradmi a Centrom pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v oblasti sociálnej pomoci,

d) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje krajský úrad,

e) rozhoduje o

   1. vydaní povolenia právnickým osobám a fyzickým osobám na vykonávanie sociálnej prevencie, na poskytovanie sociálneho poradenstva a na vykonávanie vybraných činností sociálnoprávnej ochrany (ďalej len „povolenie“),

   2. zamietnutí žiadosti o vydanie povolenia,

   3. zmene povolenia,

   4. zrušení povolenia,

f) overuje spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb vykonávať sociálnu prevenciu, poskytovať sociálne poradenstvo a vykonávať vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany,

g) vedie evidenciu právnických osôb a fyzických osôb, ktorým bolo vydané povolenie,

h) kontroluje úroveň vykonávania sociálnej prevencie, poskytovania sociálneho poradenstva a vykonávania vybraných činností sociálnoprávnej ochrany,

i) udeľuje predchádzajúci písomný súhlas na zrušenie zariadenia sociálnych služieb alebo na odňatie objektu tohto zariadenia jeho účelu,

j) vykonáva štátny dozor nad poskytovaním sociálnych služieb, najmä nad dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd občanov pri poskytovaní sociálnych služieb,

k) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti sociálnej pomoci,

l) koordinuje činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávnych krajov a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

m) organizuje a zabezpečuje odbornú prípravu a systematické odborné vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnej pomoci, ako aj overovanie ich osobitných kvalifikačných predpokladov, určuje rozsah a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky a vydáva osvedčenie o osobitných kvalifikačných predpokladoch.

§ 67
Pôsobnosť krajského úradu

Krajský úrad

a) vypracúva a zverejňuje koncepciu sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva vo svojom územnom obvode.

b) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti sociálnej pomoci uskutočňovaný okresnými úradmi vo svojom územnom obvode,

c) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje okresný úrad,

d) kontroluje úroveň poskytovania sociálnych služieb, sociálneho poradenstva a úroveň vykonávania sociálnej prevencie alebo vykonávania vybraných činností sociálnoprávnej ochrany vo svojej pôsobnosti,

e) vydáva posudok pri rozhodovaní v druhom stupni

1. na účely poskytovania prepravnej služby, starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,
2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,

f) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávneho kraja a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

g) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom,

h) potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas na účely § 64a ods. 4.

§ 68
Pôsobnosť okresného úradu

Okresný úrad

a) rozhoduje

1. o miere funkčnej poruchy a o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím,
2. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a o peňažnom príspevku za opatrovanie,
3. o znížení, zvýšení alebo odňatí, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie, a o zastavení ich výplaty,
4. o povinnosti občana vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie,alebo ich časť, ak sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, a o povinnosti občana zaplatiť úhradu za sociálnu službu, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
5. o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil, a o vrátení tohto peňažného príspevku alebo jeho pomernej časti,
6. o určení a o uvoľnení osobitného príjemcu peňažného príspevku na kompenzáciu v prípadoch ustanovených týmto zákonom,
7. o povinnosti vrátiť finančné prostriedky podľa § 61 ods. 11, 14 a 20,

b) uzatvára zmluvu o poskytnutí pomôcky podľa § 59 ods. 23,

c) vydáva posudok

1. na účely poskytovania prepravnej služby, poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,
2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,

d) je orgánom,

1. ktorému občan s ťažkým zdravotným postihnutím predkladá vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu,
2. ktorý predkladá detskému domovu alebo domovu sociálnych služieb pre deti doklady uvedené v § 94 ods. 2,
3. po dohode s ktorým môže detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti podať podnet na zrušenie ústavnej výchovy,

e) vykonáva

1. sociálnu prevenciu,
2. poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,

f) vedie evidenciu
1. maloletých s ťažkým zdravotným postihnutím,
2. občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým sa poskytujú sociálne služby alebo peňažné príspevky na kompenzáciu,
3. zmlúv podľa § 59 ods. 23 a § 63 ods. 4,

g) vydáva preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vedie evidenciu týchto preukazov,

h) oznamuje príslušnému úradu práce, že občan vykonáva osobnú asistenciu,

i) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávneho kraja a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

j) dohliada, ako osobitný príjemca plní svoje povinnosti,

k) sleduje na základe písomného poverenia krajského úradu úroveň poskytovania sociálnych služieb,

l) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom,

m) potvrdzuje, či občan spĺňa podmienky na poskytovanie sociálnej služby podľa tohto zákona,

n) potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas na účely § 64a ods. 4.

§ 69 - Zrušený od 1. 9. 2005.

Štátny dozor nad poskytovaním sociálnych služieb

§ 69a
Výkon štátneho dozoru

(1) Štát vykonáva dozor nad poskytovaním sociálnych služieb, najmä nad dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd občanov[49b]) pri poskytovaní sociálnych služieb prostredníctvom ministerstva (ďalej len „orgán štátneho dozoru"). Kontrolné oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Orgán štátneho dozoru je povinný dozerať najmä na dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov pri

a) poskytovaní sociálnych služieb, najmä pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb a spôsobe jej vykonávania z hľadiska dodržiavania základných ľudských práv a slobôd občana v podmienkach poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,

b) určovaní životných podmienok v zariadení sociálnych služieb,

c) rozhodovaní príslušných orgánov, zariadení sociálnych služieb zriadených ako rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie, obcí a samosprávnych krajov vo veciach sociálnej pomoci v oblasti sociálnych služieb, najmä z hľadiska dodržiavania práv a právom chránených záujmov a povinností občana,

d) zabezpečovaní nárokov, ktoré vyplývajú z právoplatných rozhodnutí vydaných ministerstvom, obcami a samosprávnymi krajmi podľa tohto zákona a z rozhodnutí vydaných príslušnými súdmi vo veciach sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb,

e) uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, medzi občanom a subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(3) Orgán štátneho dozoru je ďalej povinný

a) oznámiť najneskôr v deň začatia štátneho dozoru štatutárnemu zástupcovi príslušného orgánu, zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, obci, samosprávnemu kraju alebo subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona (ďalej len „subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor"), predmet a účel výkonu štátneho dozoru a preukázať sa písomným poverením na výkon tohto dozoru spolu s preukazom totožnosti štátnych zamestnancov orgánu štátneho dozoru,

b) vydať subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, potvrdenie o odobratí prvopisov dokladov a písomností a zabezpečiť ich riadnu ochranu pred stratou, zničením, poškodením a zneužitím; ak tieto prvopisy už nie sú potrebné na ďalší výkon štátneho dozoru, je povinný ich vrátiť tomu, komu boli odobraté,

c) vypracovať správu o výkone štátneho dozoru (ďalej len „správa") a prerokovať ju so štatutárnym zástupcom subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor; ak zistí nedostatky, uloží príslušnému štatutárnemu zástupcovi v správe, aby v určenej lehote prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, predložil písomnú správu o ich splnení vrátane zodpovednosti zamestnancov zodpovedných za zistené nedostatky,

d) odovzdať správu štatutárnemu zástupcovi subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor,

e) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru, ak nebol od tejto povinnosti písomne oslobodený tým, v koho záujme túto povinnosť má, alebo vo verejnom záujme vedúcim orgánu štátneho dozoru; to neplatí na povinnosti ustanovené osobitným predpisom,[49c])

f) oznámiť podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov,[49d])

g) kontrolovať plnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov,

h) postupovať pri výkone štátneho dozoru podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa osobitného predpisu.[49e])

(4) Orgán štátneho dozoru má právo pri vykonávaní činnosti uvedenej v odseku 1

a) vstupovať do priestorov subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor,

b) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, vytvorenie primeraných materiálnych a technických podmienok na výkon štátneho dozoru,

c) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, poskytnutie prvopisov dokladov a písomností; vyhotoviť na náklady dozorovaného subjektu primeraný počet fotokópií dokladov, vyjadrení a informácií potrebných na výkon štátneho dozoru v lehote ním určenej,

d) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, informácie, doklady, písomnosti a vysvetlenia potrebné na posúdenie objektívneho stavu skutočností, ktoré sú predmetom štátneho dozoru,

e) vyžadovať súčinnosť subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, potrebnú na výkon štátneho dozoru,

f) ukladať subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Výkon štátneho dozoru je skončený v deň prerokovania správy s príslušným štatutárnym zástupcom subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor.

§ 69b
Povinnosti subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor

(1) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je na požiadanie povinný poskytnúť orgánu štátneho dozoru najmä

a) potrebné doklady a písomnosti,

b) potrebné informácie a vysvetlenia, ktoré súvisia s činnosťou subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor.

(2) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je povinný

a) zúčastniť sa na prerokovaní správy,

b) prijať v určenej lehote opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

c) predložiť orgánu štátneho dozoru písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov,

d) uplatniť právnu zodpovednosť za zistené nedostatky voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

(3) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je na požiadanie povinný poskytnúť orgánu štátneho dozoru súčinnosť, ktorá zodpovedá povinnostiam podľa odsekov 1 a 2 a vytvoriť primerané materiálne a technické podmienky na výkon štátneho dozoru.

§ 69c
Pokuty

(1) Ak subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, nesplní opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v určenej lehote alebo v určenom rozsahu, orgán štátneho dozoru mu môže uložiť pokutu až do 25 000 Sk.

(2) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď orgán štátneho dozoru zistil nesplnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, najneskôr do troch rokov odo dňa, v ktorom malo byť opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov splnené. Na rozhodovanie o pokute sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.[65])

(3) V rozhodnutí o pokute orgán štátneho dozoru určí lehotu, v ktorej sa má opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov splniť a v akom rozsahu. Ak sa v tejto lehote a v tomto rozsahu opatrenie nesplní, možno uložiť pokutu opakovane.

(4) Orgán štátneho dozoru je za nesplnenie povinností podľa § 69b oprávnený uložiť subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, poriadkovú pokutu od 1 000 Sk do 5 000 Sk. Ak povinnosť nebola splnená v určenej lehote alebo v požadovanom rozsahu, poriadkovú pokutu možno uložiť aj opakovane, najviac 20 000 Sk.

§ 70
Osobitné kvalifikačné predpoklady

(1) Predpokladom na výkon niektorých činností v krajskom úrade a v okresnom úrade na úseku sociálnej pomoci sú osobitné kvalifikačné predpoklady[50]) popri splnení kvalifikačných predpokladov.[51])

(2) Predpokladom na výkon vybraných činností v zariadeniach sociálnych služieb sú osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona popri splnení kvalifikačných predpokladov.

(3) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sú súhrnom teoretických vedomostí a praktických schopností ovládať postupy z oblasti sociálnej pomoci a ďalších vedomostí na výkon činnosti.

(4) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sa vyžadujú u vedúceho zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupcu, hlavnej sestry, vedúceho výchovy a u sociálneho pracovníka domova sociálnych služieb, domova dôchodcov a detského domova.

(5) Osobitné kvalifikačné predpoklady sa preukazujú osvedčením, ktoré vydáva príslušný orgán na základe úspešne vykonanej skúšky po absolvovaní odbornej prípravy podľa odseku 6 alebo po absolvovaní príslušného druhu vzdelania podľa osobitného predpisu.[52])

(6) Odbornú prípravu na skúšku organizuje príslušný orgán. Rozsah odbornej prípravy a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky určí príslušný orgán v študijnom pláne overovania osobitných kvalifikačných predpokladov podľa tohto zákona.

(7) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona preukazujú vedúci zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupca, hlavná sestra, vedúci výchovy a sociálny pracovník domova sociálnych služieb, domova dôchodcov a detského domova pri nástupe do zamestnania, najneskôr do jedného roka od vymenovania do funkcie alebo od nástupu do zamestnania.

DRUHÁ HLAVA
PÔSOBNOSŤ OBCE A SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

§ 71
Pôsobnosť obce

(1) Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti

a) rozhoduje

1. o poskytovaní opatrovateľskej služby podľa § 15 a o úhrade za túto opatrovateľskú službu,
2. o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za túto prepravnú službu,
3. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,
4. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
5. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za opatrovateľskú službu podľa § 15, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
6. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za prepravnú službu, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
7. v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadila ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,
8. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,
9. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo o zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,

b) uzatvára zmluvu o

1. poskytnutí sociálnej pôžičky,
2. zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo o zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb inými právnickými osobami, ktoré majú oprávnenie poskytovať sociálne služby a ošetrovateľskú starostlivosť podľa osobitných predpisov,[52a])

c) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 3 a 5, a môže zriaďovať a kontrolovať zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 a 4,

d) poskytuje pomoc

občanom pri zabezpečovaní prístrešia,

e) vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,

f) vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc,

g) vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc,

h) organizuje spoločné stravovanie,

i) utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občanov,

j) uzatvára dohodu o

1. úhrade za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
2. počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila.

k) oznamuje okresnému úradu občanov, ktorí odmietli zúčastniť sa na vykonávaní menších obecných služieb organizovaných obcou a v jej záujme.

(2) Obec môže poskytovať zo svojho rozpočtu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona finančný príspevok alebo jednorazový účelový finančný príspevok.

(3) Obec poskytne finančné prostriedky subjektom uvedeným v odseku 1 písm. b) treťom bode na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu.[52c])

§ 71a
Pôsobnosť samosprávneho kraja

Samosprávny kraj pri výkone samosprávnej pôsobnosti

a) vypracúva a zverejňuje koncepciu sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva na svojom území,

b) rozhoduje:

1. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,
2. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
3. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,

4. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,
5. o zamietnutí žiadosti právnických osôb a fyzických osôb o registráciu na poskytovanie sociálnych služieb podľa tohto zákona (ďalej len „registrácia“),
6. o výmaze subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, z registra subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby (ďalej len „register“),
7. o zákaze poskytovať sociálnu službu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona,

c) rozhoduje v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,

d) zriaďuje a kontroluje zariadenie sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 4 a môže zriaďovať a kontrolovať zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2,

e) uzatvára dohodu:

1. o úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
2. o počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku,

f) prijíma žiadosti o registráciu,

g) vykonáva zápis do registra, oznamuje vykonanie zápisu do registra, vykonáva výmaz z registra a oznamuje vykonanie výmazu z registra,

h) vedie register a je orgánom, ktorému

1. subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, predkladá doklady potrebné na jeho registráciu,
2. nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby[45]) oznamuje skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4,
3. subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, oznamuje zmenu poskytovania sociálnej služby a skončenie poskytovania sociálnej služby,

i) uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na úhradu nákladov za sociálnu službu, sociálnu prevenciu, sociálne poradenstvo alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany (ďalej len „finančný príspevok“) subjektu, ktorý poskytuje sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo, alebo vykonáva sociálnu prevenciu, alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany na jeho území, zmluvu o poskytovaní finančného príspevku obci a zmluvu o poskytovaní jednorazového účelového finančného príspevku,

j) kontroluje:

1. úroveň poskytovania sociálnych služieb alebo sociálneho poradenstva a úroveň vykonávania sociálnej prevencie alebo vykonávania vybraných činností sociálnoprávnej ochrany subjektom, ktorí poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona,
2. hospodárenie s finančným príspevkom poskytnutým subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, a obci a kontroluje hospodárenie s jednorazovým účelovým finančným príspevkom poskytnutým subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona,

k) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene j) a kontroluje ich plnenie,

l) plní ďalšie úlohy ustanovené týmto zákonom, ktoré súvisia s poskytovaním sociálnych služieb subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona,

m) spolupracuje s obcami, okresnými úradmi, krajským úradom, so subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona, a s ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci, a koordinuje ich činnosť,

n) vedie evidenciu zariadení sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

o) koordinuje činnosť obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb,

p) organizuje výchovno-rekreačné tábory pre deti,

r) organizuje spoločné stravovanie.

ŠTVRTÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI SUBJEKTMI, KTORÉ POSKYTUJÚ SOCIÁLNU POMOC PODĽA TOHTO ZÁKONA

PRVÁ HLAVA
POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SUBJEKTMI, KTORÉ POSKYTUJÚ SOCIÁLNU POMOC PODĽA TOHTO ZÁKONA

§ 72

Sociálne služby môže poskytovať podľa tohto zákona aj subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

§ 73

(1) Sociálna služba poskytovaná subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona podľa tohto zákona je špecializovaná činnosť, ktorá svojím obsahom zodpovedá sociálnym službám uvedeným v § 14 ods. 2 písm. a) až d).

(2) Sociálna služba poskytovaná subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona podľa tohto zákona nie je pomoc, ktorú poskytuje občanovi jeho manžel, manželka, rodičia, deti, starí rodičia a vnuci.

§ 74

(1) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona môže poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona, ak je zapísaný do registra, a splní ďalšie podmienky ustanovené týmto zákonom.

(2) Zápis do registra môže vykonávať príslušný orgán na základe písomnej žiadosti o registráciu.

(3) Žiadosť o registráciu podáva právnická osoba alebo fyzická osoba pred začatím poskytovania sociálnej služby. Za právnickú osobu podáva písomnú žiadosť o registráciu jej štatutárny orgán.

(4) Žiadosť o registráciu obsahuje

a) obchodné meno alebo názov, sídlo, identifikačné číslo a právnu formu právnickej osoby alebo meno, priezvisko, rodné číslo a trvalé bydlisko fyzickej osoby,

b) meno, priezvisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, fyzickej osoby, ktorá je štatutárnym orgánom, alebo fyzických osôb, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu, a ich trvalé bydlisko,

c) druh sociálnej služby, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, a jej rozsah,

d) miesto poskytovania sociálnej služby,

e) predpokladaný deň začatia poskytovania sociálnej služby,

f) čas poskytovania sociálnej služby, ak sa sociálna služba bude poskytovať po určitý čas,

g) údaje o priestorových podmienkach, personálnych podmienkach, materiálnych podmienkach a finančných podmienkach na poskytovanie sociálnej služby.

(5) Fyzická osoba je povinná k žiadosti o registráciu pripojiť výpis z registra trestov nie starší ako dva mesiace.

(6) Právnická osoba je povinná k žiadosti o registráciu pripojiť

a) rozhodnutie alebo iný doklad príslušného orgánu o registrácii a o zápise do registra podľa osobitných predpisov[53]) alebo písomnú zmluvu, zakladaciu listinu, zriaďovaciu zmluvu, zriaďovaciu listinu alebo iný doklad, ktorý preukazuje vznik právnickej osoby,

b) štatút alebo iný doklad, ktorý preukazuje, kto je oprávnený na právne úkony ako štatutárny orgán, ak to neustanovujú osobitné predpisy,[54])

c) doklad, ktorý preukazuje údaje uvedené v odseku 4 písm. g),

d) výpis z registra trestov osôb uvedených v odseku 4 písm. b) nie starší ako dva mesiace.

(7) Žiadosť o registráciu podáva právnická osoba alebo fyzická osoba na príslušnom orgáne, na ktorého území je miesto poskytovania sociálnej služby. Ak takéto miesto nemožno určiť alebo ak sa sociálna služba bude poskytovať na území viacerých samosprávnych krajov, žiadosť o registráciu sa podáva na príslušnom orgáne, na ktorého území má právnická osoba sídlo alebo fyzická osoba trvalý pobyt.

§ 75

(1) Ak príslušný orgán zistí, že žiadosť o registráciu nemá náležitosti uvedené v § 74 ods. 4 a k žiadosti o registráciu nie sú pripojené doklady uvedené v § 74 ods. 5 a 6, písomne vyzve právnickú osobu alebo fyzickú osobu, aby žiadosť o registráciu doplnila alebo pripojila chýbajúce doklady; zároveň určí lehotu na odstránenie týchto nedostatkov, ktorá nesmie byť kratšia ako päť dní odo dňa doručenia písomnej výzvy.

(2) Príslušný orgán môže vykonať zápis do registra, ak z podkladov podľa § 74 ods. 4 až 6 vyplýva, že služba, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, je sociálna služba podľa tohto zákona a že subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona má priestorové podmienky, personálne podmienky, materiálne podmienky a finančné podmienky na poskytovanie sociálnej služby. V týchto prípadoch príslušný orgán nevydáva rozhodnutie, ale písomne oznámi právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá bude poskytovať sociálnu službu, vykonanie zápisu do registra.

(3) Príslušný orgán rozhodne o zamietnutí žiadosti o registráciu, ak

a) právnická osoba alebo fyzická osoba v určenej lehote nedoplní žiadosť o registráciu o náležitosti uvedené v § 74 ods. 4 alebo nepripojí chýbajúce doklady uvedené v § 74 ods. 5 a 6,

b) žiadosť o registráciu nepredložil štatutárny orgán,

c) služba, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, nie je sociálna služba podľa tohto zákona, alebo

d) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona nemá priestorové podmienky, personálne podmienky, materiálne podmienky a finančné podmienky na poskytovanie sociálnej služby.

(4) Do registra sa zapisujú údaje uvedené v § 74 ods. 4 písm. a) až f), zmena zapisovaných skutočností alebo zánik zapisovaných skutočností.

§ 76

(1) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ktorému príslušný orgán oznámil vykonanie zápisu do registra, je oprávnený začať poskytovanie sociálnej služby podľa

tohto zákona po predložení

a) dokladu preukazujúceho

   1. odbornú spôsobilosť fyzickej osoby, ktorá poskytuje sociálnu službu, odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu[55]) alebo odbornú spôsobilosť fyzickej osoby, ktorá zodpovedá za poskytovanie sociálnej služby na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu,

   2. bezúhonnosť osôb uvedených v prvom bode,

b) zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s ním; poistenie musí trvať po celý čas poskytovania sociálnej služby.

(2) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona nie je povinný predložiť doklad preukazujúci bezúhonnosť fyzickej osoby, ktorá poskytuje sociálnu službu, alebo bezúhonnosť zodpovedného zástupcu, ak predložil výpis z registra trestov podľa § 74 ods. 5 a 6 písm. d) a od jeho predloženia neuplynul dlhší čas ako šesť mesiacov.

(3) Odborná spôsobilosť na účely poskytovania sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona zahŕňa súhrn vedomostí a prax zodpovedajúcu obsahu sociálnej služby, ktorá sa poskytuje. Ak sa poskytuje starostlivosť v detskom domove a v domove sociálnych služieb pre deti, sú súčasťou odbornej spôsobilosti aj osobnostné predpoklady osôb uvedených v odseku 1 písm. a) v prvom bode. Odborná spôsobilosť sa preukazuje najmä dokladmi podľa osobitného predpisu[56]) a potvrdením o zamestnaní.[57])

(4) Za bezúhonného sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za akýkoľvek úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby alebo v súvislosti s poskytovaním služieb, ktoré obsahom zodpovedajú sociálnym službám. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako dva mesiace.

§ 77

Oprávnenie poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona vzniká subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona zápisom do registra a predložením dokladov uvedených v § 76 ods. 1.

§ 78

(1) Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby nepodáva písomnú žiadosť o registráciu, ale písomne oznamuje príslušnému orgánu skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4. K oznámeniu je povinná pripojiť doklady uvedené v § 74 ods. 6.

(2) Na postup pri zápise neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby do registra sa primerane vzťahujú ustanovenia § 74 ods. 1 a 7 a § 75 ods. 1 až 3.

(3) Príslušný orgán vykoná zápis neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby do registra, ak sú splnené podmienky podľa § 75 ods. 2 a podmienky ustanovené osobitnými predpismi.[58])

§ 79

(1) Príslušný orgán vykoná výmaz subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona z registra, ak

a) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona nezačal poskytovať sociálnu službu najneskôr do šiestich kalendárnych mesiacov odo dňa zápisu do registra,

b) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona neposkytoval sociálnu službu dlhšie ako 12 kalendárnych mesiacov od predloženia dokladov uvedených v § 76 ods. 1,

c) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona po vydaní rozhodnutia o zákaze poskytovať sociálnu službu neodstránil v určenej lehote zistené nedostatky,

d) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona skončí poskytovanie sociálnej služby,

e) fyzická osoba, ktorá poskytuje sociálnu službu, zomrela alebo

f) právnická osoba, ktorá poskytuje sociálnu službu, sa zlúčila alebo splynula s inou právnickou osobou, alebo bola zrušená.

(2) Vykonanie výmazu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona z registra z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a) až d) príslušný orgán písomne bezodkladne oznámi subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(3) Príslušný orgán rozhoduje o výmaze subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona z registra, ak subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona nespĺňa podmienky poskytovania sociálnej služby ustanovené týmto zákonom.

(4) Oprávnenie poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona zaniká dňom výmazu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona z registra.

§ 80

(1) Sociálna služba sa poskytuje občanovi na základe zmluvy tohto občana so subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona. To neplatí, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy.

(2) Zmluva o poskytovaní sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona musí obsahovať najmä druh sociálnej služby a rozsah sociálnej služby, deň začatia poskytovania sociálnej služby, čas poskytovania sociálnej služby a miesto poskytovania sociálnej služby. V zmluve o poskytovaní sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona sa musí uviesť aj cena sociálnej služby, ktorú je povinný dohodnúť subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona s občanom, ktorému sa poskytuje sociálna služba podľa osobitného predpisu,[59]) a podmienky platenia sociálnej služby.

(3) Zmluva o poskytovaní sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona musí byť uzatvorená písomne, inak je táto zmluva neplatná.

§ 81

(1) Poverený zamestnanec príslušného orgánu je oprávnený vstupovať do objektu zariadenia, v ktorom subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona poskytuje sociálnu službu alebo ktoré priamo súvisia s poskytovaním sociálnej služby, požadovať predloženie potrebných dokladov, informácie a vysvetlenie v lehotách na to určených a ďalšiu súčinnosť potrebnú na výkon kontroly úrovne poskytovanej sociálnej služby.

(2) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona je povinný umožniť povereným zamestnancovi príslušného orgánu vstup do objektu a zariadenia, v ktorých sa poskytuje sociálna služba alebo ktoré priamo súvisia s poskytovaním sociálnej služby.

(3) Ak príslušný orgán zistí nedostatky, uloží opatrenia na ich odstránenie v určenej lehote. Ak subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona neodstráni zistené nedostatky v určenej lehote, príslušný orgán, ktorý opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov uložil, vydá

rozhodnutie o zákaze poskytovať sociálnu službu a v ňom určí aj lehotu na odstránenie zistených nedostatkov, ktorá nesmie byť kratšia ako 3 dni a dlhšia ako 10 dní. Ak subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona neodstráni zistené nedostatky ani v tejto lehote, príslušný orgán vykoná

a) výmaz subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona z registra alebo

b) iné opatrenia podľa osobitných predpisov.[60])

§ 82

Ak sociálnu službu poskytuje subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, vzťahujú sa na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a na ochranu zdravia občana, ktorému sa poskytuje sociálna služba, osobitné predpisy.[61])

§ 83

(1) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona je povinný vopred písomne oznámiť príslušnému orgánu zmenu poskytovania sociálnej služby alebo skončenie poskytovania sociálnej služby, najmä zmenu druhu sociálnej služby a miesta poskytovania sociálnej služby a priložiť zoznam občanov, ktorým sociálnu službu poskytuje, a to najneskôr štyri mesiace pred predpokladaným dňom zmeny poskytovania sociálnej služby alebo skončenia poskytovania sociálnej služby. Túto povinnosť má subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona aj voči občanovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba, ak sa vopred písomne nedohodli o poskytovaní sociálnej služby na určitý čas.

(2) V prípade skončenia poskytovania sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona je subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona povinný zabezpečiť v nevyhnutnom rozsahu náhradu zanikajúcej sociálnej služby v spolupráci s príslušným orgánom.

DRUHÁ HLAVA
VYKONÁVANIE SOCIÁLNEJ PREVENCIE A VYBRANÝCH ČINNOSTÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY A POSKYTOVANIE SOCIÁLNEHO PORADENSTVA SUBJEKTMI, KTORÉ POSKYTUJÚ SOCIÁLNU POMOC PODĽA TOHTO ZÁKONA

§ 84

(1) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona môže na základe povolenia vykonávať aj sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany [§ 13 ods. 2 a 3 písm. b)] a poskytovať sociálne poradenstvo alebo niektorú z foriem sociálnej prevencie.

(2) O vydanie povolenia môže požiadať právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá

a) má v predmete svojej činnosti sociálnu prevenciu, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo sociálne poradenstvo,

b) predloží

1. projekt sociálnej prevencie, vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo sociálneho poradenstva,
2. údaje o priestorových podmienkach, personálnych podmienkach, materiálnych podmienkach a finančných podmienkach na vykonávanie sociálnej prevencie alebo poskytovanie sociálneho poradenstva,

c) určí zodpovednú fyzickú osobu za vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo za poskytovanie sociálneho poradenstva; táto osoba musí mať odbornú spôsobilosť na vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností

sociálnoprávnej ochrany alebo na poskytovanie sociálneho poradenstva, trojročnú prax a musí byť bezúhonná.

(3) O vydaní povolenia rozhoduje príslušný orgán.

(4) Pred rozhodnutím o vydaní povolenia príslušný orgán overuje spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb vykonávať sociálnu prevenciu, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovať sociálne poradenstvo za podmienok ustanovených týmto zákonom a spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

(5) Právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, príslušný orgán vydá povolenie; súčasťou povolenia je aj rozsah sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo sociálneho poradenstva a podmienky vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovania sociálneho poradenstva.

(6) Ak právnická osoba alebo fyzická osoba nespĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, príslušný orgán rozhodne o zamietnutí žiadosti o vydanie povolenia.

(7) Príslušný orgán rozhodne o zrušení povolenia subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ktorý nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo neposkytuje sociálne poradenstvo na základe povolenia počas troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, alebo nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany, alebo neposkytuje sociálne poradenstvo v súlade s povolením. Príslušný orgán rozhodne o zmene povolenia, ak sú na to dôvody uvedené v odseku 9, ktoré je subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona povinný oznámiť príslušnému orgánu.

(8) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona vykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo poskytuje sociálne poradenstvo len fyzickými osobami, ktoré majú odbornú spôsobilosť a sú bezúhonné.

(9) Na odbornú spôsobilosť a bezúhonnosť osôb uvedených v odseku 2 písm. b) v druhom bode sa primerane vzťahuje § 76 ods. 3 a 4.

(10) Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona je povinný príslušnému orgánu vopred oznámiť skutočnosti, ktoré majú za následok zmenu rozsahu činnosti, zmenu miesta alebo skončenie vykonávania niektorej z foriem sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo poskytovanie sociálneho poradenstva a zmenu fyzickej osoby, ktorá zodpovedá za ich vykonávanie alebo poskytovanie.

TRETIA HLAVA
FINANČNÝ PRÍSPEVOK SUBJEKTU, KTORÝ POSKYTUJE SOCIÁLNU POMOC PODĽA TOHTO ZÁKONA A OBCI

§ 85

(1) Príslušný orgán môže poskytovať subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona a obci vo vopred dohodnutom rozsahu finančný príspevok. Príslušný orgán môže poskytovať obci vo vopred dohodnutom rozsahu finančný príspevok na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré obec zriadila ako rozpočtovú organizáciu, príspevkovú organizáciu alebo inú právnickú osobu, len vtedy, ak finančný príspevok nebol poskytnutý tomuto zariadeniu sociálnych služieb.

(2) Finančný príspevok možno poskytovať na základe písomnej žiadosti subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo obce.

(3) O poskytovaní finančného príspevku uzatvára príslušný orgán so subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo s obcou písomnú zmluvu o poskytovaní finančného príspevku.

(4) Zmluva podľa odseku 3 musí obsahovať najmä

a) druh poskytovanej sociálnej služby a rozsah poskytovanej sociálnej služby alebo rozsah sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo rozsah sociálneho poradenstva,

b) miesto poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo miesto vykonávania sociálnej prevencie,

c) čas poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva, ak sa sociálna služba alebo sociálne poradenstvo bude poskytovať po určitý čas, alebo čas vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, ak sa sociálna prevencia alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany budú vykonávať po určitý čas,

d) výšku a účel použitia finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania,

e) spôsob vykonávania kontroly použitia finančného príspevku,

f) dôvody zastavenia výplaty finančného príspevku alebo vrátenia poskytnutého finančného príspevku,

g) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(5) Pred uzatvorením zmluvy podľa odseku 3 príslušný orgán vykoná kontrolu úrovne poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva, alebo úrovne vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany.

(6) Ak dôjde k zmene druhu sociálnej služby alebo rozsahu sociálnej služby poskytovanej subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo obcou alebo k zmene rozsahu sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany vykonávanej subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo obcou, alebo rozsahu sociálneho poradenstva poskytovaného subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo obcou, uzatvára sa nová zmluva o poskytovaní finančného príspevku.

(7) Výšku finančného príspevku a účel použitia finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania dohodne príslušný orgán so subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo s obcou na každý kalendárny rok v dodatku k písomnej zmluve o poskytovaní finančného príspevku.

§ 86

(1) Finančný príspevok sa poskytne, ak subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, alebo obec poskytuje sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo občanovi alebo vykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany pre občana, ktorý spĺňa podmienky na ich poskytovanie alebo vykonávanie podľa tohto zákona, a

a) sociálna služba alebo sociálne poradenstvo, alebo sociálna prevencia alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany v kraji chýba, alebo je nedostatková a

b) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, alebo obec neposkytuje sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo alebo nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany s cieľom dosiahnuť zisk,

c) subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, vypracuje a predloží výročnú správu o svojej činnosti a o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok do 15. mája príslušného roka, ak v predchádzajúcom kalendárnom roku poskytoval sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo alebo vykonával sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany.

(2) Príslušný orgán poskytne finančný príspevok subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, minimálne vo výške určenej podľa prílohy č. 14 (ďalej len „finančné minimum")

a) v prepočte

1. na počet občanov, ktorí spĺňajú podmienky na poskytovanie sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva alebo na vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany podľa zákona, a
2. na príslušné obdobie, v ktorom subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, poskytuje týmto občanom sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo alebo vykonáva pre týchto občanov sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany,

b) v prepočte na počet kilometrov prepravnej služby poskytnutej občanom v príslušnom období,

c) v prepočte na počet hodín opatrovateľskej služby poskytovanej občanovi v príslušnom období.

(3) Príslušný orgán poskytne finančný príspevok subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ktorý nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo neposkytuje sociálne poradenstvo ako súčasť poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, v prepočte na dohodnutý počet občanov alebo konzultácií na jedného sociálneho poradcu a za predpokladu, že subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, vedie evidenciu občanov a konzultácií podľa spracovanej metodiky evidencie.

(4) Príslušný orgán môže poskytnúť finančný príspevok subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, v sume vyššej, ako je výška finančného príspevku určeného podľa finančného minima, za podmienky, že

a) ide o subjekt, ktorý prevzal poskytovanie sociálnej pomoci občanom od príslušného orgánu alebo od rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zrušenej príslušným orgánom verejnej správy,

b) suma finančného príspevku bude najviac vo výške rozdielu medzi priemernými bežnými výdavkami a príjmami zrušenej rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie za posledné tri rozpočtové roky jej činnosti,

c) finančný príspevok podľa tohto ustanovenia sa môže subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, poskytnúť najviac za tri rozpočtové roky po sebe,

d) subjekt, ktorý bude príjemcom finančného príspevku podľa tohto ustanovenia, musí povinne vytvárať rezervný fond minimálne vo výške 5 % svojho rozpočtu ročne.

(5) Príslušný orgán môže poskytnúť finančný príspevok subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, v sume vyššej, ako je výška finančného príspevku určeného podľa finančného minima, ak tento subjekt nespĺňa podmienku uvedenú v § 86 ods. 4 a ak to umožňuje všeobecne záväzné nariadenie vydané týmto príslušným orgánom.

(6) Príslušný orgán môže obci, ktorá poskytuje sociálnu službu podľa tohto zákona, poskytnúť finančný príspevok podľa § 86 ods. 2 na základe dohody na jednotlivé druhy sociálnych služieb uvedené v prílohe č. 14, najviac vo výške určenej podľa finančného minima.

(7) Finančný príspevok možno poskytnúť najskôr odo dňa podania písomnej žiadosti.

(8) Finančný príspevok možno poskytnúť preddavkovo, počnúc mesiacom január príslušného roka. Na zúčtovanie finančného príspevku sa vzťahuje osobitný predpis.[62])

(9) Finančný príspevok možno poskytnúť subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, alebo obci, ak si podali žiadosť počas rozpočtového roka pred termínom, v ktorom príslušný orgán schválil svoj rozpočet na príslušný rok.

(10) Ak subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, alebo obec skončia poskytovanie sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva alebo vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany v priebehu rozpočtového roka, zúčtujú poskytnutý finančný príspevok ku dňu skončenia činnosti alebo v termíne určenom príslušným orgánom.

ŠTVRTÁ HLAVA
JEDNORAZOVÝ ÚČELOVÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK

§ 87

(1) Príslušný orgán môže poskytnúť subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ktorý spĺňa podmienky na poskytovanie finančného príspevku, aj jednorazový účelový finančný príspevok na úhradu nákladov na začatie poskytovania sociálnej služby a na rozšírenie sociálnych služieb. Jednorazový účelový finančný príspevok možno poskytnúť aj na opravu, údržbu a obnovu technologického vybavenia objektu zariadenia subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ak je majetkom príslušného orgánu.

(2) Jednorazový účelový finančný príspevok možno poskytnúť na základe písomnej žiadosti subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(3) O poskytnutí jednorazového účelového finančného príspevku uzatvára príslušný orgán so subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona písomnú zmluvu, ktorá musí obsahovať okrem náležitostí uvedených v § 85 ods. 4 písm. a) až c) a g) najmä výšku a účel použitia jednorazového účelového finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania, spôsob vykonania kontroly použitia jednorazového účelového finančného príspevku a dôvody vrátenia poskytnutého jednorazového účelového finančného príspevku.

PIATA HLAVA
HOSPODÁRENIE SUBJEKTU, KTORÝ POSKYTUJE SOCIÁLNU POMOC PODĽA TOHTO ZÁKONA

§ 88

Subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, ktorý vykonáva sociálnu prevenciu alebo poskytuje sociálne poradenstvo alebo sociálnu službu podľa tohto zákona, hospodári podľa svojho rozpočtu na kalendárny rok. Rozpočet obsahuje všetky rozpočtované príjmy a výdavky.

PIATA ČASŤ
FINANCOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI

§ 89

(1) Financovanie sociálnej pomoci sa zabezpečuje zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu obce, samosprávneho kraja a v príspevkových organizáciách a v subjektoch, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona aj z úhrad za poskytnuté sociálne služby od občanov a od osôb, ktoré majú voči týmto občanom vyživovaciu povinnosť, a z príjmov zo zaplatenej dohodnutej ceny sociálnej služby.

(2) Sociálna pomoc sa financuje aj z darov právnických osôb a z darov fyzických osôb. Ďalší rozvoj starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa financuje aj zo zisku po zdanení z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú zariadenia sociálnych služieb so súhlasom zriaďovateľa.

(3) Dary právnických osôb a dary fyzických osôb možno použiť len na účel určený darcom. Ak účel nie je darcom určený, možno ich použiť len na poskytovanie sociálnych služieb.

§ 90

(1) Na financovanie sociálnej pomoci môže obec, samosprávny kraj, príslušný orgán, rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie združovať prostriedky.

(2) Obec a samosprávny kraj môžu financovať sociálnu pomoc aj z prostriedkov združených s inými obcami, s právnickými osobami alebo fyzickými osobami.[63])

(3) Rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia môže združovať prostriedky na financovanie sociálnej pomoci podľa osobitného predpisu.[64])

ŠIESTA ČASŤ
KONANIE VO VECIACH SOCIÁLNEJ POMOCI

Spoločné ustanovenia

§ 91

(1) Na konanie o poskytovaní sociálnej pomoci a na konanie vo veciach poskytovania sociálnych služieb subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,[65]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Na konanie o poskytovaní, o poskytovaní peňažného príspevku na kompenzáciu, peňažného príspevku za opatrovanie a o poskytovaní sociálnej služby sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní s výnimkou § 60 až 66 zákona o správnom konaní.[65])

(3) Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú

a) na vykonávanie sociálnej prevencie,

b) na konanie o poskytovaní

1. sociálneho poradenstva a sociálnoprávnej ochrany s výnimkou rozhodovania podľa § 13 ods. 1 písm. c),
2. starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou a v detskom domove a v zariadeniach sociálnych služieb uvedených v § 29 až 32 a v § 35 až 38 s výnimkou rozhodovania o úhrade za poskytnuté sociálne služby,
3. jedného teplého jedla denne, nevyhnutného ošatenia a prístrešia na zabezpečenie základných životných podmienok osobám uvedeným v § 36 ods. 2.

(4) Miestna príslušnosť krajských úradov a okresných úradov v oblasti sociálnej pomoci sa spravuje

sídlom okresného úradu, ktorý zriaďuje zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa má občanovi poskytovať starostlivosť,

(5) Miestna príslušnosť samosprávneho kraja v oblasti sociálnej pomoci sa spravuje sídlom samosprávneho kraja, ktorý zriaďuje zariadenia sociálnych služieb, v ktorom sa má občanovi poskytovať starostlivosť.

(6) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia

a) rozhoduje o

1. poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,
2. zaradení do poradovníka čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb (ďalej len „poradovník“), ak ďalej nie je ustanovené inak,
3. skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,
4. úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
5. povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
6. znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,

b) uzatvára dohodu o

1. úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
2. počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(7) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré rozhoduje o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, o zaradení do poradovníka, o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, o úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2, o znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, má pri tomto rozhodovaní postavenie správneho orgánu.

(8) O poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré príslušný orgán zriaďuje ako svoju organizačnú súčasť, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb, o úhrade za poskytovanú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2, o znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb rozhoduje príslušný orgán, ktorý zariadenie sociálnych služieb zriadil.

§ 92

(1) Konanie o poskytovaní sociálnej služby, peňažného príspevku na kompenzáciu, o posúdení na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím bez sprievodcu sa začína na základe písomnej žiadosti občana alebo na podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o sociálnych službách, a o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Konanie o peňažný príspevok za opatrovanie sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby.

(2) Ak občan vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sám podať žiadosť, môže s jeho súhlasom a na základe potvrdenia ošetrujúceho lekára o zdravotnom stave tohto občana podať žiadosť manžel, manželka, rodičia a jeho deti, ak sú spôsobilí na právne úkony.

(3) Žiadosť musí obsahovať formu sociálnej pomoci, ktorú občan požaduje. K písomnej žiadosti je občan povinný predložiť potvrdenie o príjme v kalendárnom mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť o sociálnu pomoc, o príjme za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o sociálnu pomoc, o príjme za predchádzajúci kalendárny rok (§ 58 ods. 13), o majetkových pomeroch, odporúčanie ošetrujúceho lekára a iné doklady podľa tohto zákona, ktoré sú podkladom na rozhodnutie.

(4) Ak je podkladom na rozhodnutie o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb vydanie posudku príslušného orgánu, zariadenie sociálnych služieb, obec alebo samosprávny kraj si vyžiada najneskôr do troch pracovných dní od podania žiadosti od tohto orgánu vydanie posudku.

(5) Ak je podkladom na rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu posudok príslušného orgánu, lehota na vydanie rozhodnutia je 60 dní. Ak nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť ani v 60-dňovej lehote, môže príslušný orgán v druhom stupni lehotu predĺžiť najviac o 30 dní.

(6) Pred rozhodnutím o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb je správny orgán povinný zistiť, či sa u občana vedeného v poradovníku zmenili podmienky rozhodujúce na poskytovanie starostlivosti v tomto zariadení.

(7) V rozhodnutí o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb sa určí aj čas poskytovania starostlivosti.

(8) Odvolanie proti rozhodnutiu o znížení alebo odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie a o zastavení ich výplaty a odvolanie proti rozhodnutiu o odňatí sociálnej služby a proti rozhodnutiu o zákaze poskytovať sociálnu službu (§ 81 ods. 3) nemajú odkladný účinok.

(9) Peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie sa nevypláca občanovi do cudziny a nepatrí za čas, v ktorom sa občan zdržiava v cudzine dlhšie ako dva mesiace.

(10) Sociálne služby sa počas pobytu občana v cudzine neposkytujú. Ak pobyt v cudzine trval dlhšie ako dva mesiace, s výnimkou poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb a v domove dôchodcov, občan po návrate z cudziny podáva novú žiadosť o poskytovanie sociálnych služieb.

(11) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu sa zaokrúhľuje na celé koruny smerom nahor.

§ 92a - Zrušený od 1. 9. 2005.

§ 93
Prijímanie do zariadenia sociálnych služieb

(1) Do zariadenia sociálnych služieb možno prijať občana na základe

a) právoplatného rozhodnutia o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,

b) právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy alebo

c) predbežného opatrenia súdu.

(2) V naliehavých prípadoch, najmä ak je život alebo zdravie občana vážne ohrozené preto, že nemožno starostlivosť zabezpečiť inak, možno prijať

občana do zariadenia sociálnych služieb bezodkladne mimo poradovníka pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb.

(3) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia rozhodne o zaradení do poradovníka, ak v tomto zariadení sociálnych služieb nie je voľné miesto. Rozhodnutie sa doručuje aj príslušnému orgánu, ktorý toto zariadenie zriadil, a príslušnému orgánu, v ktorého obvode má občan trvalý pobyt.

(4) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia vedie poradovník podľa poradia, v akom boli tomuto zariadeniu doručené žiadosti občanov o poskytnutie starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb.

(5) Ak občan bez vážneho dôvodu nenastúpi do zariadenia sociálnych služieb, zaradí sa do poradovníka na posledné miesto.

§ 94
Nástup do zariadenia sociálnych služieb

(1) Zariadenie sociálnych služieb písomne oznámi občanovi, jeho zákonnému zástupcovi alebo osobám uvedeným v § 92 ods. 2 deň nástupu do zariadenia sociálnych služieb najmenej týždeň vopred; súčasne občanovi oznámi, ktoré doklady je povinný zariadeniu sociálnych služieb pri nástupe predložiť a ktoré veci si môže vziať do zariadenia sociálnych služieb. Zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil príslušný orgán, môže požiadať obec, v ktorej má občan trvalý pobyt, o súčinnosť pri zabezpečovaní nástupu do zariadenia sociálnych služieb; obec je povinná túto súčinnosť poskytnúť.

(2) Pri poskytovaní starostlivosti v detskom domove alebo pri poskytovaní starostlivosti deťom s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb pre deti príslušný orgán predloží detskému domovu alebo domovu sociálnych služieb pre deti

a) rodný list dieťaťa,

b) právoplatné rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej výchovy alebo rozhodnutie príslušného orgánu o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,

c) dotazník o osobných pomeroch a rodinných pomeroch dieťaťa,

d) potvrdenie o školskom prospechu dieťaťa,

e) posledné vysvedčenie dieťaťa, ktoré plní povinnú školskú dochádzku,

f) preukaz poistenca zdravotnej poisťovne,

g) potvrdenie ošetrujúceho lekára o zdravotnom stave dieťaťa,

h) odporúčanie diagnostického centra alebo krízového strediska.

§ 95
Prerušenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb

(1) Domov sociálnych služieb pre dospelých a domov dôchodcov, v ktorých sa poskytuje starostlivosť celoročne, môžu povoliť prerušenie poskytovania starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb na žiadosť občana, ktorému sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje, najviac 28 dní v kalendárnom roku, vo výnimočných prípadoch najviac 42 dní v kalendárnom roku.

(2) Domov sociálnych služieb pre deti môže povoliť dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti, s výnimkou dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení

ústavnej výchovy, na žiadosť jeho zákonného zástupcu prerušenie poskytovania starostlivosti v tomto domove sociálnych služieb pre deti počas školských prázdnin bez obmedzenia.

(3) Domov sociálnych služieb pre deti so súhlasom riaditeľa školy môže povoliť deťom, ktoré navštevujú školu, prerušenie poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti aj v čase mimo školských prázdnin, najviac v rozsahu 28 dní, ak tým nie je narušený vzdelávací proces. Prerušenie poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti na dlhší čas môže povoliť len zriaďovateľ domova sociálnych služieb. To neplatí, ak sa v domove sociálnych služieb pre deti poskytuje starostlivosť dieťaťu na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy.

(4) Detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti môže povoliť prerušenie poskytovania starostlivosti dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove alebo v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy, z dôvodu prípravy na povolanie alebo výkonu zamestnania, ako aj z dôvodu návštevy zákonného zástupcu alebo návštevy občana vhodného vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť, a to s predchádzajúcim súhlasom okresného úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa. Detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti písomne oznámi prerušenie poskytovania starostlivosti súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu, okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu občana vhodného vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť.

§ 96
Svojvoľný odchod zo zariadenia sociálnych služieb

(1) Ak dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove alebo v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy, svojvoľne odíde z týchto zariadení sociálnych služieb, detský domov a domov sociálnych služieb pre deti sú povinné túto skutočnosť oznámiť ihneď po tom, čo sa o tom dozvedia, najbližšiemu útvaru Policajného zboru, súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu, a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa.

(2) Detský domov a domov sociálnych služieb pre deti sú povinné najneskôr do 24 hodín vyzvať občana, u ktorého bolo dieťa uvedené v odseku 1 počas prerušenia poskytovania starostlivosti, aby do 24 hodín od doručenia výzvy zabezpečil návrat dieťaťa do detského domova alebo do domova sociálnych služieb pre deti, ak sa dieťa po uplynutí času prerušenia poskytovania starostlivosti podľa § 95 ods. 2 a 3 nevráti do detského domova alebo domova sociálnych služieb pre deti bez oznámenia vážneho dôvodu občanom, u ktorého dieťa bolo.

(3) Ak občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a ktorého súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola súdom obmedzená v rozsahu, ktorý mu neumožňuje samostatne rozhodovať o mieste svojho pobytu, svojvoľne odíde zo zariadenia sociálnych služieb, zariadenie sociálnych služieb je povinné túto skutočnosť oznámiť ihneď po tom, čo sa o nej dozvie, opatrovníkovi, najbližšiemu útvaru Policajného zboru a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu občana.

§ 97
Skončenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb

(1) Poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb sa skončí

a) uplynutím času poskytovania starostlivosti,

b) rozhodnutím o skončení poskytovania starostlivosti na základe žiadosti občana,

c) rozhodnutím príslušného orgánu podľa odsekov 5 až 7,

d) rozhodnutím príslušného orgánu o skončení poskytovania starostlivosti podľa § 100a ods. 1,

e) smrťou.

(2) Občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, možno vydať rozhodnutie o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb na základe podnetu príslušného orgánu, ktorý zariadenie zriadil, ak sa zariadenie sociálnych služieb má zrušiť alebo odňať účelu, na ktorý bolo zriadené. V tomto prípade je príslušný orgán, ktorý zariadenie sociálnych služieb zriadil, povinný zabezpečiť občanovi poskytovanie starostlivosti v inom zariadení sociálnych služieb rovnakého druhu.

(3) Občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, možno vydať rozhodnutie o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb v prípade, ak občan hrubo porušuje dobré mravy, ktoré narúšajú občianske spolužitie v tomto zariadení sociálnych služieb, alebo si neplní svoje povinnosti tým, že neplatí úhradu za poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb za čas dlhší ako tri mesiace, a to aj po písomnej výstrahe o porušovaní občianskeho spolunažívania v zariadení sociálnych služieb, alebo o neplnení si povinnosti o platení úhrady za poskytovanú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(4) V rozhodnutí o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa odseku 6 sa určí, ku ktorému dňu sa skončí poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb. Príslušný orgán súčasne rozhodne, že občan podľa odseku 6 je povinný opustiť zariadenie sociálnych služieb do 15 dní po zabezpečení základných životných podmienok podľa tohto zákona.

(5) Ak občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, zomrie, postupuje sa podľa osobitného predpisu.[66]) Ak pohreb tohto občana nezabezpečí niekto iný, zabezpečí ho zariadenie sociálnych služieb.

(6) Veci zomretého občana, ktorému sa poskytovala starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, bezodkladne spíše štatutárny orgán alebo ním písomne poverený zamestnanec zariadenia sociálnych služieb za účasti dvoch svedkov a preberie ich do úschovy. Veci zomretého občana uschované v zariadení sociálnych služieb možno vydať iba na základe súhlasu notára alebo súdu a len osobám určeným notárom alebo súdom.

§ 98
Preskúmavanie rozhodnutí súdom

Právoplatné rozhodnutia vo veciach sociálnej pomoci sú preskúmateľné súdom.[67])

SIEDMA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 99
Vznik nároku na sociálnu službu, na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie a vznik nároku na ich výplatu

(1) Nárok na sociálnu službu a nárok na poskytovanie sociálnej služby vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o jej poskytovaní. Nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie a nárok na výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o ich priznaní.

(2) Peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie sa prizná a vypláca od začiatku mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie.

(3) Peňažné príspevky na kompenzáciu sa vyplácajú občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím v hotovosti alebo so súhlasom občana s ťažkým zdravotným postihnutím prevodom na účet tohto občana alebo na účet právnickej osoby, alebo fyzickej osoby, ktoré určí občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

(4) Peňažný príspevok za opatrovanie sa vypláca fyzickej osobe v hotovosti alebo so súhlasom tohto občana bezhotovostným prevodom na jeho účet vedený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá má sídlo v Slovenskej republike.

(5) Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu o jej poskytovaní, najskôr odo dňa podania žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby.

§ 100
Zánik nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie, ich odňatie, zvýšenie, zníženie a zánik nároku na ich výplatu

(1) Príslušný orgán peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie odníme a ich výplatu zastaví, ak sa

a) zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie sa priznali neprávom, alebo

b) peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie nevyužíva na účel, na ktorý sa poskytli.

(2) Príslušný orgán peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie odníme a ich výplatu zastaví alebo peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie zvýši alebo zníži a vypláca ich vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie a na ich výplatu.

(3) Nárok na výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo na výplatu peňažného príspevku za opatrovanie, alebo ich častí zaniká, ak tento zákon neustanovuje inak, uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý patrili.

(4) Ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím zanikol nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu, zúčtujú sa sumy toho istého peňažného príspevku na kompenzáciu alebo iného peňažného príspevku na kompenzáciu patriace odo dňa jeho priznania z iného alebo z toho istého peňažného príspevku na kompenzáciu v kalendárnom mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom sa vyplatil peňažný príspevok na kompenzáciu.

(5) Ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie nepriznal, hoci ho priznať mal, priznal v nižšej sume alebo priznal vo vyššej sume, ako patril, alebo priznal od neskoršieho dňa, ako patril, peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie dodatočne prizná, zvýši, zníži alebo doplatí. Nárok na dodatočné poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie alebo jeho časť zaniká uplynutím lehoty troch rokov, ktorá začína plynúť odo dňa, od ktorého peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie alebo ich časť patrili.

§ 100a
Zánik nároku na sociálnu službu, odňatie sociálnej služby a zastavenie jej poskytovania, zníženie, zvýšenie alebo neplatenie úhrady za sociálnu službu

(1) Príslušný orgán, obec, samosprávny kraj, zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia sociálnu službu odníme a zastaví jej poskytovanie, ak

a) zistí, že sociálna služba sa poskytla neprávom, alebo

b) poskytovanie sociálnej služby nie je ďalej účelné.

(2) Príslušný orgán, obec, samosprávny kraj, zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia úhradu za sociálnu službu zníži alebo zvýši, alebo rozhodne o tom, že občan nie je povinný platiť úhradu, alebo poskytne sociálnu službu vo väčšom alebo v menšom rozsahu, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na sociálnu službu alebo na určenie výšky úhrady za sociálnu službu.

(3) Povinnosť platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu alebo časť úhrady a právo na vrátenie zaplatenej úhrady alebo jej časti zaniká, ak tento zákon neustanovuje inak, uplynutím troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o úhrade.

§ 102
Osobitný príjemca

(1) Osobitný príjemca na účely tohto zákona je občan alebo právnická osoba, najmä obec, určená rozhodnutím príslušného orgánu.

(2) Príslušný orgán určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatou peňažného príspevku na kompenzáciu príjemcovi zrejme nedosiahol alebo nedosiahne účel, na ktorý má peňažný príspevok na kompenzáciu slúžiť. Príslušný orgán určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase.

(3) Osobitný príjemca je povinný peňažný príspevok na kompenzáciu použiť iba v prospech občana, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu.

(4) Príslušný orgán dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti. Ak si osobitný príjemca neplní svoje povinnosti, príslušný orgán určí iného osobitného príjemcu.

(5) Ak sa peňažný príspevok na kompenzáciu vypláca osobitnému príjemcovi, ktorým je právnická osoba, môže sa peňažný príspevok na kompenzáciu vyplatiť bezhotovostným prevodom z účtu príslušného orgánu na účet osobitného príjemcu.

Povinnosti a zodpovednosť občanov v oblasti sociálnej pomoci

§ 103

(1) Občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb, ktoré vo veci rozhodli, do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na sociálnu službu, na peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na peňažný príspevok za opatrovanie, na ich výšku a výplatu alebo poskytovanie.

(2) Občan je povinný na výzvu príslušného orgánu, obce, samosprávneho kraja alebo zariadenia sociálnych služieb osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie sociálnej služby, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie, ich výšku alebo výplatu, a to v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný orgán neurčil dlhšiu lehotu. Ak občan nevyhovie výzve v určenej lehote, možno poskytovanie sociálnej služby, výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie zastaviť, ak bol vo výzve na tento následok upozornený.

(3) Výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo poskytovanie sociálnej služby podmienené nepriaznivým zdravotným stavom možno zastaviť, ak sa občan nepodrobí vyšetreniu zdravotného stavu alebo inému odbornému vyšetreniu.

(4) Občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb, ktoré vo veci rozhodli v lehote uvedenej v odseku 2, oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby, na určenie výšky peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie.

(5) Občan, od ktorého sa požaduje úhrada za poskytnuté sociálne služby podľa § 45, je povinný príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb v lehote uvedenej v odseku 2 oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby.

(6) Ak občan, od ktorého sa požaduje úhrada za poskytnuté sociálne služby, neoznámi v lehote uvedenej v odseku 2 výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, neohlási zmeny v ich výške ani zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby, príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia rozhodne o povinnosti tohto občana platiť úhradu za poskytnuté sociálne služby v celom rozsahu.

§ 104

(1) Občan, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec alebo v poskytovanej výške, ak

a) nesplnil niektorú uloženú povinnosť a prijímal peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili,

b) vedome spôsobil, že peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili.

(2) Povinnosť uvedená v odseku 1 platí najmä vtedy, ak občan nesplnil ohlasovaciu povinnosť, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie vylákal alebo zamlčal niektorú rozhodujúcu skutočnosť.

(3) O povinnosti občana vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie alebo ich časť vyplatené neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, rozhoduje príslušný orgán alebo obec. Sumy neprávom prijaté možno zrážať aj z bežne vyplácaného alebo neskôr priznaného peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie. Na zrážky neprávom prijatých súm zo mzdy alebo z iných príjmov sa vzťahujú

osobitné predpisy o výkone súdnych rozhodnutí zrážkami zo mzdy alebo zrážkami z iných príjmov.[68])

(4) Nárok na vrátenie peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie vyplatených neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď príslušný orgán túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie vyplatili. Tieto lehoty neplynú počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie.

(5) O povinnosti zaplatiť úhradu za sociálnu službu poskytnutú neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu platia odseky 1 až 4.

(6) Rozhodnutia vydané podľa odsekov 3 a 5 možno vykonať najneskôr do desiatich rokov po uplynutí lehoty ustanovenej na splnenie uloženej povinnosti.

§ 105
Spoločná zodpovednosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí alebo samosprávnych krajov a občana, ktorému sa poskytuje, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie

Ak štátny orgán sociálnej pomoci, obec, samosprávny kraj a občan, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, spôsobili, že peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytli neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, zodpovedajú za vrátenie neprávom vyplatenej sumy spoločne a nerozdielne a vzájomne sa vyrovnajú podľa miery zavinenia.

Súčinnosť a spolupráca štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb

§ 106

(1) Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, ktoré vykonávajú zdravotné poistenie, súdy, ústavy zboru väzenskej a justičnej stráže, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia, daňové úrady a ďalšie orgány štátnej správy a obce sú povinné poskytovať súčinnosť štátnym orgánom sociálnej pomoci a zariadeniam sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, vyhovieť ich žiadostiam a bezplatne im podávať oznámenia a informácie vo veciach poskytovania sociálnej pomoci. Rovnakú povinnosť majú Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, ktoré vykonávajú zdravotné poistenie, súdy, ústavy zboru väzenskej a justičnej stráže, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia, daňové úrady a ďalšie orgány štátnej správy aj k obciam a samosprávnym krajom, a to v rozsahu, v akom obce a samosprávne kraje poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(2) Štátne orgány sociálnej pomoci spolupracujú s občianskymi združeniami, cirkvami, náboženskými spoločnosťami a ďalšími právnickými osobami, najmä s obcami a fyzickými osobami vo veciach poskytovania sociálnej pomoci.

§ 106a

(1) Zdravotnícke zariadenie je povinné poskytnúť zdravotné výkony na účely sociálnych služieb a peňažných príspevkov na kompenzáciu (ďalej len „zdravotné výkony na účely sociálnej pomoci").

(2) Zdravotné výkony na účely sociálnej pomoci sa poskytujú za úhradu.

(3) Zdravotné výkony na účely sociálnej pomoci sú

a) vyšetrenie zdravotného stavu občana, v konaní o sociálnej službe alebo o peňažnom príspevku na kompenzáciu,

b) vystavenie výpisu zo zdravotnej dokumentácie občana v konaní o sociálnej službe alebo o peňažnom príspevku na kompenzáciu,

c) vystavenie lekárskeho nálezu, posudku, správy o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia,

d) vystavenie návrhu na umiestnenie osoby v zariadení sociálnych služieb.

(4) Zdravotné výkony na účely sociálnej pomoci sa poskytujú na základe písomného vyžiadania štátneho orgánu sociálnej pomoci.

(5) Výpisy zo zdravotnej dokumentácie a ďalšie podklady a údaje sa poskytujú štátnym orgánom sociálnej pomoci v lehotách určených týmito orgánmi.

(6) Pri poskytovaní sociálnej pomoci obcou a samosprávnym krajom sa odseky 1 až 5 použijú rovnako.

§ 107

(1) Poverený zamestnanec príslušného orgánu, obce alebo samosprávneho kraja, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je oprávnený

a) navštíviť občana v byte, dieťa v škole a tam, kde trávi voľný čas, a mladistvého aj na pracovisku,

b) požadovať od všetkých zúčastnených právnických osôb a fyzických osôb potrebné informácie a vysvetlenia; právnické osoby a fyzické osoby sú povinné požiadavke povereného zamestnanca vyhovieť.

(2) Poverený zamestnanec príslušného orgánu, obce alebo samosprávneho kraja, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel v súvislosti so svojou činnosťou, ak tento zákon neustanovuje inak. Informácie poskytuje iba v prípade, ak by ich zamlčaním hrozilo vážne nebezpečenstvo pre život alebo zdravie občanov alebo ak táto povinnosť vyplýva z osobitných predpisov.[69])

§ 108

(1) Zariadenie sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 možno zrušiť alebo jeho objekty odňať jeho účelu len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušného orgánu. Požiadavka súhlasu podľa osobitných predpisov nie je dotknutá.

(2) Zariadenia sociálnych služieb, ktoré prešli do riadenia obce podľa osobitného predpisu,[70]) možno zrušiť alebo objekty zariadenia sociálnych služieb odňať ich účelu len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušného orgánu.

§ 109
Prechod nároku na sociálnu pomoc

(1) Nároky na sociálnu pomoc sa nemôžu postúpiť.

(2) Nárok na sociálnu službu, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie zaniká dňom smrti občana, ktorému sa poskytovali.

(3) Ak sa sociálna služba, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie priznal pred smrťou oprávneného, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa smrti občana, sa nevyplatia a sociálna služba sa neposkytne. To neplatí pri peňažnom príspevku na osobnú asistenciu za činnosti vykonané a nevyúčtované do dňa smrti občana.

(4) Nároky vyplývajúce zo sociálnej pomoci sú predmetom dedičstva, ak to ustanovuje tento zákon.

§ 109a

(1) Slová „krajský úrad“ a „okresný úrad“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny“ a „úrad práce, sociálnych vecí a rodiny“ v príslušnom tvare.

(2) Kde sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa ako štátny orgán sociálnej pomoci

a) „krajský úrad “, rozumie sa tým „Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny “,

b) „okresný úrad“, rozumie sa tým „úrad práce, sociálnych vecí a rodiny“.

ÔSMA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Prechodné ustanovenia

§ 110

(1) O žiadostiach o poskytovanie sociálnej starostlivosti, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do dňa účinnosti tohto zákona, sa rozhoduje podľa tohto zákona, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Sociálna starostlivosť, ktorá sa poskytuje podľa doterajších predpisov do dňa účinnosti tohto zákona, sa považuje za sociálnu pomoc podľa tohto zákona. Dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa predpisov platných do 30. júna 1998[71]), sa poskytujú vo výške, v ktorej patrili do dňa účinnosti tohto zákona, najdlhšie do 31. decembra 1998, ak tento zákon neustanovuje inak. Účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov sa poskytujú vo výške, v ktorej patrili do dňa účinnosti tohto zákona, najdlhšie do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Ak občan, ktorému sa poskytujú podľa doterajších predpisov dávky sociálnej starostlivosti alebo služby sociálnej starostlivosti s výnimkou ústavnej sociálnej starostlivosti, do 31. decembra 1998 zomrie, postupuje sa podľa tohto zákona.

(4) Ak občan, ktorému sa poskytujú dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, alebo ktorému sa poskytujú služby sociálnej starostlivosti, s výnimkou ústavnej sociálnej starostlivosti, podľa doterajších predpisov do 31. decembra 1998, si podá žiadosť o sociálnu pomoc, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona a zároveň poskytovanie dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelovej peňažnej dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, alebo poskytovanie služby sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov zastaví. Ak sa poskytujú dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, podľa doterajších predpisov a dôjde k zmene v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku sociálnej

pomoci do 31. decembra 1998, a príslušný orgán vyzve občana, aby osvedčil skutočnosti na poskytovanie dávky sociálnej pomoci do 31. decembra 1998, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(5) Ak príslušný orgán nepostupoval do 31. decembra 1998 podľa odsekov 3 a 4, rozhodne z vlastného podnetu s účinnosťou od 1. januára 1999 o poskytovaní sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(6) Ak si občan podá v čase od 1. júla 1998 do 30. júna 1999 žiadosť o účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, ktoré sa poskytovali podľa predpisov platných do 30. júna 1998,[71]) rozhoduje sa podľa týchto ustanovení.

(7) Ak občan, ktorému sa poskytujú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa doterajších predpisov od 1. júla 1999 do 31. decembra 2003, si podá žiadosť o sociálnu pomoc, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona a zároveň poskytovanie všetkých účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa doterajších predpisov zastaví.

(8) Ak príslušný orgán nepostupoval do 31. decembra 2003 podľa odseku 7, rozhodne z vlastného podnetu s účinnosťou od 1. januára 2004 o poskytovaní sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(9) Ústavná sociálna starostlivosť poskytovaná v zariadeniach sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov sa považuje za starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(10) Poradovník na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti vedený podľa doterajších predpisov sa považuje za poradovník čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa tohto zákona. Ak si občan podal žiadosť o umiestnenie do zariadenia sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov a bol zaradený do poradovníka na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti, jeho zaradenie do poradovníka na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti sa považuje za zaradenie do poradovníka čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(11) Občan umiestnený do zariadenia sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov sa považuje za občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(12) Občan uvedený v odseku 11, ktorý platí úhradu za ústavnú sociálnu starostlivosť podľa doterajších predpisov, platí túto úhradu do 31. decembra 1998. Príslušný orgán rozhodne o úhrade podľa tohto zákona s účinnosťou od 1. januára 1999.

(13) Domov-penzión pre dôchodcov zriadený pred účinnosťou tohto zákona sa považuje za domov dôchodcov podľa tohto zákona odo dňa, keď počet občanov, ktorým sa poskytuje starostlivosť zodpovedajúca charakteru domovu-penziónu pre dôchodcov, sa zníži pod 25 % celkového počtu občanov, ktorým sa poskytuje v tomto zariadení starostlivosť. Starostlivosť v domove-penzióne pre dôchodcov, ktorá sa začala poskytovať pred dňom účinnosti tohto zákona, sa považuje za starostlivosť podľa doterajších predpisov.

(14) Občan, ktorý platí úhradu za starostlivosť v domove-penzióne pre dôchodcov podľa doterajších predpisov, platí túto úhradu do 31. decembra 1998. Na úhradu od 1. januára 1999 sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o úhrade za starostlivosť v domove dôchodcov; príslušný orgán pritom prihliada na rozsah poskytovanej starostlivosti.

§ 110a

Domov-penzión pre dôchodcov zriadený obcou pred 1. júlom 1998 sa považuje za domov-penzión pre dôchodcov zriadený podľa tohto zákona.

§ 110b

Orgány, ktoré podľa osobitných predpisov[72]) poskytujú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, vyplácajú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov do 31. decembra 2003, ak si občan nepodá žiadosť o sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

§ 110c

V konaní o dávke sociálnej pomoci začatom pred 1. januárom 2001 sa postupuje podľa predpisov platných do 31. decembra 2000.

§ 110d

O žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu, o ktorých príslušný orgán nerozhodol do 31. decembra 2000, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. januára 2001. Na žiadosti o vydanie posudku podľa § 92a, ktoré neboli vybavené do 31. decembra 2000, sa vzťahujú platné predpisy pred 1. januárom 2001.

§ 110e

Ak posudok vydaný do 31. decembra 2000 nemôže byť podkladom pre rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu z dôvodu, že nezohľadňuje zmeny ustanovené po 1. januári 2001, príslušný orgán vydá posudok podľa zákona platného od 1. januára 2001.

§ 110f

Ak bol peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý pred 1. januárom 2001, občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku, ak osobné motorové vozidlo predá alebo vyradí z evidencie motorových vozidiel v období po uplynutí päťročnej lehoty platnej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2000.

§ 110g

Úhrn poskytnutých peňažných príspevkov ustanovený v § 63 ods. 9 sa vzťahuje aj na peňažné príspevky na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, ktoré boli občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím priznané právoplatným rozhodnutím pred 1. januárom 2001.

§ 110h

(1) O žiadostiach o poskytnutie dávky sociálnej pomoci, o ktorých príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 31. decembra 2002, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. januára 2003.

(2) Príslušný orgán z vlastného podnetu prehodnotí po 1. januári 2003 dávku sociálnej pomoci poskytovanú do 31. decembra 2002 podľa zákona účinného od 1. januára 2003 a rozhodne o dávke sociálnej pomoci najneskôr do 31. januára 2003.

§ 110i

(1) O žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie, o ktorých príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 31. decembra 2002, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. januára 2003.

(2) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu podľa § 58, 62 a 64 a peňažný príspevok za opatrovanie na základe právoplatného rozhodnutia vydaného do 31. decembra 2002, sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu podľa § 58, 62 a 64 a peňažný príspevok za opatrovanie podľa zákona účinného od 1. januára 2003.

(3) Príslušný orgán z vlastného podnetu prehodnotí po 1. januári 2003 výšku peňažného príspevku na kompenzáciu podľa § 58, 62 a 64 a peňažného príspevku za opatrovanie poskytovaných do 31. decembra 2002 podľa zákona účinného od 1. januára 2003 a rozhodne o týchto peňažných príspevkoch najneskôr do 31. januára 2003 okrem prípadov konania podľa odseku 4, na ktoré sa uvedená lehota nevzťahuje.

(4) Konania o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie podľa § 60 až 66 zákona o správnom konaní[65]) začaté do 31. decembra 2002 sa skončia podľa predpisov účinných do 31. decembra 2002.

§ 110j

O žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. januára 2004, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. februára 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 110k

(1) Peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie, o ktorých príslušný orgán právoplatne rozhodol do 31. januára 2004, sa vyplatia v sume, v ktorej patrili podľa právoplatného rozhodnutia, najdlhšie do 31. januára 2004.

(2) Príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o peňažných príspevkoch uvedených v odseku 1 najneskôr do 31. marca 2004 podľa zákona účinného od 1. februára 2004.

(3) Príslušný orgán počas prehodnotenia podľa odseku 2 peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie nevyplatí a o zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie nerozhoduje. Príslušný orgán po prehodnotení a na základe rozhodnutia peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie vyplatí od 1. februára 2004 podľa zákona účinného od 1. februára 2004.

(4) Ak na základe prehodnotenia podľa odseku 2 príslušný orgán zistí, že občan s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzická osoba, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím za obdobie od 1. februára 2004 nespĺňajú podmienky podľa zákona účinného od 1. februára 2004, rozhodnutím odníme peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie od 1. februára 2004.

§ 110l

(1) Ak o žiadosti občana s ťažkým zdravotným postihnutím o peňažný príspevok na kompenzáciu alebo o žiadosti fyzickej osoby o peňažný príspevok za opatrovanie príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 31. januára 2004 a občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím boli

najdlhšie do 31. decembra 2003 vyplácané účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov, príslušný orgán rozhodne o tejto žiadosti podľa zákona účinného od 1. februára 2004 a

a) vyplatí rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie a výškou vyplatenej účelovej peňažnej dávky, ak je výška peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie vyššia ako výška účelovej peňažnej dávky sociálnej starostlivosti,

b) nepožaduje vrátiť vzniknutý rozdiel, ak je výška peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie nižšia ako vyplatená účelová peňažná dávka sociálnej starostlivosti,

c) za obdobie, za ktoré bola občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vyplácaná účelová peňažná dávka sociálnej starostlivosti, vyplatí peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie až od prvého dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, keď bola účelová peňažná dávka sociálnej starostlivosti naposledy vyplatená, ak je výška peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie rovnaká ako výška účelovej peňažnej dávky sociálnej starostlivosti.

(2) Príslušný orgán postupuje podľa odseku 1, ak sa peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie poskytuje na rovnaký účel, na ktorý sa vyplácala účelová peňažná dávka sociálnej starostlivosti.

§ 110m

Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely poskytovania peňažného príspevku za opatrovanie podľa zákona účinného po 1. februári 2004 sa zisťuje za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa peňažný príspevok za opatrovanie prehodnocuje podľa § 110k.

§ 110n

(1) Za fyzickú osobu, ktorá pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac o 70 %, sa považuje fyzická osoba, ktorá bola uznaná čiastočne invalidnou podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

(2) Za fyzickú osobu, ktorá pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, sa považuje fyzická osoba, ktorá bola uznaná invalidnou podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

§ 110o

Príslušný orgán nerozhoduje o zastavení poskytovania účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, ktoré sa vyplácali do 31. decembra 2003, ani nerozhoduje z vlastného podnetu, ak si občan, ktorému sa poskytovali účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov do 31. decembra 2003, nepodal žiadosť o sociálnu pomoc do 31. decembra 2003.

§ 110p

U občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, u ktorých bola miera funkčnej poruchy určená podľa zákona účinného do 31. januára 2004 tak, že miera funkčnej poruchy za zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením vo výške 40 % alebo 30 % bola zvýšená o 10 % alebo 20 %, sa s účinnosťou od 1. februára 2004 rozhodnutím odníme peňažný príspevok na

kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie a rozhodne sa, že nejde o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely preukazu.

§ 110r

(1) O žiadostiach o finančný príspevok podľa § 86, ktoré boli podané a na základe ktorých neboli uzatvorené zmluvy o poskytovaní finančného príspevku do 31. marca 2004, sa postupuje pri uzatváraní zmlúv podľa zákona účinného od 1. apríla 2004.

(2) Výška finančného príspevku podľa § 86 poskytovaného podľa uzatvorených zmlúv pred 31. marcom 2004 sa upraví podľa zákona účinného od 1. apríla 2004 na základe žiadosti subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

§ 110s

O žiadostiach o poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie, o ktorých príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 14. apríla 2004, rozhoduje sa podľa zákona účinného od 15. apríla 2004.

§ 110t

(1) O žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov a peňažného príspevku za opatrovanie, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. augusta 2004, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. septembra 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Peňažný príspevok za opatrovanie a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov, o ktorých sa právoplatne rozhodlo do 31. augusta 2004, príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o týchto peňažných príspevkoch podľa zákona účinného od 1. septembra 2004.

(3) V rámci prehodnotenia podľa odseku 2 príslušný orgán určí výšku peňažného príspevku za opatrovanie podľa príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím zisteného podľa zákona účinného od 1. septembra 2004.

(4) O odvolaní proti rozhodnutiu o peňažnom príspevku za opatrovanie a o peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov, o ktorých príslušný orgán nerozhodol do 31. augusta 2004, sa rozhoduje podľa predpisov účinných pred 1. septembrom 2004.

(5) Právoplatné rozhodnutie vydané podľa odseku 4 príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o peňažnom príspevku za opatrovanie podľa odsekov 2 a 3 a o peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov podľa odseku 2.

§ 110u

O žiadostiach o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. októbra 2005, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. novembra 2005.

§ 111

(1) Právnické osoby s výnimkou obcí a fyzické osoby poskytujú sociálne služby do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov. Príspevok na úhradu nákladov na sociálne služby sa poskytuje právnickým osobám a fyzickým osobám, ktoré poskytujú sociálne služby, do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov.

(2) Právnické osoby s výnimkou obcí a fyzické osoby, ktoré poskytujú sociálne služby do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov a majú záujem poskytovať sociálne služby podľa tohto zákona, podajú písomnú žiadosť o registráciu podľa tohto zákona do 30. júna 1999. Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby príslušnému orgánu do 30. júna 1999 písomne oznamujú skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4 a pripájajú doklady uvedené v § 74 ods. 6.

§ 112

(1) Za dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím podľa tohto zákona sa do 31. decembra 2003 považuje dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa, ktoré vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť podľa doterajších predpisov.

(2) Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa tohto zákona sa do 31. decembra 2003 považuje ťažko zdravotne postihnutý občan podľa doterajších predpisov s výnimkou ťažko zdravotne postihnutého občana, ktorý si podal žiadosť o sociálne služby a peňažné príspevky na kompenzáciu podľa tohto zákona.

(3) Preukazy vydané ťažko zdravotne postihnutým občanom podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti do 31. decembra 2003, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím nie je vydaný preukaz podľa tohto zákona. Na základe týchto preukazov sa poskytujú mimoriadne výhody podľa doterajších predpisov.

(4) Kde sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa

a) „sociálna starostlivosť", rozumie sa tým „sociálna pomoc",

b) „dávka sociálnej starostlivosti", rozumie sa tým „dávka sociálnej pomoci a peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia",

c) „účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov", rozumie sa tým „peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia",

d) „služby sociálnej starostlivosti", rozumie sa tým „sociálne služby",

e) „sociálne služby poskytované právnickými osobami alebo fyzickými osobami", rozumie sa tým „sociálne služby poskytované subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona",

f) „zariadenie sociálnej starostlivosti", rozumie sa tým „zariadenie sociálnych služieb".

g) „osobná starostlivosť o blízku osobu, ktorá je prevažne alebo úplne bezvládna, a osobná celodenná a riadna starostlivosť o blízku osobu, ak táto nebola umiestnená v ústave sociálnej starostlivosti alebo obdobnom zdravotníckom zariadení“, rozumie sa tým „opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2“.

§ 112a

Do lehoty uvedenej v § 7 ods. 6 písm. d) sa započítava obdobie od 1. júla 1998 do 30. júna 1999, ak občan bol v tomto období v evidencii nezamestnaných na príslušnom okresnom úrade práce.

§ 112b

Podľa § 7 ods. 6 písm. f) postupuje príslušný orgán aj vtedy, ak ide o občana, ktorý je poberateľom dávky sociálnej pomoci na základe právoplatného rozhodnutia vydaného podľa doterajších predpisov.

§ 112c

(1) O žiadostiach o poskytovanie prepravnej služby, o poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb, o registráciu právnickej osoby a fyzickej osoby poskytujúcich sociálne služby, ktoré boli podané a o ktorých príslušný orgán nerozhodol do 30. júna 2002, rozhoduje príslušný orgán podľa tohto zákona.

(2) O žiadostiach o poskytovanie opatrovateľskej služby a o úhrade za poskytnutú opatrovateľskú službu, ktoré boli podané a o ktorých príslušný orgán nerozhodol do 31. decembra 2002, rozhoduje príslušný orgán podľa tohto zákona.

(3) O žiadostiach o poskytovanie sociálnej služby, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 30. júna 2002 podľa doterajších predpisov, rozhoduje príslušný orgán podľa tohto zákona.

(4) O žiadostiach o poskytovanie finančného príspevku právnickej osobe a fyzickej osobe poskytujúcich sociálne služby a obci a jednorazového finančného príspevku právnickej osobe a fyzickej osobe poskytujúcich sociálne služby, ktoré boli podané a na ktorých základe príslušný orgán neuzatvoril písomnú zmluvu o poskytovaní finančného príspevku do 30. júna 2002, rozhodne príslušný orgán podľa tohto zákona.

(5) O žiadostiach o registráciu, o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 30. júna 2002 podľa doterajších predpisov, rozhoduje príslušný orgán podľa tohto zákona.

§ 112d

(1) Domovy-penzióny pre dôchodcov, domovy dôchodcov a zariadenia opatrovateľskej služby, ktoré zriadil príslušný krajský úrad a okresný úrad v rámci svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a kontrolnej pôsobnosti podľa predpisov platných do 30. júna 2002, prechádzajú do samosprávnej pôsobnosti príslušnej obce.

(2) Príslušná obec je obec, v ktorej má príslušné zariadenie sociálnych služieb sídlo. Príslušný krajský úrad je krajský úrad, ktorý zriadil príslušné zariadenie sociálnych služieb podľa predpisov platných do 30. júna 2002.

(3) Na príslušnú obec prechádza s účinnosťou od 1. júla 2002 rozhodovacia pôsobnosť príslušného krajského úradu o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytovanú starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu, ak ide o zariadenia sociálnych služieb, ktoré s účinnosťou od 1. júla 2002 prechádzajú z príslušného krajského úradu na príslušnú obec. Príslušná obec je obec, v ktorej má príslušné zariadenie sociálnych služieb sídlo. Príslušný krajský úrad je krajský úrad, ktorý zriadil príslušné zariadenie sociálnych služieb podľa predpisov platných do 30. júna 2002.

§ 112e

(1) Na príslušnú obec a na príslušný samosprávny kraj prechádza s účinnosťou od 1. júla 2002 rozhodovacia pôsobnosť príslušného okresného úradu o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za prepravnú službu poskytovanú príslušným okresným úradom podľa predpisov platných do 30. júna 2002. Príslušný samosprávny kraj je samosprávny kraj, na ktorého území má sídlo príslušný okresný úrad.

(2) Stanice opatrovateľskej služby, zariadenia pestúnskej starostlivosti, domovy pre osamelých rodičov, útulky, rehabilitačné strediská, ktoré zriadil príslušný okresný úrad podľa predpisov platných do 30. júna 2002, prechádzajú ako samosprávna pôsobnosť samosprávnemu kraju.

(3) Príslušný samosprávny kraj je samosprávny kraj, na ktorého území má sídlo príslušné zariadenie sociálnych služieb. Príslušný okresný úrad je okresný úrad, ktorý zriadil príslušné zariadenie sociálnych služieb podľa predpisov platných do 30. júna 2002.

(4) Na príslušný samosprávny kraj prechádza s účinnosťou od 1. júla 2002 rozhodovacia pôsobnosť príslušného okresného úradu o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytovanú starostlivosť v tomto zariadení, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak sa nedohodne o úhrade s týmito osobami, a o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu, ak ide o zariadenia sociálnych služieb, ktoré s účinnosťou od 1. júla 2002 prechádzajú z príslušného okresného úradu na samosprávny kraj.

(5) Domovy sociálnych služieb pre deti s poskytovaním starostlivosti denne a týždenne a domovy sociálnych služieb pre dospelých, ktoré zriadil príslušný krajský úrad podľa predpisov platných do 30. júna 2002, prechádzajú ako samostatná pôsobnosť samosprávnemu kraju. Príslušný samosprávny kraj je samosprávny kraj, na ktorého území má sídlo príslušné zariadenie sociálnych služieb.

(6) Na príslušný samosprávny kraj prechádza s účinnosťou od 1. júla 2002 rozhodovacia pôsobnosť príslušného krajského úradu o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu, ak ide o zariadenia sociálnych služieb, ktoré s účinnosťou od 1. júla 2002 prechádzajú z pôsobnosti príslušného krajského úradu na samosprávny kraj.

§ 112f

Práva a povinnosti účastníkov právnych vzťahov sociálnej pomoci vyplývajúce z odovzdania pôsobností podľa § 112d a 112e, vzniknuté do 30. júna 2002 sa odovzdajú z príslušného okresného úradu a príslušného krajského úradu na príslušnú obec a príslušný samosprávny kraj, a to podľa delimitačných protokolov uzatvorených medzi príslušným okresným úradom a príslušným krajským úradom a medzi príslušnou obcou a príslušným samosprávnym krajom; s odovzdaním týchto pôsobností nie je dotknuté právo občana na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb v rozsahu, v akom sa táto starostlivosť poskytovala do 30. júna 2002.

§ 112g

V pochybnostiach, ktoré vzniknú v súvislosti s prechodom zriaďovateľskej pôsobnosti, kontrolnej pôsobnosti a rozhodovacej pôsobnosti podľa § 112d až 112f, rozhodne ministerstvo.

§ 112h

O žiadostiach o poskytovanie starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti bez nariadenej ústavnej výchovy, ktorým sa poskytuje starostlivosť celoročne, ktoré boli podané a o ktorých príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 31. decembra 2003, rozhoduje samosprávny kraj podľa predpisov platných do 31. decembra 2003.

§ 112i

(1) Domovy sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť celoročne, ktoré zriadil príslušný krajský úrad, krízové strediská a resocializačné strediská, ktoré zriadil príslušný okresný úrad v rámci svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a kontrolnej pôsobnosti podľa predpisov platných do 31. decembra 2003, prechádzajú do samosprávnej pôsobnosti príslušného samosprávneho kraja.

(2) Príslušný samosprávny kraj je samosprávny kraj, na ktorého území má sídlo príslušné zariadenie sociálnych služieb.

(3) Na príslušný samosprávny kraj prechádza s účinnosťou od 1. januára 2004 rozhodovacia pôsobnosť príslušného krajského úradu a okresného úradu o povinnosti zaplatiť úhradu za poskytovanú starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu, ak ide o zariadenia sociálnych služieb, ktoré s účinnosťou od 1. januára 2004 prechádzajú z príslušného krajského úradu a okresného úradu na príslušný samosprávny kraj.

(4) Zariadenia sociálnych služieb, ktoré s účinnosťou od 1. januára 2004 prechádzajú z príslušného krajského úradu a okresného úradu na príslušný samosprávny kraj, možno zrušiť alebo objekty zariadenia sociálnych služieb odňať ich účelu len s predchádzajúcim súhlasom ministerstva.

§ 112j

(1) Na príslušnú obec prechádza s účinnosťou od 1. januára 2004 rozhodovacia pôsobnosť príslušného samosprávneho kraja o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za prepravnú službu a o poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhrade za opatrovateľskú službu poskytovanú príslušným samosprávnym krajom podľa predpisov platných do 31. decembra 2003. Príslušná obec je obec, na ktorej území má občan, ktorému príslušný samosprávny kraj do 31. decembra 2003 poskytoval prepravnú službu alebo opatrovateľskú službu, alebo občan, ktorý si do 31. decembra 2003 podal žiadosť o poskytovanie prepravnej služby alebo opatrovateľskej služby, o ktorej príslušný samosprávny kraj nerozhodol do 31. decembra 2003, trvalý pobyt.

(2) O žiadostiach o poskytovanie prepravnej služby a opatrovateľskej služby a o úhrade za poskytnutú prepravnú službu a o úhrade za poskytnutú opatrovateľskú službu, ktoré boli podané a o ktorých príslušný samosprávny kraj nerozhodol do 31. decembra 2003, rozhoduje príslušná obec podľa tohto zákona.

§ 112k

(1) Zariadenia opatrovateľskej služby, ktoré zriadil príslušný samosprávny kraj v rámci svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a kontrolnej pôsobnosti podľa predpisov platných do 31. decembra 2003, prechádzajú do samosprávnej pôsobnosti príslušnej obce.

(2) Príslušná obec je obec, v ktorej má príslušné zariadenie opatrovateľskej služby sídlo. Príslušný samosprávny kraj je samosprávny kraj, ktorý zriadil príslušné zariadenie opatrovateľskej služby podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

(3) Na príslušnú obec prechádza s účinnosťou od 1. januára 2004 rozhodovacia pôsobnosť príslušného samosprávneho kraja o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorú zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu, ak ide o

zariadenie sociálnych služieb, ktoré súčinnosťou od 1. januára 2004 prechádza z príslušného samosprávneho kraja na príslušnú obec.

(4) Na príslušnú obec prechádza s účinnosťou od 1. januára 2004 rozhodovacia pôsobnosť príslušného samosprávneho kraja o poskytovaní starostlivosti v zariadení opatrovateľskej služby, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku a o výške úhrady, ak sa nedohodne o úhrade s týmito osobami a o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení opatrovateľskej služby, ktorú zriadil ako svoju organizačnú jednotku, ak sa služba poskytla nesprávne bez úhrady alebo za nižšiu úhradu.

§ 112l

(1) Práva a povinnosti účastníkov právnych vzťahov sociálnej pomoci vyplývajúce z odovzdania pôsobností podľa § 112i až 112k vzniknuté do 31. decembra 2003 prechádzajú z príslušného orgánu štátnej správy na príslušný samosprávny kraj alebo z príslušného samosprávneho kraja na príslušnú obec podľa delimitačných protokolov uzatvorených medzi príslušným orgánom štátnej správy a príslušným samosprávnym krajom alebo medzi príslušným samosprávnym krajom a príslušnou obcou; odovzdaním týchto pôsobností nie je dotknuté právo občana na poskytovanie sociálnej služby v rozsahu a za podmienok, za akých sa táto sociálna služba poskytovala do 31. decembra 2003.

(2) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov zariadení sociálnych služieb, ku ktorým vykonával zriaďovateľskú pôsobnosť príslušný orgán štátnej správy, prechádzajú s účinnosťou od 1. januára 2004 na ten samosprávny kraj, v ktorého územnom obvode sa zariadenie sociálnych služieb nachádza. Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov príslušného samosprávneho kraja na úseku prepravnej služby a opatrovateľskej služby prechádzajú s účinnosťou od 1. januára 2004 na tú obec, na ktorej území má občan, ktorému príslušný samosprávny kraj do 31. decembra 2003 poskytoval prepravnú službu alebo opatrovateľskú službu alebo občan, ktorý si do 31. decembra 2003 podal žiadosť o poskytovanie prepravnej služby alebo opatrovateľskej služby, o ktorej príslušný samosprávny kraj nerozhodol do 31. decembra 2003, trvalý pobyt.

(3) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov zariadení opatrovateľskej služby alebo zamestnancov príslušného samosprávneho kraja s miestom výkonu práce v zariadení opatrovateľskej služby prechádzajú s účinnosťou od 1. januára 2004 na tú obec, v ktorej má príslušné zariadenie opatrovateľskej služby sídlo.

§ 112m

O nejasnostiach, ktoré vzniknú v súvislosti s prechodom pôsobnosti podľa § 112i až 112k, rozhodne ministerstvo.

§ 112n

Pôsobnosť krajského úradu v oblasti organizovania náhradnej rodinnej starostlivosti a zriaďovania zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa realizuje rozhodnutie súdu vo veciach maloletých detí, prechádza od 1. januára 2004 na určené úrady práce, sociálnych vecí a rodiny uvedené v prílohe č. 11.

§ 113
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. § 100 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine,
2. § 73 až 74a, § 86, § 87,§ 90 až 93, § 96a a § 119 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 1/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 137/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.,
3. § 1 ods. 3 písm. c), § 2 ods. 1 písm. d) až f) a ods. 4, § 15 písm. l), § 17 písm. c) až e), písm. g) až ch), § 18, § 20 písm. a) prvý bod až piaty bod a siedmy bod a ôsmy bod, písm. b) druhý bod a tretí bod, písm. c) až g), § 21 až 23b, § 24 písm. a) prvý bod a z druhého bodu slová „o jednorazových peňažných dávkach a vecných dávkach nezaopatreným deťom, rodičom nezaopatrených detí a tehotným ženám a o príspevku na rekreáciu detí dôchodcov“, písm. b) až f), písm. g) druhý bod a tretí bod a písm. h), § 25 písm. a) až g) a ch), § 26 až 28, § 30, § 31, § 34 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, § 35 ods. 1, § 36 ods. 2, § 39 písm. b) až g), písm. j) až l) zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 301/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.,
4. zákon Slovenskej národnej rady č. 135/1992 Zb. o poskytovaní sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami,
5. poradové čísla 141 až 152 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
6. § 12 zákona č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti,
7. § 11 až 28, § 31, § 31a, § 37 až 52, § 54, § 56 až 59, § 61 až 64, § 66 až 68, § 70 až 73, § 76 až 82, § 84 až 87, § 89 až 100, § 102 až 108, § 112 až 119, § 122, § 122a, § 125 až 136 a prílohy č. 1 až 9 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 145/1990 Zb., vyhlášky č. 273/1990 Zb., vyhlášky č. 319/1990 Zb., vyhlášky č. 353/1990 Zb., vyhlášky č. 590/1990 Zb. a vyhlášky č. 259/1992 Zb.,
8. vyhláška Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 272/1990 Zb. o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti v znení vyhlášky č. 354/1990 Zb., vyhlášky č. 443/1991 Zb., vyhlášky č. 214/1994 Z. z. a vyhlášky č. 63/1995 Z. z.,
9. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 111/1992 Zb. o úhrade nákladov za ubytovanie a základnú starostlivosť v domovoch-penziónoch pre dôchodcov v znení vyhlášky č. 215/1994 Z. z., vyhlášky č. 64/1995 Z. z. a vyhlášky č. 234/1995 Z. z.,
10. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 381/1992 Zb., ktorou sa upravujú podmienky poskytovania príspevku na úhradu nákladov za sociálne služby poskytované právnickými a fyzickými osobami,
11. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 558/1992 Zb. o predpoklade osobitnej odbornej spôsobilosti v ústavoch sociálnej starostlivosti,
12. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 243/1993 Z. z. o sociálnej odkázanosti,
13. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 284/1994 Z. z. o rozsahu a bližších podmienkach poskytovania služieb v domovoch pre matky s deťmi,

14. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 304/1994 Z. z. o rozsahu a bližších podmienkach poskytovania služieb v ústavoch sociálnej starostlivosti, o úhrade za služby a o vreckovom v znení vyhlášky č. 45/1996 Z. z.

§ 114
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 1998 s výnimkou § 17, § 49 až 64, § 68 písm. e) druhého bodu a § 72 až 88, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 1999.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

Príloha č. 1
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím

1. Nevyhnutné životné úkony sú
   a) bežné úkony osobnej hygieny vrátane holenia, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri presune na vozík, na lôžko, pomoc pri použití WC,
   b) kúpanie vrátane umytia vlasov,
   c) donáška obeda, dovoz obeda alebo iného teplého jedla, pomoc pri podávaní jedla a pri pití,
   d) starostlivosť a výchova nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie,
   e) dohľad.
2. Nevyhnutné práce v domácnosti sú:
   a) donáška uhlia, donáška dreva, vynesenie popola, donáška vody, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie,
   b) nákup a ďalšie nevyhnutné činnosti súvisiace s prevádzkou domácnosti,
   c) práce spojené s udržiavaním domácnosti,
   d) príprava a varenie raňajok, obeda, prípadne olovrantu alebo večere,
   e) pranie osobnej bielizne, žehlenie osobnej bielizne a ostatnej bielizne.
3. Kontakt so spoločenským prostredím sa zabezpečuje
   a) sprievodom
      1. na lekárske vyšetrenie,
      2. na vybavenie úradných záležitostí,
      3. do školy, zo školy, do zamestnania a zo zamestnania,
      4. na kultúrne podujatia, na televýchovné podujatia a na iné verejné podujatia,
   b) tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby
      1. pri lekárskom vyšetrení,
      2. pri vybavovaní úradných záležitostí,
   c) predčítaním pre nevidiacich pri vybavovaní úradných záležitostí.

Príloha č. 2
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Zdravotné postihnutia odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v domove sociálnych služieb

I. TELESNÉ POSTIHNUTIA

A. Nervový systém

1. Cievne ochorenia mozgu, intrakraniálna aneuryzma, stavy po subarachnoidálnom krvácaní, ložiskovej ischémii mozgu, intracerebrálnej hemorágii
2. Zápalové ochorenia mozgu, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy, polyneuropatie
3. Roztrúsená mozgovomiechová skleróza
4. Epilepsia
5. Narkolepsia, hypersomnia
6. Parkinsonova choroba
7. Koordinačné poruchy a poruchy rovnováhy
8. Poruchy osobnosti, správania, intelektu a komunikácie následkom dysfunkcie mozgu (napr. demencie rôzneho typu a etiológie, psychoorganický syndróm)
   a) ľahká forma
   b) stredne ťažká forma
9. Čiastočné a úplné mozgové obrny pyramídového a extrapyramídového pôvodu
   a) monoplégia
   b) hemiplégia
   c) paraplégia
   d) kvadruplégia
   e) monoparéza
   f) hemiparéza
   g) paraparéza
   h) kvadruparéza
10. Nádory lebkovej dutiny a miechového kanála
    a) stav po operácii, počas onkologického liečenia do dvoch rokov
    b) po stabilizácii s miernym reziduálnym nálezom
11. Poškodenie miechy
    a) monoplégia
    b) hemiplégia
    c) paraplégia
    d) kvadruplégia
    e) monoparéza
    f) hemiparéza
    g) paraparéza
    h) kvadruparéza
    i) poruchy vyprázdňovania močového mechúra a konečníka ako následok poškodenia chrbtice a miechy

B. Pohybový a podporný aparát

1. Poruchy chrbtice
   a) zlomeniny tela stavca, spondylolistéza I. a II. stupňa, vrodené chyby a deformácie, stavy po operáciách s ľahkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice
   b) degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami dráždenia nervov a svalov s poruchou svalového korzetu stredného stupňa so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice
   c) ostatné postihnutia chrbtice s ťažkým stupňom poruchy funkcie (napr. skoliózy II. až IV. stupňa) chrbtice s výraznou deformitou hrudníka s prihliadnutím na stupeň kardiopulmonálnej insuficiencie chronického charakteru, spondylolistézy III. a IV. stupňa a pod.
   d) stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, rozsiahle degeneratívne zmeny III. a IV. stupňa s ťažkými poruchami funkcie (recidivujúcimi chronickými iritáciami nervov až radikulopatiami s motorickým deficitom na periférii trvalého charakteru, insuficiencia svalového korzetu)
2. Scheurmannova choroba s trvalou statickodynamickou poruchou funkcie
3. Spondylartritída ankylozujúca – Bechterevova choroba
4. Artropatia, zápalové reumatické ochorenia a mimokĺbový reumatizmus, iné choroby kostí, chrupaviek vnútornej výstelky kĺbu a šliach
5. Osteoporóza, osteomalácia, osteopatia, ťažká forma so zvýšenou lomivosťou kostí s výrazným obmedzením pohyblivosti
6. Chronická osteomyelitída
   a) rozsiahlejší proces, častá alebo trvalá sekrécia z fistuly
   b) s trvalým poškodením po zápalovom procese
7. Stavy po úrazoch panvy
8. Malígne nádory svalov, kostí a kĺbov
   a) stavy po operáciách pri prebiehajúcom onkologickom liečení
   b) stavy po stabilizácii zdravotného stavu
9. Svalové ochorenia (myopatie, kongenitálne, progresívne svalové distrofie, zápalové myozitídy, polyomyozitídy a pod., metabolické a endokrinné)

C. Postihnutie končatín

1. Strata oboch horných končatín
2. Úplná strata jednej hornej a jednej dolnej končatiny
3. Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo s veľmi krátkym kýpťom ramena
4. Strata jednej hornej končatiny v ramene alebo v lakťovom kĺbe
5. Strata jednej hornej končatiny v predlaktí
6. Strata jednej ruky (celej)
7. Strata všetkých piatich prstov jednej ruky alebo iná strata úchopovej schopnosti jednej ruky
8. Strata všetkých desiatich prstov na rukách
9. Stuhnutie v ramennom pletenci alebo porušenie pohyblivosti ramenného pletenca ťažkého stupňa
10. Nervové poškodenie hornej končatiny
    a) plexus brachialis (poškodenie kraniálnej časti alebo poškodenie kaudálnej časti)
    b) nervus medianus (poškodenie proximálnej časti alebo poškodenie distálnej časti)
    c) nervus radialis a nervus axillaris

d) nervus radialis a nervus ulnaris

e) nervus radialis a nervus medianus

f) nervus ulnaris a nervus medianus

g) nervus radialis, nervus ulnaris a nervus medianus v oblasti predlaktia

11. Strata oboch dolných končatín v stehne
12. Strata jednej dolnej končatiny v stehne a jednej dolnej končatiny v predkolení s krátkymi amputačnými kýpťami s výrazne zníženou funkciou amputačného kýpťa
13. Úplná strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny
14. Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym amputačným kýpťom
15. Strata jednej dolnej končatiny v stehne až po kolennný kĺb
16. Strata jednej dolnej končatiny v predkolení s dostatočnou funkciou kýpťa a kĺbu
17. Strata oboch dolných končatín v predkolení
18. Stuhnutie oboch bedrových kĺbov
19. Stuhnutie jedného bedrového kĺbu
20. Obmedzenie pohyblivosti bedrových kĺbov

    a) stredný stupeň

    b) ťažký stupeň (jednostranný alebo obojstranný)
21. Vrodená luxácia bedrových kĺbov počas liečby
22. Stavy po operáciách bedrového kĺbu s reziduálnou poruchou funkcie

    a) stredný stupeň

    b) ťažký stupeň
23. Stavy po vykonanej endoprotéze bedrového kĺbu alebo kolenného kĺbu

    a) jednostranná

    b) obojstranná
24. Pseudoartróza krčka stehennej kosti

    a) stabilná

    b) instabilná
25. Pseudoartróza stehennej kosti

    a) stabilná

    b) instabilná
26. Aseptická nekróza
    Perthesova choroba v aktívnom štádiu
27. Stuhnutie jedného kolenného kĺbu v nepriaznivom postavení
28. Stuhnutie oboch kolenných kĺbov
29. Uvoľnenie väzivového aparátu kolena
30. Stav po zlomenine jabĺčka s poruchou funkcie kĺbu
31. Obmedzenie funkcie v kolennom kĺbe (extenzia – flexia)

    a) stredný stupeň

    b) ťažký stupeň
32. Pseudoartróza kostí predkolenia (instabilná)
33. Stuhnutie horného členkového kĺbu alebo stuhnutie dolného členkového kĺbu (nepriaznivé postavenie)

34. Ťažký stupeň obmedzenia funkcie členku
35. Pes equinovarus vrodený
36. Ostatné deformity nohy s poruchou statiky a dynamiky nohy pri polohe stojmo a pri chôdzi stredného a ťažšieho stupňa
37. Nervové výpady dolných končatín
    a) plexus lumbosacralis
    b) nervus femoralis
    c) nervus cutaneus femoralis
    d) nervus ischiadicus (proximálna časť alebo distálna časť)
    e) nervus peronaeus communis (nervus fibularis – profundus, superficialis)
    f) nervus tibialis
38. Úplná nefunkčnosť jednej dolnej končatiny

D. Ochorenie močových ciest
1. Inkontinencia moču (úplná)
2. Anomálie so stredne ťažkým až ťažkým postihnutím funkcie a telesnej výkonnosti
3. Vrodené chyby uropoetického systému s anomálnym vyústením, rázštepové chyby u detí

E. Hlava a tvár
1. Stavy po kraniocerebrálnej traume (s pomliaždením mozgu, s intrakraniálnym krvácaním) s trvalými poruchami v neurologickej, psychiatrickej, psychologickej a v zmyslovej oblasti
    a) poruchy stredného stupňa
    b) poruchy ťažkého stupňa
2. Zohyzďujúce znetvorenie tváre, ťažké deformity kostných a mäkkých častí tváre ovplyvňujúcich mimiku, artikuláciu, žuvanie a pod.

Ďalšie telesné postihnutia porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

II. DUŠEVNÉ PORUCHY A PORUCHY SPRÁVANIA
1. Poruchy duševného vývoja detí
    a) ľahké formy
    b) stredne ťažké formy
    c) ťažké formy
    d) osobitné duševné poruchy (napr. autizmus)
2. Poruchy osobnosti a správania u dospelých, mierne narušenie sociálnej prispôsobivosti
3. Mentálna retardácia
    a) ľahká mentálna retardácia IQ 50–69
    b) stredná mentálna retardácia IQ 35–49
    c) ťažká mentálna retardácia IQ 20–34
    d) hlboká mentálna retardácia IQ pod 20
4. Chronické formy psychotických porúch
5. Neurotické stresové a somatoformné poruchy
    a) ľahké formy
    b) stredne ťažké formy

Ďalšie duševné poruchy a poruchy správania porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

III. ZMYSLOVÉ POSTIHNUTIA

A. Zrak

1. Úplná slepota oboch očí
2. Praktická slepota oboch očí
3. Slabozrakosť (V 3/60 – 1/60)
4. Slabozrakosť (V 6/60 – 3/60)
5. Výpady zorného poľa (úplné, polovičné a kvadrantové)
   a) homonymná hemianopsia
   b) bitemporálna hemianopsia
   c) binasálna hemianopsia
   d) homonymný horný kvadrant
   e) homonymný dolný kvadrant
   f) výpad zorného poľa (laterálne) pri strate alebo slepote druhého oka
6. Koncentrické zúženie zorného poľa
   a) koncentrické zúženie zorného poľa na 5° centrálne pri normálnom zornom poli druhého oka
   b) obojstranné zníženie zorného poľa na 30° od centra
7. Koncentrické zúženie zorného poľa pri strate druhého oka na
   a) 50° od centra
   b) 30° od centra
   c) 10° až 5° od centra
8. Strata šošovky jedného oka pri slepote alebo strate druhého oka
9. Odstránenie oka pre zhubný nádor po stabilizácii zdravotného stavu

B. Sluch a poruchy ústroja rovnováhy

1. Obojstranná praktická hluchota
2. Obojstranná úplná hluchota
3. Obojstranná ťažká nedoslýchavosť u dospelých
4. Poruchy rovnováhy, objektivizovateľné poruchy vestibulárneho ústroja
   a) stredne ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)
   b) ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)
   c) neschopnosť stáť a chodiť

Ďalšie zmyslové postihnutia porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

Príloha č. 3
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Duševné poruchy odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v zariadení chráneného bývania

1. Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi
2. Afektívne poruchy
3. Poruchy osobnosti, chronifikované poruchy, neurotické poruchy a organické duševné poruchy
4. Špecifické poruchy osobnosti dospelých
5. Mentálna retardácia
   a) ľahká mentálna retardácia
   b) stredná mentálna retardácia
   c) ťažká mentálna retardácia

Ďalšie duševné poruchy porovnateľné s poruchami uvedenými v prvom až v piatom bode

Príloha č. 4
k zákonu č. 195/1998

Miera funkčnej poruchy podľa druhov zdravotných postihnutí

I. Infekčné a parazitárne choroby

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Tuberkulóza			
	1.1. dýchacích ústrojov		
		a) počas aktivity ochorenia	40
		b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami	50-70
	1.2. iných orgánov a systémov		
		a) počas aktivity ochorenia	40
		b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami	50-70
2. Infekčné a parazitárne choroby s následkami			
	2.1. ľahké poruchy funkcie niektorých orgánov a systémov,		10-20
	2.2. stredne ťažké formy s recidívou alebo trvalé aktívne so znížením výkonnosti funkcie orgánu		30-40
	2.3. ťažké formy liečbou neovplyvniteľné, chronické stavy s ťažkou poruchou funkcie orgánu a s ťažkým obmedzením výkonnosti		50-70
3. AIDS			
	3.1. zistenie HIV-infekcie bez klinických príznakov		0
	3.2. syndróm lymfadenopatie		
		a) ľahká alterácia celkového stavu	30
		b) stredne ťažká alterácia celkového stavu a výkonnosti	50-60
		c) ťažká alterácia celkového stavu (rozvinutie choroby, terminálna fáza, ťažké infekčné komplikácie)	80-100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa funkčného postihnutia chorého orgánua celkového stavu organizmu.**II. Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Málokrvnosť, nedostatok hemoglobínu (zhubná, hemolytická, panmyelopatia a pod.)		
	a) mierne prejavy	0-10
	b) stredne ťažké prejavy	20-40
	c) ťažké prejavy (s trvalou potrebou transfúzie a imunosupresívnej liečby s obmedzením výkonnosti)	50-80
2. Poruchy zrážanlivosti a iné stavy krvácania		

	a) ľahká forma		10-20
	b) stredne ťažká forma (s občasným krvácaním do kĺbov)		30-50
	c) ťažká forma (s častým krvácaním do kĺbov so sekundárnymi artrotickými zmenami)		70-90
3. Strata sleziny			
	a) u detí do 15 rokov (bez krvného ochorenia)		20
	b) u dospelých		10
4. Chronická lymfatická leukémia (lymfadenóza) a ostatné typy non-Hodgkinovho lymfómu			
	a) s ľahkými prejavmi (bez známok progresie)		20-30
	b) so stredne ťažkými prejavmi		
		ba) do troch rokov liečby	50
		bb) po troch rokoch liečby	30-40
	c) s ťažkými prejavmi (ťažká anémia, trombocytopénia a pod.)		80-100
5. Plazmocytóm (myelóm)			
	a) s ľahkými prejavmi (bez známok progresie)		20-30
	b) so stredne ťažkými prejavmi		30-50
	c) s ťažkými prejavmi (málokrvnosť, poruchy funkcie obličiek, osteolýza, bolesti)		80-100
6. Hodgkinov lymfóm (lymfogranulóm)			
	a) štádium I. - III.A		
		aa) počas dlhodobej liečby (viac ako šesť mesiacov) do skončenia liečby	50-70
		ab) v nlnei remisii (po troch rokoch)	40
	b) štádium III.B - IV.		
		ba) do skončenia liečby	70-80
		bb) v plnej remisii (po troch rokoch)	50
7. Chronická myeloidná leukémia (myelóza)			
	a) chronická fáza v liečbe, s prejavmi na celkový stav		40-60
	b) akútne zhoršenie		70-100
8. Chronické myeloproliferačné ochorenia ostatné (polycytémia vera, esenciálna trombocytopénia, osteomyeloskleróza a pod.)			
	a) ľahká forma		20-30
	b) stredne ťažká forma		30-40
	c) ťažká forma		80-100
9. Akútna leukémia a difúzny non-Hodgkinov lymfóm (tiež v remisii)			80-100
	a) u detí až do skončenia liečby		100
	b) pri prípadnej remisii trvajúcej päť rokov		50-60
10. Ostatné chronické krvné choroby			
	a) bez zjavných prejavov		10
	b) s miernymi prejavmi		20-40
	c) s ťažkými prejavmi		50-80
11. Niektoré poruchy mechanizmu imunity			

	a) ťažké imunodeficity s rozsiahlymi a opakovanými infekčnými komplikáciami, rezistentné na liečbu a vyvolávajúce ťažké obmedzenie výkonnosti	50-80
	b) typ protilátkový, bunkový, fagocytárny a komplementárny	20-40

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti hematologických zmien, pôsobenia na iné orgány a na celkový zdravotný stav.**III. Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok**

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Poruchy funkcie štítnej žľazy			
	1.1. hyperfunkcia		
		a) ľahký stupeň (vegetatívne prejavy)	0-10
		b) stredný stupeň (s pretrvávaiúcou tachykardiou, značná strata na hmotnosti a pod.)	20-30
		c) ťažký stupeň (výrazné schudnutie, tyreotoxické srdce, psychické a očné poruchy)	40-50
	1.2. hypofunkcia nedostatočne kompenzovaná liečbou		20-30
2. Zhubný nádor štítnel žľazy			
	a) včasné odstránenie v štádiu T 1-2 NOMO		30-50
	b) v priebehu onkologickej liečby alebo neliečiteľné formy		80-100
	c) po stabilizácii (do piatich rokov)		20-40
3. Stav po strumektómii pre nezhubné ochorenie uspokojivo kompenzované liečbou			0-10
4. Tetanický syndróm ťažkého stupňa (výskyt častých závažných záchvatov)			20
5. Chronická nedostatočnosť kôry nadobličiek (Addisonova choroba)			
	a) dobre kompenzovaná liečbou		20
	b) stredne ťažká forma (začínajúca adynamia, chudnutie, zníženie výkonnosti)		30-40
	c) ťažká forma (s výraznou adynamiou, chudnutím, s opakovanými krízami a podstatným znížením výkonnosti)		50-70
6. Zvýšená funkcia kôry nadobličiek (Cushingov syndróm, Connov syndróm, adrenogenitálny syndróm)			
	a) s komplikáciami na rôznych orgánových systémoch, prejavy svalovej slabosti		20-30
	b) iatrogénny Cushingov syndróm		10
7. Nádory nadobličiek vrátane stavov po odstránení nádorov			
	a) v priebehu onkologického liečenia alebo neliečiteľné formy		80-100
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (po dvoch rokoch)		40
8. Poruchy hypotalamo-hypofyzárneho systému			
	a) dobre kompenzované liečbou		20
	b) závažné prejavy na ostatných orgánoch s obmedzením výkonnosti		40-50

9. Nádory podmozgovej žľazy		
	a) v priebehu onkologického liečenia	80
	b) po stabilizácii (po dvoch rokoch) podľa ovplyvnenia celkového stavu	40
10. Cukrovka		
	a) kompenzovateľná perorálnou liečbou a diétou alebo kompenzovateľná inzulínom a diétou bez komplikácií	30-50
	b) ťažko kompenzovateľná inzulínom alebo cukrovka detského veku	50-60
	c) chronické komplikácie cukrovky (diabetická angiopatia, neuropatia, diabetická noha)	60-70
11. Fenylketonúria		
	a) u detí bez prejavov poškodenia mozgu do 18. roku veku	50
	b) u dospelých bez prejavov poškodenia mozgu počas trvania liečby diétou	30-50
12. Mukoviscidóza (cystická fibróza)		
	a) bez komplikácií	20-30
	b) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi mierneho stupňa (telesný vývoj zodpovedá veku)	30-50
	c) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi so zníženou telesnou výkonnosťou	40-60
	d) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi ťažkého stupňa s výrazne oneskoreným telesným vývojom	60-90

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti vlastnej choroby s prihliadnutím na sekundárne zmeny, komplikácie (odchýlky laboratórnych hodnôt od normy sa nehodnotia).Miera funkčnej poruchy pri poruchách metabolizmu tukov, dne a alimentárnej tučnote sa určí podľa závažnosti komplikácií jednotlivých orgánových systémov.**IV. Duševné poruchy a poruchy správania**

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Poruchy psychického vývoja detí			
	a) ľahké formy		10-20
	b) stredne ťažké formy		30-40
	c) ťažké formy		50-80
	d) zvláštne psychické poruchy a pervazívne vývinové poruchy (napr. autizmus)		60-100
2. Poruchy osobnosti a správania u dospelých			
	a) mierne narušenie sociálnej prispôsobivosti		20
	b) ťažké narušenie sociálnej prispôsobivosti		50
3.	Mentálna retardácia		
	a) ľahká mentálna retardácia IQ 50-69		
		1 . horné pásmo	20-30
		2. stredné pásmo	30-40
		3. dolné pásmo	40-50
	b) stredná mentálna retardácia IQ 35-49		50-60
	c) ťažká mentálna retardácia IQ 20-34		80-90
	d) hlboká mentálna retardácia IQ pod 20		100
	e) geneticky podmienená mentálna retardácia s multiorgánovým postihnutím podľa klinického stavu (napr. Morbus Down)		50-100
4. Afektívne poruchy nálady (manické, depresívne, periodické)			
	a) ľahké formy		20
	b) stredne ťažké formy		30
	c) ťažké formy		60
5. Neurotické stresové a somatoformné poruchy			
	a) ľahké formy		10
	b) stredne ťažké formy		20-40
	c) ťažké formy (obsedantné neurózy)		50-60
6. Schizofrénia, schizotypové poruchy, poruchy s bludmi a halucináciami			
	a) ľahké formy		20
	b) stredne ťažké formy		50-60
	c) ťažké formy		90
7. Alkoholizmus			
	a) alkoholizmus I. a II. fáza		0-10
	b) alkoholizmus III. a IV. fáza		40-50
8. Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené psychoaktívnymi látkami			
	a) ľahká forma		0-10
	b) stredne ťažká forma (do dvoch rokov od začiatku postihnutia)		30
	c) ťažká forma		60-70

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu zdravotného postihnutia, výskytu atakov, psychiatrického a psychologického nálezu, podľa narušenia sociálneho života, narušenia orientácie, intelektu, pamäti, myslenia, správania, emotivity,

afektivity a pri úplnom rozpade osobnosti s trvalým dozorom sociability sa určia maximálne hodnoty miery funkčnej poruchy.**V. Nervový systém (Poškodenie mozgu a miechy)**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Cievne ochorenia mozgu, vnútrolebková výdutina, stavy po vnútrolebkovom krvácaní, ložiskovej nedokrvenosti mozgu		
	a) ľahká forma	20
	b) stredne ťažká forma	40-60
	c) ťažká forma	70-90
2. Zápalové ochorenia mozgu, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy, polyneuropatia a detská obrna		
	a) ľahká forma	20-30
	b) stredne ťažká forma	40-60
	c) ťažká forma	70-90
3. Roztrúsená mozgovomiechová skleróza		
	a) ľahká forma (s monoparézou, očné príznaky) - Kurtzkého škála 1-2	20-40
	b) stredne ťažká forma - Kurtzkého škála do 4	40-60
	c) ťažká forma (triparéza a kvadruparéza) - Kurtzkého škála nad 4	70-100
4. Epilepsia		
	a) veľmi zriedkavé veľké záchvaty s pauzami dlhšími ako jeden rok, malé záchvaty s pauzami mesiacov	20
	b) zriedkavé veľké záchvaty s pauzami mesiacov, malé záchvaty s pauzami týždňov	30-40
	c) stredne časté veľké záchvaty s pauzami týždňov, malé záchvaty s pauzami dní	40-50
	d) časté veľké záchvaty týždenne alebo séria generalizovaných záchvatov, alebo malé záchvaty denne	50-60
5. Narkolepsia, hypersomnia		
	a) ojedinelé záchvaty	10
	b) stredne časté záchvaty	20
	c) veľmi časté záchvaty s obmedzením výkonnosti	30
6. Migréna		
	a) ľahká forma	0
	b) stredne ťažká forma	10
	c) ťažká forma so silne vyjadrenými sprievodnými prejavmi spravidla jedenkrát týždenne	20
7. Neuralgia troj klaného nervu		
	a) ľahká forma	10
	b) stredne ťažká forma	20
	c) ťažká forma so silnou bolesťou (pri neúspešnej konzervatívnej liečbe)	40-60
8. Periférna obrna lícneho nervu		
	a) jednostranná, úplná obrna	20-30
	b) obojstranná kompletná obrna so závažnými trvalými komplikáciami	40-60

9. Parkinsonova choroba		
	a) ľahká forma (ojedinelé mimovoľne pohyby)	20
	b) stredne ťažká forma	40-60
	c) ťažká forma (tremor, rigidita, bradykinéza)	60-80
10. Centrálne vegetatívne poruchy (závraty, poruchy spánku, vazomotorické poruchy, úporné bolesti hlavy)		
	a) ľahká forma	10
	b) stredne ťažká forma (s ojedinelými synkopami)	20
	c) poruchy s častejšími záchvatmi a s dôsledkami na celkový stav	30
11 . Koordinačné poruchy a poruchy rovnováhy		
	a) ľahká forma	10-20
	b) stredne ťažká forma (postihnutie oboch končatín)	40-60
	c) ťažká forma (s nemožnosťou samostatného pohybu)	80-90
12. Poruchy osobnosti, správania, intelektu a komunikácie následkom dysfunkcie mozgu (napr. demencie rôzneho typu a etiológie, organický psychosyndróm)		
	a) ľahká forma	20
	b) stredne ťažká forma	40-60
	c) ťažká forma	80-100
13. Čiastočné a úplné mozgové obrny (pyramídového a extrapyramídového pôvodu)		
	a) monoplégia	50
	b) hemiplégia	80
	c) paraplégia	90
	d) kvadruplégia	100
	e) monoparéza	10-30
	f) hemiparéza	20-60
	g) paraparéza	20-60
	h) kvadruparéza	40-80
	i) ľahká paréza reziduálna (hodnotí sa dominantnosť horných končatín)	10-20
14. Nádory lebkovej dutiny a miechového kanála		
	a) stav po operácii, počas onkologického liečenia do piatich rokov	80
	b) po stabilizácii s miernym reziduálnym nálezom	40
	c) neliečiteľné formy so stredne ťažkým postihnutím	90
	d) neliečiteľné formy s ťažkým postihnutím	100
15. Poškodenie miechy		

	a) monoplégia		50
	b) hemiplégia		80
	c) paraplégia		90
	d) kvadruplégia		100
	e) monoparéza		10-30
	f) hemiparéza		40-50
	g) paraparéza		50-60
	h) kvadruparéza		60-80
	i) akroparéza, reziduálna ľahká paréza		10-20
	j) poruchy vyprázdňovania močového mechúra a konečníka ako následok poškodenia chrbtice a miechy		
		1. ľahká forma	30-60
		2. ťažká forma (úplná inkontinencia)	100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa poruchy funkcie, výpadových javov, výskytu záchvatov, dĺžky trvania záchvatov a výskytu vegetatívnych porúch, neurologického nálezu, psychiatrického nálezu, psychologického nálezu a komplikácií.Miera funkčnej poruchy pri poškodení miechy sa určí podľa funkčných porúch na končatinách, porúch inervácie močového mechúra a konečníka s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny.**VI. Zrak**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Úplná slepota oboch očí		90
2. Praktická slepota oboch očí (V 3/60 - 1/60)		80
3. Slabozrakosť (V 6/60 - 3/60)		
	a) deti a mladiství do skončenia školskej dochádzky	70
	b) ostatné prípady	50-60
4. Slabozrakosť (V 6/18 - 6/60)		
	a) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky	50-60
	b) ostatné prípady	40-60
5. Výpady zorného poľa (úplné, polovičné a kvadrantové) Pri neúplných, polovičných alebo kvadrantových výpadoch je potrebné primerane znížiť percentuálne vyjadrenie miery funkčnej poruchy		
	a) homonymná hemianopsia	30-40
	b) bitemporálna hemianopsia	30
	c) binasálna hemianopsia	10
	d) homonymný horný kvadrant	20
	e) homonymný dolný kvadrant	30
	f) výpad zorného poľa (laterálne) pri strate alebo slepote druhého oka	60-70
6. Koncentrické zúženie (obojstranné zúženie zorného poľa na 10° až 5° centrálne je ťažká slabozrakosť, zúženie zorného poľa na 5° centrálne je praktická slepota aj pri zachovaní zrakovej ostrosti)		

	a) koncentrické zúženie zorného póla na 5° centrálne pri normálnom zornom poli druhého oka	20
	b) obojstranné zníženie na 30° od centra	10-20
7. Koncentrické zúženie pri strate druhého oka		
	a) na 50° od centra	40
	b) na 30° od centra	60
	c) na 10° až 5° od centra	80-90
8. Nepravidelné výpady zorného poľa, veľké skotómy v 50° zorného poľa binokulárne		30-40
9. Obrna očných svalov, ak oko musí byť vylúčené z videnia		20
10. Diplopia		10-20
11 . Strabizmus u detí		10-20
12. Strata jedného oka		30
13. Strata šošovky bez poruchy zrakovej ostrosti		
	a) jedného oka u dieťaťa do skončenia povinnej školskej dochádzky	10-20
	b) oboch očí u dieťaťa do skončenia povinnej školskej dochádzky	20-30
	c) ostatné prípady, jedného oka oboch očí	10 20
14. Strata šošovky jedného oka pri slepote alebo strate druhého oka		
	a) u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	40-50
	b) ostatné prípady	30-40
15. Odstránenie oka pre zhubný nádor		
	a) počas onkologického liečenia	100
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40
	c) neliečiteľné formy	100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia zrakovej ostrosti s korekciou, rozsahu zorného poľa, hĺbkového videnia, okulomotoriky, slzenia, citlivosti na prach, na svetlo, ochorenia očných adnexov a adaptácie.Miera funkčnej poruchy ptózy hornej mihalnice s úplným uzáverom očnej štrbiny, glaukómu (zelený zákal) a ostatných očných chorôb sa určí podľa stupňa zúženia zorného poľa, zrakovej ostrosti, schopnosti orientovať sa a psychického stavu.**VII. Sluch a poruchy ústroja rovnováhy**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Vrodená obojstranná praktická hluchota u detí alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla pred rozvinutím reči, do skončenia prípravy na povolanie		70-80
2. Získaná obojstranná praktická hluchota alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla až po rozvinutí reči, do 18. roku veku		60-80
3. Obojstranná praktická hluchota dospelých alebo hluchota dospelých		60-70
4. Obojstranná ťažká nedoslýchavosť u detí a dospelých zisťovaná slovnou alebo objektívnou audiometriou		50-60
5. Obojstranná stredne ťažká nedoslýchavosť u detí		50
6. Obojstranná stredne ťažká nedoslýchavosť u dospelých		30-40
7. Poruchy rovnováhy (objektivizovateľné poruchy vestibulárneho ústroja)		
	a) lahké závraty s hučaním v ušiach	20-30
	b) stredne ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)	30-40
	c) ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi) alebo ťažký tinnitus	50-70
8. Komplikovaný chronický zápal stredného ucha		20-30
9. Strata jednej ušnice		10
10. Strata oboch ušníc		30
11 . Zhubné nádory (hltana, mandlí, hrtana, slinných žliaz a pod.)		
	a) po odstránení nádoru pri onkologickej liečbe do piatich rokov	40-80
	b) neliečiteľné formy zhubných národov	90-100
	c) po stabilizácii zdravotného stavu	40

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia sluchu, poruchy reči, následkom poškodenia sluchu, hučania v ušiach, bolesti v ušiach, poruchy rovnováhy, závratov, sociálnej adaptability a obmedzenia komunikačných schopností.**VIII. Srdce a obehové ústrojenstvoA. Postihnutie srdca**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Vrodené alebo získané srdcové chyby a postihnutie veľkých srdcových ciev, ischemická choroba srdca, stavy pri infarkte myokardu, chronické reumatické choroby srdca, stavy po operáciách, kardiomyopatie, stavy pri myokarditídach a pod.		
	a) bez podstatného zníženia výkonnosti žiadne prejavy nedostatočnosti ako dýchavičnosť, anginózne bolesti i pri obvyklom silnejšom telesnom zaťažení (napr. rýchla chôdza 7-8 km/hod., ťažká telesná práca, maximálna záťaž 100 W)	0-10
	b) stavy zodpovedajúce NYHA II stupeň postihnutia zodpovedá poklesu výkonnosti pri stredne ťažkom zaťažení (napr. chôdza 5-6 km/hod., ťažkosti pri stredne ťažkej telesnej práci a rekreačných aktivitách, maximálna záťaž 75 W)	20-40
	c) stavy zodpovedajúce NYHA III stupeň postihnutia zodpovedá podstatnému obmedzeniu bežnej fyzickej aktivity (napr. prechádzka 3-4 km/hod., stúpanie po schodoch na 1. poschodie, ľahká telesná práca, maximálna záťaž 50 W)	50-60
	d) stavy zodpovedajúce NYHA IV zjavné prejavy srdcového zlyhania v pokoji, dlhodobotrvajúce dekompenzácie, neschopnosť akejkoľvek fyzickej aktivity (max. 25 W)	70-90
2. Poruchy srdcového rytmu		
	a) bez hemodynamických účinkov alebo pri nepatrných subjektívnych ťažkostiach	0-10
	b) s ľahkými hemodynamickými poruchami, liečbou kompenzované poruchy	20-30
	c) s ťažkými hemodynamickými poruchami (záťažová insuficiencia) alebo liečbou ťažko ovplyvniteľné poruchy	50-70
3. Stavy po operácii srdca, náhradách srdcových chlopní, operácii srdcových chýb, po resekcii aneuryzmy, revaskularizačných výkonoch		
	a) s dobrým funkčným výsledkom	20-30
	b) pri závažnom znížení výkonu	50-80
4. Implantácia kardiostimulátora		20-30
5. Stavy po koronárnej angioplastike s dobrým efektom		10-30
6. Chronické cor pulmonale miera funkčnej poruchy sa určí podľa porúch výkonnosti srdca a pľúc s prihliadnutím na stupeň hromadenia krvi v pľúcach a pľúcnej hypertenzie		50-70
7. Transplantácia srdca do piatich rokov od transplantácie podľa funkcie a liečby		40-60

B. Postihnutie ciev

Druh zdravotného postihnutia	**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Artériovenózne píšťaly	

	a] bez hemodynamickeho účinku alebo porúch penlerneho prekrvenia		0-10
	b) s nepatrnými hemodynamickými vplyvmi alebo s poruchami periférneho prekrvenia		20-30
	c) s manifestnými prejavmi		30-50
2.	Ane	uryzmy (podľa polohy a veľkosti)	
	a) bez funkčnej poruchy, bez obmedzenia výkonnosti		0-10
	b) malé periférne výdute		0-10
	c) iné		20-30
	d) disekujúce aneuryzmy aorty, veľké aneuryzmy abdominálnej aorty a veľkých panvových tepien s obmedzením výkonnosti		40-60
3. Tepnové uzáverové choroby - uzávery tepien dolných končatín			
	a) štádium I. podľa Fontainea na jednej dolnej končatine alebo na obidvoch končatinách		0-10
	b) štádium II. podľa Fontainea s obmedzením kolaterálneho obehu, klaudikácie po 300 m až 500 m (Doppler na nohe 80-100 mm Hg)		20-30
	c) štádium III. podľa Fontainea klaudikácie po 50 m-300 m (Doppler na nohe 60-80 mm Hg)		40-50
	d) štádium IV. podľa Fontainea s bolesťami v pokoji a trofickými zmenami		50-70
4. Kŕčové žily			
	a) s nepatrným opuchom na končatine s minimálnymi trofickými zmenami na koži bez ťažkostí, jedna alebo obidve končatiny		0-10
	b) s výraznými ťažkosťami z hromadenia krvi v žilách, prítomnými recidívami zápalu - jedna alebo obidve končatiny		10-20
	c) s chronickými recidivujúcimi defektmi podlá rozsahu a výskytu na jednej alebo na obidvoch končatinách		30-50
	d) chronická venózna insuficiencia		
		1. jedna dolná končatina	30-40
		2. obidve dolné končatiny	40-60
	e) posttrombotický syndróm v oblasti panvy alebo dutých žíl - prichádza do úvahy vyššie hodnotenie		
5. Lymfedém na jednej alebo na obidvoch končatinách			
	a) so zväčšením obvodu končatiny do 5 cm		0-10
	b) so zväčšením obvodu nad 5 cm, s obmedzením pohybu končatiny pre väčšiu hmotnosť a pre ovplyvnenie kĺbových funkcií		20-30
	c) pri neschopnosti používať postihnutú končatinu		40-60
6. Poruchy krvného tlaku			
	a) 1 . stupeň - mierna forma		0-20
	b) 2. stupeň - stredná forma		20-30
	c) 3. stupeň - ťažká forma		40-60
7. Funkčné srdcovocievne syndrómy, ortostatická hypotónia			
	a) s ľahkými klinickými prejavmi		0-10
	b) s častými závratmi a so sklonom ku kolapsom		20-30

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu a stupňa obmedzenia výkonnosti srdcovocievneho systému. Na určenie miery funkčnej poruchy zdravotného postihnutia je menej dôležitý druh ochorenia srdca a obehového ústrojenstva ako rozdielna strata výkonu podľa už prítomného štádia ochorenia.Pri tepnových uzáveroch na hornej končatine sa určí stupeň funkčnej poruchy tak, že sa porovnáva s inými zdravotnými postihnutiami v tejto oblasti.Pri veľmi výrazných poruchách – lymfedéme treba brať do úvahy zohyzdenie končatiny.Pri poruche krvného tlaku sa miera funkčnej poruchy určí po systematickej farmakoterapii.**IX. Dýchacia sústava**

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Chronický zápal priedušiek bez poruchy ventilácie			0-10
2. Opakujúce sa zápaly pľúc so spastickou zložkou			10-20
3. Chronická astmatická bronchitída so spastickou zložkou, bronchiektázia, emfyzém pľúc, pneumokoniózy, pľúcna fibróza, neaktívna tuberkulóza, stavy po operácii pľúc s trvalým obmedzením pľúcnych funkcií			
	a) ľahký stupeň		20
		1. dýchavičnosť, ktorá sa vyskytuje už pri stredne ťažkom zaťažení	
		2. stredne ťažká telesná práca	
		3. zníženie pľúcnych funkcií o menej ako 50 % príslušných hodnôt	
	b) stredný stupeň		30-40
		1. dýchavičnosť, ktorá sa vyskytne už pri každodennom ľahkom zaťažení	
		2. ľahká telesná práca	
		3. zníženie pľúcnych funkcií až o 50 %	
	c) ťažký stupeň		50-70
		1. dýchavičnosť už pri minimálnom zaťažení alebo v pokoji	
		2. zníženie pľúcnych funkcií väčšie ako 50 %	
4. Bronchiálna astma			
	a) bez trvalého obmedzenia funkcie so sporadickými záchvatmi		10
	b) s trvalým obmedzením pľúcnych funkcií		
		1. ľahký stupeň (zníženie pľúcnych funkcií pod 50 %)	20
		2. stredný stupeň (zníženie pľúcnych funkcií o 50 %)	30-40
		3. ťažký stupeň (zníženie pľúcnych funkcií viac ako 50 %)	50-70
5. Zhubné nádory (bronchiálne alebo pľúcne)			

	a) počas chemoterapie, aktinoterapie, chirurgickej liečby		80
	b) neliečiteľné formy		100
	c) stav po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov) s ľahkým obmedzením pľúcnych funkcií		40-50
	d) obmedzenie pľúcnej funkcie stredného až ťažkého stupňa		60-80
6. Bronchiálna astma u detí, astmatický syndróm			
	a) ľahká forma astmatické bronchitídy bez trvalého obmedzenia ventilačnej poruchy pľúc, ktoré trvajú aspoň šesť týždňov v roku		20-30
	b) stredná forma-stredne ťažká perzistujúca astmatické bronchitídy trvajúce aspoň dva až tri mesiace v roku s trvalou ventilačnou poruchou pľúc ľahkého až stredného stupňa		30-50
	c) ťažká forma trvalá ventilačná porucha stredne ťažkého až ťažkého stupňa		50-70
	d) trvalá globálna dychová nedostatočnosť s prejavmi dekompenzácie		80-90
7. Sarkoidóza			
	1. zväčšenie vnútrohrudných uzlín s ľahkým funkčným obmedzením a klinickou symptomatológiou		20
	2. postihnutie pľúc s klinickou symptomatológiou		20-70
8. Ústna dutina a horné dýchacie cesty			
	a) defekt pier so stálym slinotokom, s poruchou reči a príjmu potravy		20-30
	b) ťažká porucha funkcie jazyka, artikulácie, žuvania s možnosťou prijímať len tekutú stravu		50-60
	c) rozsiahly defekt podnebia s protézou		20
	d) strata podnebia bez možnosti korekcie protézou s poruchou reči a príjmu potravy		50-60
	e) vrodené rázštepy pier, čeľustí, podnebia u detí do dosiahnutia dobrého funkčného stavu orofaciálnej sústavy		40-60
	f) stavy po operáciách rázštepu pier, čeľustí, podnebia u dospelých podľa poruchy reči a prehltania		20-30
	g) izolovaný rázštep pier alebo podnebia		20-30
	h) trvalá tracheostómia (celkový stav, komplikácie)		50-60
	i) obojstranná obrna nervu recurrens s poruchou hlasu		30
	j) poruchy artikulácie a hlasu		
		1. ťažko zrozumiteľná reč	20-30
		2. nezrozumiteľná reč	50-60
		3. ťažká zajakavosť	20-30
	k) iné poruchy priechodnosti dýchacích ciest (podľa ovplyvnenia dýchania a výkonnosti)		20-30
9. Chronický zápal prínosových dutín ťažkého stupňa s komplikáciami (hnisavá sekrécia, dráždenie trojklaného nervu, tvorba polypov, vnútrolebkové, očné)			20-40
10. Úplná strata čuchu			10-20

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa vplyvu vlastnej choroby na celkový stav, pôsobenia a dôsledkov na ostatné orgány. Pri sarkoidóze sa určí podľa

rozsahu obmedzenia pľúcnych funkcií.**X. Tráviace ústrojenstvoA. Ochorenie pažeráka**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Trakčný divertikul (podľa veľkosti a ťažkostí)		0-10
2. Pulzný divertikul		
	a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	0-10
	b) so značnou prekážkou pri príjme potravy	20-40
3. Funkčná alebo organická stenóza pažeráka		
	a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	0-10
	b) s poruchou pri príjme potravy	20-30
	c) so značnou poruchou výživy a výkonnosti	40-60
4. Malígny nádor pažeráka		
	a) po radikálnej a onkologickej liečbe nádoru treba počkať spravidla päť rokov, či bola liečba úspešná	40-80
	b) so značným úbytkom výživy a výkonnosti	90-100
5. Totálna náhrada pažeráka s poruchou príjmu potravy, s obmedzením výživy a výkonnosti, so zohľadnením zohyzďujúceho pôsobenia		70-90

B. Ochorenie žalúdka

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Chronické, recidivujúce vredy žalúdka a dvanástnika		
	a) recidivujúce po dvoch-troch rokoch	0-10
	b) s častejšími recidívami ochorenia	20-30
	c) s trvalým výrazným znížením výživy a výkonnosti s komplikáciami	40-50
2. Totálne odstránenie žalúdka, hodnotí sa vplyv na stav výživy a úbytok výkonnosti, prípadné komplikácie		50-80
3. Chronická gastritída (ireverzibilná zmena sliznice žalúdka)		
	a) bez podstatných klinických prejavov	0-10
	b) s úbytkom výživy a výkonnosti alebo s výraznými komplikáciami	20-30
4. Dráždivý žalúdok (funkčná porucha)		0-10
5. Čiastočné odstránenie žalúdka, gastroenteroanastomóza		
	a) s dobrou funkciou	10-20
	b) s komplikáciami (napr. dumpingový syndróm, ulcus pepticum)	30-50
6. Čiastočné alebo úplné odstránenie žalúdka pre malignitu - treba počkať spravidla päť rokov, či bola liečba úspešná		
	Počas tohto obdobia:	
	a) pri čiastočnom odstránení žalúdka vo včasnom štádiu (early cancer - T1-NOMO)	40-50
	b) po čiastočnej alebo úplnej resekcii žalúdka pri prebiehajúcom onkologickom liečení	80-100
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100

C. Ochorenie tenkého a hrubého čreva

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Chronický zápal čriev, divertikulitída, divertikulóza, čiastočné resekcie čreva alebo iné črevné poruchy		
	a) bez podstatných klinických prejavov (napr. syndróm dráždivého čreva)	0-10
	b) so silnejšími trvalými symptómami (napr. hnačky, spazmy a pod.)	20-30
	c) so značným úbytkom hmotnosti a výkonnosti	30-50
2. Colitis ulcerosa, idiopatická proktokolitída, Crohnova choroba		
	a) s miernym účinkom na celkový stav (hnačky, znížená výkonnosť)	10-20
	b) so stredne závažným účinkom na celkový stav (trvalé alebo často recidivujúce zápaly sliznice s krvácaním)	30-50
	c) s ťažkým účinkom na celkový stav a výkonnosť (perforácie, opakované operácie, malnutrícia)	60-80

3. Črevné malabsorpcie (coeliakia, sprue, malabsorpcia spôsobená intoleranciou)		
	a) bez podstatných klinických prejavov pri dietoterapii u dospelých	30-50
	b) u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	40-60
	c) na liečbu rezistentné pokročilé formy u dospelých so znížením stavu výživy a výkonnosti	60-80
4. Po odstránení malígneho tumoru čreva (treba počkať spravidla päť rokov na efekt liečby)		
	V priebehu tohto obdobia:	
	a) po odstránení lokalizovaných črevných nádorov z oblasti tračníka alebo rekta vo včasnom štádiu (T1-NOMO Dukes A) počas onkologickej liečby	50-60
	b) s vytvorením trvalej kolostómie	70-80
	c) počas onkologickej liečby bez vytvorenia kolostómie	60-70
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	e) neliečiteľné formy	90-100
5. Stavy po odstránení podstatnej časti tenkého alebo hrubého čreva (nenádorové príčiny)		30-50
6. Zrasty v brušnej dutine		
	a) bez výraznej klinickej symptomatológie	0-10
	b) s poruchami pasáže	20-30
	c) s častými recidivujúcimi ileóznymi stavmi	50-60
7. Hemoroidy		
	a) bez výrazných ťažkostí s občasným krvácaním	0-10
	b) s častými recidivujúcimi zápalmi, trombotizovaním alebo silnejším krvácaním	10-20
8. Vyvrátenie konečníka		
	a) malý reponibilný	0-10
	b) trvalý s krvácaním	20-40
9. Slabosť zvierača riti s občasným odchodom stolice		40-60
10. Strata zvierača riti		60-80
11 . Perianálne píšťaly		
	a) nepatrné, bez stálej sekrécie	0-10
	b) s častou alebo trvalou sekréciou	20-40
12. Umelá riť (kolostómia, ileostómia)		
	a) s dobrou možnosťou uzáveru	50-60
	b) bez možnosti uzáveru	60-80

D. Ochorenie pečene, žlčových ciest, podžalúdkovej žľazy

Druh zdravotného postihnutia	**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Ochorenia pečene (bez ohľadu na etiológiu) Funkčná hyperbilirubinémia	0-10
2. Chronická perzistujúca hepatitída	10-20
3. Chronická agresívna hepatitída - podľa aktivity a funkčnej poruchy	

	a) ľahkéno stupňa	10-20
	b) stredného stupňa	20-40
	c) ťažkého stupňa	50-90
4. Fibróza pečene		
	a) ľahkého stupňa	0-10
	b) ťažšieho stupňa	10-20
5. Zápalová cirhóza pečene		
	a) stacionárna	20-30
	b) s miernou aktivitou	30-40
	c) s vyššou aktivitou, progredujúca	50-70
	d) portálna hypertenzia po skratovej operácii	50-70
6. Steatóza pečene, toxické poškodenie pečene		
	a) bez mezenchýmových reakcií	0-10
	b) steatóza s hepatitídou, chronická toxická hepatitída - ako pri chronickej agresívnej hepatitíde	50-90
7. Resekcia pečeňového laloka		50-70
8. Malígne nádory pečene, žlčníka, žlčových ciest, podžalúdkovej žľazy		
	a) počas onkologickej liečby	90-100
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	c) neliečiteľné formy	90-100
9. Transplantácia pečene (podlá funkčného nálezu, stavu výživy a výkonnosti)		50-90
10. Chronické zápaly intrahepatálnych žlčových ciest - hodnotí sa ako pri chronickej agresívnej hepatitíde alebo cirhóze		20-80
11 . Dyskinéza žlčových ciest sa hodnotí podlá výskytu biliárnych kolík s odstupom viacerých mesiacov		0-10
12. Ochorenia žlčových ciest (litiáza, chronické recidivujúce zápaly)		
	a) s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov, zápalov s odstupom rokov	0-10
	b) s častejšími kolikami a so zápalmi, s intenzívnymi ťažkosťami	10-20
	c) s dlhotrvajúcimi zápalmi alebo s komplikáciami	20-40
13. Strata žlčníka		
	a) so zvyškovými funkčnými poruchami, postcholecystektomický syndróm	10-20
	b) pri dlhšie trvajúcich kolikách	20-40
14. Chronické ochorenie podžalúdkovej žľazy podľa účinku na celkový zdravotný stav, častosť a rozsah bolesti		
	a) čiastočné zníženie výkonnosti, slabšia výživa, dyspeptické ťažkosti, hnačky	0-10
	b) zreteľné zníženie výkonnosti, oslabenie výživy, častejšie hnačky	30-40
	c) výrazné zníženie výživy a výkonnosti, tukové stolice	40-60

E. Prietrž

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Slabinová, skrotálna alebo stehenná prietrž podľa veľkosti a reponibility		
	a) jedno- alebo obojstranná bez klinickej symptomatologie	0-10
	b) pri klinickej symptomatológii (bolesti, obmedzenie pohybu pri záťaži a pod.)	10-20
2. Pupočná prietrž alebo prietrž v bielej línii podľa kinickej symptomatologie		0-10
3. Prietrž v jazvách po brušnej operácii		
	a) bez výraznej symptomatologie podľa veľkosti	0-10
	b) so značným obmedzením brušného lisu	10-20
	c) pri poruchách pasáže bez značných komplikácií	20-30
	d) pri častých recidivujúcich prejavoch ileóznych stavov	30-40
4. Prietrž bránice		
	a) pažeráková sklzná prietrž	0-10
	b) iné malé bránicové prietrže bez podstatnej funkčnej poruchy	0-10
	c) väčšie bránicové prietrže podľa stupňa funkčnej poruchy (refluxná ezofagitída)	10-20
	d) prietrž s rozsiahlym premiestnením brušných orgánov s poruchami pasáže a s vplyvom na kardiopulmonálny systém	40-60
5. Hydrokéla a varikokéla		0-10

Miera funkčnej poruchy sa pri organických a funkčných ochoreniach zažívacieho ústroja určí podľa stupňa a úbytku výkonnosti, stupňa orgánových porúch a podľa potreby osobitných režimových opatrení. Pri alergicky podmienených ochoreniach má význam zamedzenie pôsobenia alergénov.Po selektívnej proximálnej vagotómii prichádza hodnotenie miery funkčnej poruchy do úvahy, ak sú prítomné črevné poruchy (hnačky) alebo pretrvávajú účinky základného ochorenia.Vyvrátenie konečníka, hemoroidy a rektálne píšťaly treba hodnotiť podľa lokality, rozsahu, funkcie zvierača a črevnej steny.Pri rozsiahlom vyvrátení konečníka, kolostómii, ileostómii a silne secernujúcich sterkorálnych fistúl treba hodnotiť i psychickú ujmu (najmä obmedzenie spoločenského styku, sexuálneho života).**XI. Ochorenie kože**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Jazvy po popálení alebo poleptaní na ploche		
	a) do 40 % kožného krytu	10-20
	b) nad 40 % kožného krytu (dekubity)	20-40
2. Ekzémy		
	a) chronický ekzém (napr. kontaktný ekzém) na viditeľných častiach tela (ťažšieho stupňa)	20-30
	b) endogénny ekzém, atopická dermatitída s dlhotrvajúcimi prejavmi generalizovaného charakteru, dermorespiračný syndróm	30-50
	c) seboroický ekzém ťažšieho stupňa s postihnutím viditeľných častí tela	50-60
3. Acne vulgaris (Induratívna forma) s tvorbou vredov so značnou kozmetickou ujmou		20-30

4. Acne conglobata s opakovanou tvorbou píšťal, vredov a trvalou premenou tkaniva na jazvy		30-40
5. Systémové ochorenia spojivového tkaniva (lupus erythematosus, dermatomyozitída, sklerodermia)		
	a) kožné zmeny ohraničené na predilekčných miestach alebo pri väčšom rozšírení, podľa funkčného postihnutia	20-30
	b) rozsiahle kožné zmeny, ulcerácie, obmedzenie pohybov v kĺboch, postihnutie vnútorných orgánov	40-60
6. Pľuzgierovité kožné ochorenia (napr. pemfigus)		
	a) ťažšie postihnutie Koze a slizníc	30-40
	b) generalizované postihnutie kože a slizníc	60-80
7. Psoriasis vulgaris		
	a) s výskytom na predilekčných miestach	10-20
	b) generalizovaná forma s kĺbovým postihnutím, remisiami trvajúcimi niekoľko mesiacov	30-50
	c) generalizovaná ťažká forma postihujúca celý povrch tela bez období zlepšenia	50-60
8. Erytrodermia		
	a) pri malej intenzite zápalového procesu	20-30
	b) pri závažnej intenzite zápalového procesu s ťažkou alteráciou celkového stavu	40-50
9. Ichtyóza		
	a) stredne ťažká forma dlhodobo postihujúca trup a končatiny	20-30
	b) ťažká forma postihujúca celý povrch tela	60-80
10. Dermatomykózy		
	a) postihnutie nechtových platničiek rúk a nôh, priľahlých častí kože, tiež v intertriginóznych priestoroch	10-20
	b) systémové mykózy (napr. kandidóza, histoplazmóza, kokcidiomykóza) s rozsiahlymi prejavmi na koži, s postihnutím niekoľkých vnútorných orgánov, systémov s alteráciou celkového stavu	40-60
11 . Recidivujúci eryzipel podlá stupňa lymfedému alebo obmedzenia pohyblivosti		20-30
12. Recidivujúci pásový opar		20-30
13. Úplná strata vlasov a ochlpenia		30-50
14. Malígne tumory kože (s výnimkou malých bazaliómov)		
	a) po odstránení melanómu alebo iných malígnych kožných tumorov v počiatočnom štádiu	30-40
	b) v pokročilom štádiu, neliečiteľné formy	80-100
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	30-40

Miera funkčnej poruchy sa pri kožných ochoreniach určí podľa druhu, rozšírenia, lokality, účinku na celkový stav, sprievodné prejavy ako svrbenie, mokvanie, pálenie, zápach, tvorba jaziev.**XII. Pohybový a podporný aparátA. Chrbtica, choroby kĺbov, zápalové reumatické ochorenie, iné choroby kostí, chrupiek, šliach, svalov**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Poruchy chrbtice		
	a) zlomeniny tela stavca do 1/4 tela stavca, spondylolistéza I. a II. stupňa, vrodené chyby a deformácie, stavy po operáciách s ľahkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice	10
	b) degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami dráždenia nervov a svalov, s poruchou svalového korzetu stredného stupňa, so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice	20-30
	c) ostatné postihnutia chrbtice s ťažkým stupňom poruchy funkcie (napr. skoliózy II. až IV. stupňa), s výraznou deformitou hrudníka s prihliadnutím na stupeň kardiopulmonálnej insuficiencie chronického charakteru, spondylolistézy III. a IV. stupňa, primárna diseminovaná hyperostóza s ankylózou vo viacerých segmentoch chrbtice	40-60
	d) stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, rozsiahle degeneratívne zmeny III. a IV. stupňa s ťažkými poruchami funkcie (recidivujúcimi chronickými iritáciami nervov až radikulopatiami s motorickým deficitom na periférii trvalého charakteru, insuficiencia svalového korzetu)	30-50
2. Scheurmannova choroba s trvalou staticko-dynamickou poruchou funkcie Scheurmannova choroba sa hodnotí po 18. roku života		
	a) ľahký stupeň poruchy funkcie s chronickou vertebralgiou	0-10
	b) stredný a ťažký stupeň poruchy funkcie s nosením korzetu	20-30
3. Spondylartritída ankylozujúca - Bechterevova choroba		
	a) stredne ťažká forma (III. a IV. stupeň)	20-40
	b) ťažké formy (V. stupeň)	40-60
	c) ťažký stupeň postihnutia chrbtice s ankylózou bedrových kĺbov	70-100
4. Artropatie, zápalové reumatické ochorenia, iné choroby kostí, chrupiek, vnútornej výstelky kĺbu a šliach (chondropatie, synovitídy, tendovaginitídy, entezopatie atď.)		
	a) ľahké formy, zriedkavo recidivujúce, s trvalou poruchou funkcie postihnutého kĺbu alebo iných anatomických štruktúr pri trvalom postihnutí výkonu práce horných končatín a dolných končatín	10-20
	b) stredne ťažké formy, občas recidivujúce, so strednou poruchou funkcie, ktorá trvalé obmedzuje výkonnosť organizmu	20-30
	c) ťažké formy, liečebne neovplyvniteľné, trvalé aktívne s progresiou, s výraznými deštruktívnymi zmenami, s ťažkou poruchou funkcie, ktorá postihuje viac kĺbov horných končatín, dolných končatín a chrbtice, ťažké deformity s ťažkou poruchou pohyblivosti s polytopnou lokalizáciou a orgánovým postihnutím	50-70
5. Osteoporóza, osteomalácia, osteopatia		
	a) ľahká forma lokálna alebo generalizovaná	10-20
	b) ťažká forma so zvýšenou lomivosťou kostí s výrazným obmedzením pohyblivosti a výskytom viacerých kompresívnych zlomenín tela stavca	30-60
6. Chronická osteomyelitída		

	a) ľahký stupeň - lokalizovaná nepatrná aktivita, drobné hnisanie vo fistule		20-30
	b) stredný stupeň, rozsiahlejší proces, častá alebo trvalá sekrécia z fistuly s obmedzením pohyblivosti s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a pri dolnej končatine, ak ide o lokalizáciu na váhonosných kĺboch alebo na chodidle		30-40
	c) ťažký stupeň - časté ťažké ataky, s horúčkou, vysokou FW, zreteľná infiltrácia mäkkých častí, sekrécia z fistuly a vylučovania sekvesterov, ťažký stupeň obmedzenia pohyblivosti a výkonnosti (opakovaný neúspech konzervatívnej aj operatívnej liečby)		50-70
7. Stavy po zlomenine rebier (iba sériové zlomeniny rebier)			
	a) ľahký stupeň obmedzenia ventilácie		20
	b) stredný stupeň obmedzenia ventilácie		30-40
	c) ťažký stupeň obmedzenia ventilácie		50-70
8. Stavy po úrazoch panvy			
	a) ľahká porucha obmedzujúca len dlhodobé státie a chôdzu		10-20
	b) stredne ťažká porucha s porušením statiky a dynamiky dolných končatín a driekovej chrbtice		30-40
	c) ťažké poruchy hybnosti dolných končatín, porucha funkcie zvieračov		50-80
9. Malígne nádory svalov, kostí a kĺbov			
	a) stavy po operácii pri prebiehajúcom onkologickom liečení		80
	b) stavy po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov liečby)		40
	c) neliečiteľné formy		90-100
10. Malý vzrast, telesná výška po skončení rastu			
	a) do 120 cm		50
	b) do 130 cm		40
	c) do 140 cm		30
11 . Svalové ochorenia			
	1. myopatie, kongenitálne, progresívne svalové dystrofie (Duchenneov, Beckerov typ a pod.), zápalové myozitídy, polyomyozitídy a pod., metabolické a endokrinné		
		a) ľahšia forma s obmedzením hýbavosti	30-50
		b) stredná forma s výrazným obmedzením hýbavosti	60-80
		c) ťažká forma (imobilita)	80-100
	2. myasténia gravis, myastenický syndróm		
		a) ľahké formy	20
		b) stredne ťažké formy s obmedzením hýbavosti	40-60
		c) ťažké formy s výrazným obmedzením hýbavosti	60-80
12. Poúrazové svalové ochorenia			
	a) ľahká forma (napr. odtrhnutie dlhej hlavy dvojhlavového svalu)		0-10
	b) stredne ťažká forma s funkčným obmedzením		20-30
	c) ťažká forma s výrazným funkčným obmedzením (pri dominantnej končatine + 10 %)		40-50

B. Postihnutie končatínB.1. Horné končatiny

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Strata oboch horných končatín		100
2. Úplná strata jednej hornej končatiny a jednej dolnej končatiny		100
3. Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo s veľmi krátkym kýpťom (ramena) (pri dominantnej končatine + 10 %)		60
4. Strata jednej hornej končatiny v ramene alebo v lakťovom kĺbe (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
5. Strata jednej hornej končatiny v predlaktí (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
6. Strata jednej ruky (celej) (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
7. Strata všetkých piatich prstov jednej ruky alebo iná strata úchopovej schopnosti jednej ruky		
	a) ľahký stupeň	20-30
	b) ťažký stupeň (pri dominantnej končatine + 10 %)	40-50
8. Strata všetkých desiatich prstov na rukách		70-80
9. Strata jednotlivých prstov na ruke		
	a) strata jedného palca	25
	b) strata dvoch palcov	40
	c) strata ukazováka, prostredníka, prstenníka	10
	d) strata malíčka	0
	e) strata prvého a druhého prsta, prvého a tretieho prsta, prvého a štvrtého prsta	30
	f) strata druhého a tretieho prsta, druhého a štvrtého prsta	30
	g) strata prvého a piateho prsta, druhého a štvrtého prsta	25
	h) strata tretieho a štvrtého prsta, tretieho a piateho prsta	25
	i) strata štvrtého a piateho prsta	20
	j) strata troch prstov s palcom	40
	k) strata štyroch prstov s palcom	50
	l) strata štyroch prstov (palec zachovaný)	40
	m) strata druhého až piateho prsta na oboch rukách	80
10. Stuhnutie ramenného kĺbu v priaznivej polohe pri pohyblivom ramennom kĺbe (pri dominantnej končatine + 10 %)		10-20
11. Stuhnutie v ramennom kĺbe v nepriaznivom postavení alebo v porušenej pohyblivosti ramenného kĺbu ťažkého stupňa (pri dominantnej končatine + 10 %)		20-30
12. Obmedzenie pohyblivosti jedného ramenného kĺbu		
	a) ľahkého stupňa (elevácie do 120°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie)	0-10
	b) stredného stupňa (elevácie do 90°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie) (pri dominantnej končatine + 10 %)	10-20
13. Obmedzenie pohyblivosti oboch ramenných kĺbov		

	a) ľahkého stupňa	20
	b) stredného stupňa	30
	c) ťažkého stupňa	40
14. Instabilita ramenného pletenca		
	a) ľahkého stupňa (subluxácie)	10
	b) stredného stupňa (zriedkavé luxácie)	20-30
	c) ťažkého stupňa (časté luxácie) (pri dominantnej končatine + 10 %)	40
15. Pseudoartróza kľúčnej kosti		10
16. Pseudoartróza ramennej kosti		
	a) stabilná	30
	b) instabilná	50
17. Obmedzenie pohyblivosti lakťového kĺbu		
	a) ľahkého stupňa (vystretie/ ohnutie 0°- 30°- 120°)	0-10
	b) ťažšieho stupňa (najmä ohnutie vrátane obmedzenia rotácie predlaktia) (pri dominantnej končatine + 10 %)	20-30
18. Stuhnutie lakťového kĺbu		
	a) v priaznivom postavení	10-20
	b) v nepriaznivom postavení (pri dominantnej končatine + 10 %)	30-40
19. Pseudoartróza vretennej a lakťovej kosti		
	a) stabilná	10-20
	b) instabilná	20-30
20. Stav po zlomenine vretennej kosti a lakťovej kosti zhojenej s dislokáciou a funkčnou poruchou susedných kĺbov		
	a) ľahký stupeň	20
	b) stredný stupeň	30
	c) ťažký stupeň (pri dominantnej končatine + 10 %)	40
21. Obmedzenie pohyblivosti zápästia		
	a) ľahkého stupňa (vystretie/ohnutie 30° - 0° - 40°)	0-10
	b) ťažšieho stupňa (vystretie/ohnutie) (pri dominantnej končatine + 10 %)	20-30
22. Stuhnutie zápästia		
	a) v priaznivom postavení (ľahká dorzálna extenzia možná)	10
	b) v nepriaznivom postavení (pri dominantnej končatine + 10 %)	20
23. Stav po zlomenine zápästných kostí alebo po zlomenine jednej záprstnej kosti a viacerých záprstných kostí s poruchou funkcie ruky		
	a) ľahký stupeň	0-10
	b) stredný stupeň	20
	c) ťažký stupeň	30
24. Poúrazové aseptické nekrózy zápästných kostí (aktívne štádium dva roky)		20-30
25. Nervové poškodenie hornej končatiny		

	a) plexus brachialis		
		1. poškodenie hornej časti	20-40
		2. poškodenie dolnej časti (pri dominantnej končatine + 10 %)	30-50
	b) nervus axiľlaris		30
	c) nervus radialis		20-30
	d) nervus ulnaris		20-30
	e) nervus medianus		
		1. poškodenie hornej časti	40
		2. poškodenie dolnej časti	30
	f) nervus radialis a nervus axillaris		40-50
	g) nervus radialis a nervus ulnaris		40-50
	h) nervus radialis a nervus medianus		40-50
	i) nervus ulnaris a nervus medianus		40-50
	j) nervus radialis, nervus ulnaris a nervus medianus v oblasti predlaktia (pri dominantnej končatine + 10 %)		40-60

B.2. Dolné končatiny

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Strata oboch dolných končatín v stehne		100
2. Strata jednej dolnej končatiny v stehne a jednej dolnej končatiny v predkolení s krátkymi amputačnými kýpťami s výrazne zníženou funkciou amputovaného kýpťa		80-90
3. Úplná strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny		100
4. Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym amputačným kýpťom		70-80
5. Strata jednej dolnej končatiny v stehne po kolenný kĺb		50-60
6. Strata jednej dolnej končatiny v predkolení s dostatočnou funkciou kýpťa a kĺbu		50
7. Strata oboch dolných končatín v predkolení		
	a) dobrá funkčnosť amputačných kýpťov	60
	b) oslabená funkčnosť amputačných kýpťov	70
8. Strata nohy v členkovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a) jednostranná	30-50
	b) obojstranná	40-50
9. Strata nohy v Chopartovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a) jednostranná s dobrým kýpťom	20-30
	b) obojstranná	40-50
10. Strata nohy v Lisfrancovom kĺbe alebo v oblasti metatarzov s dobrou alebo oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a) jednostranná s dobrým kýpťom	10-20
	b) obojstranná	30-40
11. Strata všetkých prstov na jednej nohe		20
12. Strata všetkých prstov na oboch nohách		30

13. Stuhnutie oboch bedrových kĺbov			
	a) v priaznivom postavení		60
	b) v nepriaznivom postavení		70-80
14. Stuhnutie jedného bedrového kĺbu			
	a) v priaznivom postavení		30
	b) v nepriaznivom postavení		60-70
15. Obmedzenie pohyblivosti bedrových kĺbov			
	a) ľahký stupeň (vystretie/ ohnutie s primeranou rotáciou, prinožením, unožením 0° - 10° - 90°)		
		aa) jednostranne	0-10
		ab) obojstranne	10-20
	b) stredný stupeň (vystretie/ ohnutie s primeranou rotáciou, prinožením, unožením 0° - 30° - 90°)		
		ba) jednostranné	20-30
		bb) obojstranné	30-40
	c) ťažký stupeň		
		1. jednostranné	30-40
		2. obojstranné	40-50
16. Vrodená luxácia bedrových kĺbov počas liečby podlá stupňa kĺbovej chyby (subluxácia-luxácia) a náročnosti použitej liečby			30-60
17. Stavy po operácii bedrového kĺbu s reziduálnou poruchou funkcie			
	a) ľahký stupeň		10-20
	b) stredný stupeň		20-30
	c) ťažký stupeň (pri obojstrannom postihnutí + 10 %)		40-50
18. Stavy po vykonanej endoprotéze bedrového kĺbu alebo kolenného kĺbu			
	a) jednostranná		20
	b) obojstranná		50
19. Pseudoartróza krčka stehennej kosti			
	a) stabilná		30
	b) instabilná		50
20. Pseudoartróza stehennej kosti			
	a) stabilná		30
	b) instabilná		50
21. Skrátenie dolnej končatiny			
	a) od 4 cm do 6 cm		20
	b) nad 6 cm		30
	c) nad 10 cm		40-50
22. Aseptická nekróza			
	Perthesova choroba v aktívnom štádiu počas liečenia (v rozsahu do dvoch rokov)		70-100
23. Stuhnutie jedného kolenného kĺbu			
	a) v priaznivom postavení (ohnutie o 5°-10°)		20-30
	b) v nepriaznivom postavení		40-50
24. Stuhnutie oboch kolenných kĺbov			
	a) v priaznivom postavení		50
	b) v nepriaznivom postavení		60

25. Uvolnenie väzivového aparátu kolena, luxácie			10-20
26. Stav po zlomenine jabĺčka			
	a) bez dislokácie úlomkov s opakovanou liečbou		10
	b) s dislokáciou úlomkov		20-30
27. Obmedzenie funkcie v kolennom kĺbe (vystretie/ohnutie)			
	a) ľahký stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 0° - 90°)		
		aa) jednostranne	0-10
		ab) obojstranne	10-20
	b) stredný stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 10° - 90°)		
		ba) jednostranne	20-30
		bb) obojstranne	30-40
	c) ťažký stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 30° - 90°)		
		ca) jednostranne	30-40
		cb) obojstranne	40-50
28. Pseudoartróza kostí predkolenia			
	a) stabilná		20-30
	b) instabilná		40-50
29. Stuhnutie horného členkového kĺbu			
	a) v priaznivom postavení (plantárna flexia od 5 do 15 stupňov)		20
	b) v nepriaznivom postavení (plantárna flexia nad 15 stupňov)		30
30. Stuhnutie dolného členkového kĺbu (v strednom postavení)			10
31 . Stuhnutie horného členkového kĺbu aj dolného členkového kĺbu			
	a) v priaznivom postavení		30
	b) v nepriaznivom postavení		40
32. Obmedzenie funkcie členkového kĺbu (vystretie/ohnutie, vbočenie chodidla)			
	a) ľahký stupeň		0-10
	b) stredný stupeň (0° - 0° - 30°)		10-20
	c) ťažký stupeň		20-30
33. Pes equinovarus vrodený (stupeň funkčnej poruchy závisí od rozsahu deformity nohy, frekvencie a intezity bolesti, od schopnosti či neschopnosti stáť a chodiť bez ortopedických topánok)			
	a) jednostranný		20-40
	b) obojstranný		30-60
34. Ostatné deformity nohy s poruchou statiky a dynamiky nohy pri stoji a pri chôdzi stredného a ťažšieho stupňa podlá závislosti od trvalého nosenia ortopedických topánok a potreby liečby bolesti nohy			20-60
35. Nervové výpady dolných končatín			

	a) plexus lumbosacralis		80
	b) nervus superior		20
	c) nervus inferior		20
	d) nervus femoralis		40
	e) nervus cutaneus femoralis		10
	f) nervus ischiadicus		
		1. proximálna časť	60
		2. distálna časť	50
	g) nervus peronaeus communis (nervus fibularis)		
		1. profundus	30
		2. superficialis	20
	h) nervus tibialis		30
36. Úplná afunkčnosť jednej dolnej končatiny			80

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty dolnej končatiny (anatomická alebo funkčná) a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami. Pri nervových postihnutiach dolnej končatiny sa posudzuje úplný nervový výpad. Čiastočný nervový výpad sa určuje polovicou príslušnej miery funkčnej poruchy. Izolované senzitívne nervové výpady sa neposudzujú.Miera funkčnej poruchy sa určí v závislosti od rozsahu funkčných porúch, rtg. zmien v zmysle degeneratívnych zmien a dosiaľ vykonanej liečby.Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty hornej končatiny (anatomická alebo funkčná) s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami.Pri strate všetkých desiatich prstov sa posudzuje strata celých prstov; neposudzuje sa strata jednotlivých článkov prstov.Pri nervových postihnutiach hornej končatiny sa posudzuje úplný nervový výpad pri intenzívnej liečbe (jeden rok). Čiastočný nervový výpad sa určuje polovicou príslušnej miery funkčnej poruchy. Izolované senzitívne nervové výpady sa neposudzujú.**XIII. Močové ústrojenstvoA. Postihnutie obličiek**

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Strata alebo výpad funkcie obličky pri zdravej druhej obličke			10-20
2. Vývojová anomália obličiek bez podstatných ťažkostí a bez funkčného obmedzenia			0-10
3. Nefirolitiáza bez funkčného obmedzenia			
	a) s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov		0-10
	b) s častejšími kolikami a ťažkosťami		10-20
4. Postihnutie obličiek s obmedzením funkcie (bez ohľadu na etiológiu)			
	aj lahkeho stupňa (obličkové lunkcie sú trvalé znížené s miernym obmedzením výkonnosti)		20-40
	b) stredného stupňa (obličkové funkcie sú značne znížené so značným obmedzením výkonnosti)		40-60
	c) ťažkého stupňa (sú prítomné laboratórne známky chronickej obličkovej insuficiencie s podstatným obmedzením výkonnosti)		60-80
5. Strata alebo výpad jednej obličky s funkčným obmedzením druhej obličky			
	a) ľahkého stupňa		
		1. bez progresie	20-30
		2. s progresiou	30-40
	b) stredného stupňa		40-60
	c) ťažkého stupňa		60-80
6. Postihnutie obličiek liečených umelou obličkou (dialýzou) s ohľadom na prítomné komplikácie			60-80
7. Transplantácia obličky			
	a) stav po transplantácii obličky do dvoch rokov		80-100
	b) stav po transplantácii obličky s dobrou funkciou štepu po dvoch rokoch		50-60
8. Malígny tumor obličky			
	a) po odstránení vo včasnom štádiu (T1 NOMO)		40-50
	b) po odstránení v iných štádiách		70-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov)		40-50
	d) neliečiteľné formy		90-100

B. Ochorenie močových ciest

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Chronický zápal močových ciest			
	a) ľahšieho stupňa (bez podstatnej poruchy mikcie)		0-10
	b) ťažšieho stupňa (so značnými poruchami mikcie)		10-20
2. Poruchy vyprázdňovania močového mechúra			
	a) lahšieho stupňa (pri nepatrnej retencii moču, nočné odkvapkávanie moču)		10
	b) ťažšieho stupňa (potrebné manuálne vyprázdňovanie, použitie močového stimulátora, značná retencia moču (nad 100 ml), bolestivé močenie		20-30
	c) s potrebou pravidelného cievkovania, trvalé nosenie cievky, urinálu, bez podstatných sprievodných prejavov		40-50
3. Malígny tumor močového mechúra (povrchový a infiltratívny)			
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (TI -2 NOMO)		40-60
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby		80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)		40-50
	d) neliečiteľné formy		90-100
4. Inkontinencia moču			
	a) relatívna inkontinencia moču		
		1. stresová I. stupňa	0-10
		2. stresová II. stupňa	20-30
		3. stresová III. stupňa	40-50
	b) úplná inkontinencia moču		50-70
5. Zvráskavený mechúr so značným zmenšením kapacity			20-40
6. Močovodno-kožná píšťala prednej močovej trubice pri inkontinencii moču			20
7. Močovo-črevná píšťala pri análnej inkontinencii			40-60
8. Obličkovo-kožná píšťala, močovodno-kožná píšťala a mechúrovo-kožná píšťala so značnou sekréciou			60-70
9. Umelý vývod moču navonok			60-80
10. Funkčne málo významné anomálie močovo-pohlavného systému			10-20
11. Anomálie so stredne ťažkým postihnutím až ťažkým postihnutím funkcie a telesnej výkonnosti			40-60
12. Vrodené chyby močovo-pohlavného systému s anomálnym vyústením, rázštepové chyby u detí			40-60

Stupeň postihnutia sa určí podľa rozsahu funkčnej poruchy do obdobia rekonštrukčného riešenia.Miera funkčnej poruchy zdravotného postihnutia močového ústrojenstva sa určí poruchou produkcie moču (overí sa najmä funkčným vyšetrením, lekárskymi nálezmi, urodynamickým vyšetrením, endoskopicky). Treba brať do úvahy aj zdravotné postihnutie iných orgánov (najmä srdca a obehu), aktivitu zápalového procesu, účinky na celkový stav a potrebu obmedzenia spôsobu života. Miera funkčnej poruchy pri zdravotných postihnutiach uvedených v písmene B bode šesť až dvanásť sa určuje len do obdobia rekonštrukčného riešenia.**XIV. Pohlavné orgányA. Mužské pohlavné orgány**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Strata penisu		40-50
2. Čiastočná strata penisu		20-40
3. Malígny tumor penisu		
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (TI -2 NOMO)	40-50
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
4. Strata oboch semenníkov alebo úplná atrofia oboch semenníkov		
	a) pred skončením telesného vývoja	20-40
	b) v produktívnom veku	20-30
	c) vo vyššom veku	10
5. Malígny tumor semenníka		
	a) po odstránení lokalizovaného seminómu alebo lokalizovaného malígneho teratómu bez postihnutia lymfatických uzlín (TI NOMO)	40-50
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	70-80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
6. Chronické zápaly prostaty s trvalými značnými poruchami mikcie		10-20
7. Adenóm prostaty bez porúch mikcie alebo s ľahkou poruchou		0-10
8. Malígny tumor prostaty		
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (TI -2 NOMO)	40-50
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
9. Malígny tumor prsnej žľazy		
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-60
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
10. Vrodené chyby pohlavných orgánov		40-60

B. Ženské pohlavné orgány

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1 . Strata prsníka nenádorovej etiológie (vo fertilnom veku)		
	a) jednostranná	30
	b) obojstranná	50

2. Strata atrofického prsníka po menopauze		
	a) jednostranná	10-20
	b) obojstranná	20-30
3. Hypertrofia prsníkov (pubertálna forma, mastoptóza)		10-20
4. Malígny tumor prsnej žľazy		
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-60
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
5. Strata maternice alebo sterilita vo fertilnom veku (treba prihliadať na psychoreaktívne poruchy)		10-20
6.	Malígny tumor krčka maternice a tela maternice (s výnimkou carcinoma in situ)	
	a) po odstránení tumoru krčka maternice alebo tela maternice v štádiu 1a, 1b (TI NOMO)	40-50
	b) po odstránení tumoru v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
7.	Strata oboch vaječníkov bez výrazného patologického účinku na hormonálny systém	0-10
8.	Strata oboch vaječníkov vo fertilnom veku alebo pri nedostatočnej možnosti substitúcie pri vyrovnaní hormonálneho deficitu	20-30
9.	Malígny tumor vaječníka	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-50
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100
10.	Chronický alebo často sa opakujúci zápal vaječníkov, závesného aparátu maternice alebo maternice	
	a) ľahkého stupňa	0-10
	b) stredného stupňa	10-20
	c) ťažkého stupňa (recidívy viackrát v roku)	20-30
11.	Endometrióza ťažkého stupňa	20-30
12.	Vaginálne píšťaly	
	a) píšťala močová cesta - pošva	40-60
	b) píšťala konečník - pošva	40-60
	c) píšťala močová cesta - konečník - pošva	80-90
	d) filiformné píšťaly	20-30
13.	Pokles pošvovej steny alebo maternice	

	a) bez močovej inkontinencie alebo s nepatrnou stresovou inkontinenciou moču (I. stupeň)	0-10
	b) so silnejšou inkontinenciou moču	20-40
	c) s úplnou inkontinenciou moču	50-60
14.	Vrodené chyby pohlavných orgánov	40-60
15.	Craurosis vulvae	
	a) ľahkého stupňa bez ťažkostí alebo s minimálnymi ťažkosťami	0-10
	b) ťažšieho stupňa so značnými ťažkosťami, sekundárne zmeny (vredy, ekzémy, jazvy)	20-40
16.	Malígny tumor pošvy a vonkajších rodidiel (s výnimkou carcinoma in situ)	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-50
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100

Miera funkčnej poruchy zdravotných postihnutí sa určí na základe klinického obrazu v urologickej, sexuálnej a onkologickej oblasti. Pri zdravotných postihnutiach ženských pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí na základe gynekologického, endokrinologického a onkologického vyšetrenia s prihliadnutím na vek ženy. Pri vrodených poruchách pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí len do obdobia rekonštrukčného riešenia.**XV. Hlava a tvár**

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Stavy po traume (úraze) hlavy a mozgu s vnútrolebkovým krvácaním, s trvalými poruchami v neurologickej, psychiatrickej, psychologickej a zmyslovej oblasti		
	a) poruchy ľahkého stupňa	20-30
	b) poruchy stredného stupňa	40-60
	c) poruchy ťažkého stupňa	70-100
2. Stavy po zlomeninách lebky bez neurologických príznakov, stavy po otrase mozgu		5-10
3. Zohyzďujúce znetvorenie tváre, ťažké deformity kostných a mäkkých častí ovplyvňujúcich mimiku, artikuláciu, žuvanie a pod.		30-60

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa klinickej symptomatológie v neurologickej, stomatologickej, oftalmologickej a estetickej oblasti.

Príloha č. 5
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

ZOZNAM činností na účely ustanovenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie

Činnosťami na účely ustanovenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie sú:

a) vstávanie,
b) líhanie,
c) osobná hygiena
   1. umývanie,
   2. kúpanie,
   3. česanie,
   4. holenie,
   5. úprava nechtov,
   6. mejkap,
d) vyprázdňovanie čriev a mechúra,
e) obliekanie,
f) vyzliekanie,
g) príprava jedla,
h) podávanie jedla,
i) upratovanie,
j) pranie,
k) žehlenie,
l) nakupovanie,
m) kúrenie,
n) podávanie liekov,
o) dorozumievanie
   1. písanie,
   2. čítanie,
   3. telefonovanie,
   4. tlmočenie v posunkovej reči pre nepočujúce osoby,
   5. predčítanie pre nevidiacich,
p) preprava,
r) premiestňovanie,
s) štúdium,
t) pracovná činnosť,
u) športová činnosť,
v) spoločenská činnosť,
w) duchovná činnosť,
z) kultúrna činnosť,
aa) vybavovanie úradných záležitostí,
ab) dohľad,
ac) pomoc pri akútnom ochorení,
ad) pomoc počas dovolenky,

ae) sprievod dieťaťa do školy a zo školy alebo do predškolského zariadenia a z predškolského zariadenia, ak je rodič občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

Príloha č. 6
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Vzor preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím

Príloha č. 6
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Vzor preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím

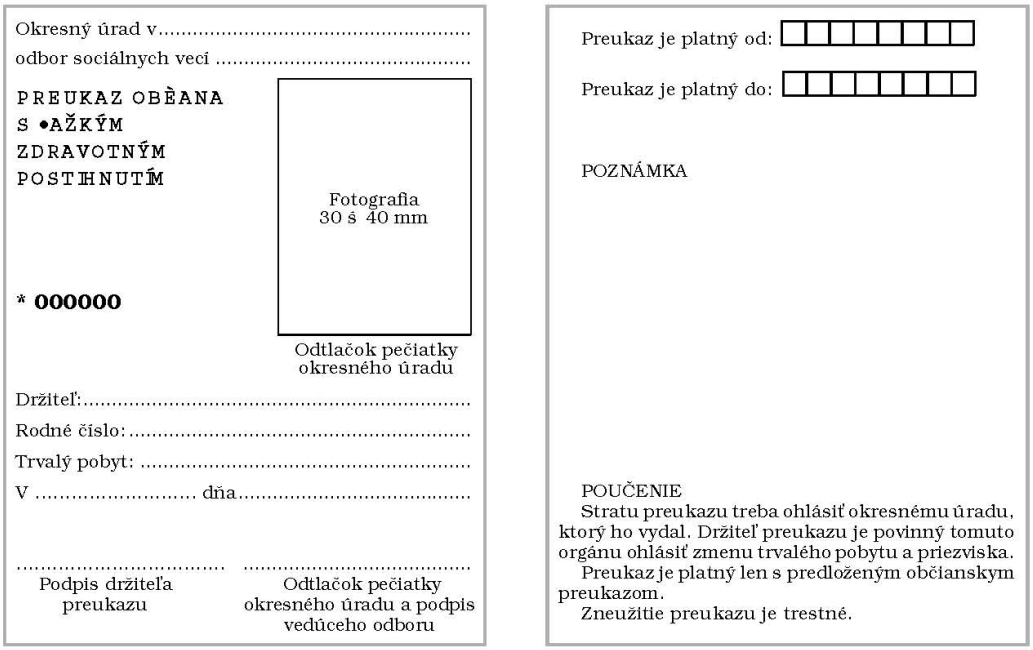

Preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím je 75 mm široký a 100 mm vysoký. Preukaz je vytlačený na tvrdom bielom papieri.

Na líci preukazu je v ľavom hornom rohu uvedený drobným typom písma text „Okresný úrad v ....., odbor sociálnych vecí“.

Pod týmto textom na ľavej strane sú zvýrazneným veľkým typom písma slová „PREUKAZ OBČANA S ŤAŽKÝM ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM“ vysoké 3 mm, pod nim hviezdička a text s veľkými výraznými číslicami vysokými 5 mm, konkrétne päťmiestne evidenčné číslo začínajúce sa nulou. Evidenčné číslo prideľuje okresný úrad, ktorý vedie evidenciu preukazov.

Napravo od evidenčného čísla je obdĺžnik 30 mm široký a 40 mm vysoký. V obdĺžniku je text „Fotografia 30 š 40 mm“ a pod tým „Odtlačok pečiatky okresného úradu“.

V druhej polovici preukazu je na ľavej strane uvedený text 2 mm vysoký na troch riadkoch. V prvom riadku „Držiteľ:“, v druhom riadku „Rodné číslo:“, v treťom „Trvalý pobyt:“. Ostávajúca časť textu je vybodkovaná do konca pravej strany. V štvrtom riadku je text 2 mm vysoký „V ..... dňa .....“.

V poslednom riadku preukazu je uvedený text „..... Podpis držiteľa preukazu“ a „..... Odtlačok pečiatky okresného úradu a podpis vedúceho odboru“.

Na opačnej strane preukazu v hornej časti je uvedený text 3 mm vysoký „Preukaz je platný od: ☐☐☐☐☐☐☐☐“ a pod ním „Preukaz je platný do: ☐☐☐☐☐☐☐☐“.

Pod týmto textom je uvedené veľkým typom písma 2 mm vysokým slovo „POZNÁMKA“. V poznámke sa uvádza napríklad druh zdravotného postihnutia, obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, potreba sprievodcu, osobného asistenta alebo psa so špeciálnym výcvikom.

V dolnej časti preukazu je uvedené zvýrazneným veľkým typom písma 5 mm vysokým slovo „POUČENIE“ a pod ním 2 mm vysoký text poučenia, menej výrazný: „Stratu preukazu treba ohlásiť okresnému úradu, ktorý ho vydal. Držiteľ preukazu je povinný tomuto orgánu ohlásiť zmenu trvalého pobytu a priezviska. Preukaz je platný len s predloženým občianskym preukazom. Zneužitie preukazu je trestné.“

V prípade potreby sprievodcu, osobitného asistenta alebo psa so špeciálnym výcvikom je z dolného ľavého rohu preukazu do pravého horného rohu preukazu vytlačená 30 mm široká červená čiara.

Za sprievodcu sa považuje občan alebo pes so špeciálnym výcvikom, ktorý poskytuje občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sprievod na zabezpečenie pohybu, orientácie a dorozumievania so spoločenským prostredím.

Príloha č. 7
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky a peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

Cena pomôcky, cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])				
	do 2	do 3	do 4	do 5	
do 10 000 Sk	90 %	90 %	70 %	50 %	Výška príspevku v % z ceny pomôcky, z ceny úpravy bytu, rodinného domu najviac zo sumy 550 000 Sk, z ceny úpravy garáže najviac zo sumy 50 000 Sk
do 50 000 Sk	95 %	85 %	75 %	65 %	
nad 50 000 Sk	95 %	90 %	80 %	70 %	

PRÍLOHA č. 7

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom

Cena psa so špeciálnym výcvikom	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom [36])				
	do 2	do 3	do 4	do 5	
	100 %	95 %	90 %	80 %	Výška príspevku v % z ceny psa so špeciálnym výcvikom

Príloha č. 8
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na opravu pomôcky

Cena opravy pomôcky	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])				
	do 2	do 3	do 4	do 5	
do 5 000 Sk	95 %	50 %	0 %	0 %	Výška príspevku v % z ceny opravy pomôcky
do 10 000 Sk	95 %	70 %	50 %	25 %	
do 25 000 Sk	95 %	80 %	60 %	40 %	
nad 25 000 Sk	95 %	90 %	70 %	50 %	

Príloha č. 9
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla

Cena osobného motorového vozidla	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])				
	do 2	do 3	do 4	do 5	
	85 %	80 %	70 %	55 %	Výška príspevku v % z ceny osobného motorového vozidla, najviac zo sumy 400 000 Sk

Príloha č. 10
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na prepravu

Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom [36])	do 2	do 3	do 4	do 5
Výška príspevku v % z preukázaných nákladov na prepravu	95 %	90 %	70 %	50 %

PREHĽAD
zákona o sociálnej pomoci

PRVÁ ČASŤ
Základné ustanovenia

Predmet úpravy ..... § 1
Sociálna pomoc, právo na zabezpečenie základných životných podmienok a sociálna práca..... § 2 a 3
Účastníci právnych vzťahov..... § 4

DRUHÁ ČASŤ
Poskytovanie sociálnej pomoci

PRVÁ HLAVA
Sociálna prevencia..... § 5 a 6

DRUHÁ HLAVA
Riešenie hmotnej núdze a riešenie sociálnej núdze
Hmotná núdza..... § 7 až 9
Sociálna núdza..... § 10

TRETIA HLAVA
Formy riešenia hmotnej núdze a riešenia sociálnej núdze..... § 11

PRVÝ DIEL
Sociálne poradenstvo..... § 12

DRUHÝ DIEL
Sociálnoprávna ochrana..... § 13

TRETÍ DIEL
Sociálne služby..... § 14

Prvý oddiel
Opatrovateľská služba..... § 15

Druhý oddiel
Organizovanie spoločného stravovania..... § 16

Tretí oddiel
Prepravná služba..... § 17

Štvrtý oddiel
Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb..... § 18 a 19
Domov sociálnych služieb..... § 20 až 23
Domov dôchodcov..... § 24
Zariadenie chráneného bývania..... § 25
Detský domov..... § 26
Domov pre osamelých rodičov..... § 27
Stanica opatrovateľskej služby..... § 28
Zariadenie pestúnskej starostlivosti..... § 29
Útulok..... § 30
Krízové stredisko..... § 31
Resocializačné stredisko..... § 32
Rehabilitačné stredisko..... § 33
Zariadenie opatrovateľskej služby..... § 34
Klub dôchodcov..... § 35
Jedáleň pre dôchodcov..... § 36
Stredisko osobnej hygieny..... § 37
Práčovňa..... § 38

Piaty oddiel
Sociálna pôžička..... § 39

Šiesty oddiel
Úhrada za poskytnutú sociálnu pomoc..... § 40 až 47

ŠTVRTÝ DIEL
Dávka sociálnej pomoci..... § 48

PIATY DIEL
Sociálne služby a peňažné príspevky na kompenzáciu
Spoločné ustanovenia..... § 49 až 57

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu ... § 58
Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky ... § 59
Peňažný príspevok na opravu pomôcky ... § 60
Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla ... § 61
Peňažný príspevok na prepravu ... § 62
Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže ... § 63
Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov ... § 64

TRETIA ČASŤ

Organizácia sociálnej pomoci

PRVÁ HLAVA
Štátne orgány sociálnej pomoci a ich pôsobnosť
Vymedzenie štátnych orgánov sociálnej pomoci ... § 65
Pôsobnosť ministerstva ... § 66
Pôsobnosť krajského úradu ... § 67
Pôsobnosť okresného úradu ... § 68
Pôsobnosť Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže ... § 69
Osobitné kvalifikačné predpoklady ... § 70

DRUHÁ HLAVA
Obec a jej pôsobnosť ... § 71

ŠTVRTÁ ČASŤ

Poskytovanie sociálnej pomoci neštátnymi subjektmi

PRVÁ HLAVA
Poskytovanie sociálnych služieb neštátnymi subjektmi ... § 72 až 83

DRUHÁ HLAVA
Vykonávanie sociálnej prevencie a poskytovanie sociálneho poradenstva neštátnymi subjektmi § 84

TRETIA HLAVA
Finančný príspevok neštátnemu subjektu a obci ... § 85 a 86

ŠTVRTÁ HLAVA
Jednorazový účelový finančný príspevok ... § 87

PIATA HLAVA
Hospodárenie neštátneho subjektu ... § 88

PIATA ČASŤ

Financovanie sociálnej pomoci § 89 a 90

ŠIESTA ČASŤ

Konanie vo veciach sociálnej pomoci

Spoločné ustanovenia ... § 91 a 92
Prijímanie do zariadenia sociálnych služieb ... § 93
Nástup do zariadenia sociálnych služieb ... § 94
Prerušenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb ... § 95
Svojvoľný odchod zo zariadenia sociálnych služieb ... § 96
Skončenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb ... § 97
Preskúmavanie rozhodnutí súdom ... § 98

SIEDMA ČASŤ

Spoločné ustanovenia

Vznik nároku na sociálnu službu, na dávku sociálnej pomoci a na peňažný príspevok na kompenzáciu a vznik nároku na ich výplatu ... § 99
Zánik nároku na dávku sociálnej pomoci a na peňažný príspevok na kompenzáciu, ich odňatie, zvýšenie, zníženie a zánik nároku na ich výplatu ... § 100
Preddavkové poskytovanie dávky sociálnej pomoci ... § 101
Osobitný príjemca ... § 102
Povinnosti a zodpovednosť občanov v oblasti sociálnej pomoci ... § 103 a 104
Spoločná zodpovednosť štátnych orgánov sociálnej pomoci alebo obcí a občana, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu ... § 105

Súčinnosť a spolupráca štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb ..... § 106 až 108
Prechod nároku na sociálnu pomoc ..... § 109

ÔSMA ČASŤ

Prechodné a záverečné ustanovenia

Prechodné ustanovenia ..... § 110 až 112
Zrušovacie ustanovenia ..... § 113
Účinnosť ..... § 114

PRÍLOHY

Príloha č. 1 Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím
Príloha č. 2 Zdravotné postihnutia odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v domove sociálnych služieb
Príloha č. 3 Duševné poruchy odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v zariadení chráneného bývania
Príloha č. 4 Miera funkčnej poruchy podľa druhov zdravotných postihnutí
Príloha č. 5 Zoznam činností na účely ustanovenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie
Príloha č. 6 Vzor preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím
Príloha č. 7 Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky a peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže
Príloha č. 8 Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na opravu pomôcky
Príloha č. 9 Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla
Príloha č. 10 Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na prepravu

Príloha č. 12
k zákonu č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov

Zoznam chronických stavov, pri ktorých dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia bez používania technicky náročných pomôcok, a zoznam technicky náročných pomôcok, ktorých používaním dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

I. Zoznam chronických stavov, pri ktorých dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia v dôsledku ťažkých porúch mobility bez používania technicky náročných pomôcok

a) ťažké spastické obrny a chabé obrny dolných končatín,

b) mozgové, mozočkové a miešne dysfunkcie podmieňujúce ťažké poruchy chôdze,

c) stavy so stuhnutím kolenného kĺbu alebo bedrového kĺbu trvalého charakteru bez možnosti ovplyvnenia tohto stavu ďalšou liečbou.

d) úplná slepota oboch očí,

e) praktická slepota oboch očí.

II. Zoznam technicky náročných pomôcok, ktorých používaním dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

a) elektrické vozíky,

b) mechanické vozíky,

c) kočíky,

d) chodúľky,

e) kraulery,

f) ortézy z tuhých materiálov (dlahy, výstuže, pružiny)

1. ortézy krku, trupu, bedra a lumbálnej oblasti,

2. ortézy horných končatín okrem ortéz prstov a ruky, ktoré nemajú uchytenie na predlaktí,

3. ortézy dolných končatín okrem ortéz prstov a nohy, ktoré nemajú uchytenie na predkolení,

g) protézy

1. protézy horných končatín okrem protéz prstov a ruky, ktoré nemajú uchytenie tuhou objímkou na predlaktí alebo predkolení,

2. protézy dolných končatín okrem protéz chodidla, ktoré sú kompenzované výplňou a ortopedickou obuvou a nemajú uchytenie tuhou objímkou na predkolení.

Príloha č. 13
k zákonu č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov

Skupiny chorôb a porúch na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie

Skupiny

I. skupina

a) fenylketonúria do 18. roku života - po 18. roku života sa posudzuje individuálne na základe neurologického a psychiatrického vyšetrenia,

b) cystická fibróza s pankreatickou insuficienciou,

c) nešpecifické zápalové ochorenie čreva - ulcerózna kolitída, Crohnova choroba v období sekundárnej malabsorpcie s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

d) coeliakia v detskom veku a u dospelých, ktorých zdravotný stav si vyžaduje osobitné potravinové výrobky.

II. skupina

a) diabetes mellitus typ I., diabetes mellitus typ II. inzulidependentný s komplikáciami,

b) odstránenie 2/3 alebo celého žalúdka s malnutríciou, poklesom hmotnosti tela o 20 % od normy s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

c) syndróm krátkeho čreva so skrátením čreva viac ako 100 cm s prejavmi malabsorpcie s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

d) chronické poškodenie pankreasu (zápal, nádor, úraz) so závažnou maldigesciou, poklesom hmotnosti tela o 20 % od normy s prejavmi malabsorpcie s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

e) systémové ochorenia - systémový lupus erytematodes, Sjögrenov syndróm, reumatoidná artritída, Bechterevova choroba - spojené s poklesom hmotnosti tela viac ako 20 % od normy s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

f) malígne ochorenia spojené s poruchou funkcie tráviaceho traktu, s poklesom hmotnosti tela o 20 % od normy s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l,

g) skupina ďalších zriedkavých chorôb a porúch, ktoré sú spojené s príjmom potravy, s diagnostikovanou závažnou zmenou funkcie tráviaceho traktu alebo s poklesom hmotnosti tela viac ako 20 % od normálnej hodnoty s prejavmi malabsorpcie s hypalbuminémiou nižšou ako 32 g/l.

III. skupina

a) chronická insuficiencia obličiek, kde je hladina kreatinínu v sére vyššia ako 200 mmol/l,

b) zúženie pažeráka s výraznou poruchou prehĺtania na benígnom podklade alebo malígnom podklade.

Príloha č. 14
k zákonu č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov

Minimálne výšky finančného príspevku poskytnutého subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa zákona, alebo obci podľa § 86 ods. 2 a 3 na poskytovanie sociálnych služieb a sociálneho poradenstva (vrátane sociálnej prevencie a vybraných činností sociálnoprávnej ochrany) podľa druhu sociálnej služby, jednotky výkonu a spôsobu poskytovania sociálnej pomoci (v Sk)

Spôsob poskytovania sociálnej služby						
Druh služby	Jednotka výkonu	Ambul./ v domácnosti	Denne/ v noci	Týždenne	Prechodne	Celoročne
Sociálne poradenstvo (vrátane sociálnej prevencie a sociálnoprávnej ochrany)	Poradca/ sociálny pracovník	250 000				
Prepravná služba	1 km	16				
Opatrovateľská služba	hodina	100				
Zariadenie opatrovateľskej služby	občan		60 000	98 000	125 000	
Domov dôchodcov	občan					110 000
Rehabilitačné stredisko	občan		60 000		117 000	
Zariadenie chráneného bývania	občan					95 000
Domov sociálnych služieb pre deti	občan		110 000	150 000		185 000
Domov sociálnych služieb pre dospelých	občan		85 000	140 000		155 000
Stanica opatrovateľskej služby pre deti	občan				85 000	
Krízové stredisko	občan	35 000			185 000	
Domov pre osamelých rodičov	občan					33 000
Zariadenie pestúnskej starostlivosti	občan					80 000
Detský domov	občan					180 000
Resocializačné stredisko	občan				150 000	
Útulok	občan		30 000		60 000	

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v znení zákona č. 70/1997 Z. z.

2) Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3) Zákon č. 70/1997 Z. z. o zahraničných Slovákoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 283/1995 Z. z.
Zákon č. 70/1997 Z. z.

6) § 21 až 23 a § 34 až 43 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.

6a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

7) § 8 a 9 Občianskeho zákonníka.

7a) § 215 Trestného zákona.

7b) § 242 a 243 Trestného zákona.

8) § 3 a 4 zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok.

9) § 2 zákona č. 125/1998 Z. z.

10) § 3 zákona č. 125/1998 Z. z.

20) Napríklad § 322 Občianskeho súdneho poriadku,§ 115 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

21) § 2 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku.

29) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb.

29a) Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

30) § 4 ods. 3 písm. j) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 252/1994 Z. z.

30a) § 33 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.

31) § 23 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.

32) § 24 ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

32a) § 28 a 31 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

32b) Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

36) § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

37) § 175a až 175z Občianskeho súdneho poriadku.

40) Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 192/1994 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

41) Napríklad zákon č. 286/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov.

41a) § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

41aa) § 3 zákona č. 601/2003 Z. z.

41ab) § 8 zákona č. 599/2003 Z. z.

41b) § 51 a 853 Občianskeho zákonníka.

41c) Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

41d) Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

41e) Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

41f) Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

41g) § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z.

42) § 8a a príloha č. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

43) § 101 až 107 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

44) § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

44a) § 5 a 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

45) Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.

46) § 3 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

47) Napríklad zákon č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

49b) Články 14 až 25 Ústavy Slovenskej republiky.

49c) Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

49d) Napríklad § 8 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

49e) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

50) § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 157/1997 Z. z. o osobitných kvalifikačných predpokladoch na výkon niektorých činností v krajských úradoch a okresných úradoch.

51) § 4 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 249/1992 Zb. o platových pomeroch zamestnancov v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov.

52) § 24 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 324/1996 Z. z.

52a) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 84/1994 Z. z. o Slovenskom Červenom kríži a o ochrane znaku a názvu Červeného kríža, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

52c) § 51 Občianskeho zákonníka.

53) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. o nadáciách v znení zákona č. 147/1997 Z. z., zákon č. 213/1997 Z. z.

54) Napríklad § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z., § 23 zákona č. 213/1997 Z. z.

55) Napríklad § 7 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

56) Napríklad zákon č. 172/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na

stredných školách a o ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach v znení vyhlášky Ministerstva školstva a vedy Slovenskej republiky č. 97/1994 Z. z.

57) § 60 ods. 2 Zákonníka práce.

58) Zákon č. 213/1997 Z. z.

59) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení zákona Národnej rady Slovenskej rady č. 87/1996 Z. z.

60) Napríklad § 58 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, § 15 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.

61) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

62) § 6 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.

63) § 7 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb.

64) § 19 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.§ 829 až 841 Občianskeho zákonníka.

65) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

66) § 50 a 51 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z.

67) § 244 až 250k Občianskeho súdneho poriadku.

68) § 276 až 303 Občianskeho súdneho poriadku.§ 66 až 92 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z.

69) § 166 až 168 Trestného zákona.

70) Zákon Slovenskej národnej rady č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy.

71) § 41 až 43b, § 47, § 49 až 52 a § 77 ods. 2 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

72) § 142 ods. 4 a 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.